

ABD, Türkiye ve Kürt sorunu

Kürt halkının özgürlük ve eşitlik mücadelesinin karşında yalnızca Türk burjuva gericiliği değil fakat aynı zamanda emperyalizm durmaktadır. Bu iki engel bir arada

aşılacak zorundadır. Türk burjuva gericiliğine vuran emperyalizme de vurmak zorundadır.

En iyi dönemlerinde devrimci Kürt akımlarının hemen tümü, devrimci stra-

tejilerini de buna göre oluşturmuşlardı. Tarihsel olarak doğru olanın güncel olarak da tüm geçerliliğini koruduğu son gelişmelerle bir kez daha tüm açıklığı ile ortaya çıkmış bulunuyor. **S.14**

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2026 / 1
15 Ocak 2026

Kızıl Bayrak

kizilbayrak85.net

Emperyalist haydutluk yeni boyutlar kazanıyor...

**Anti-emperyalist
mücadeleyi büyütelim!**

2025 aynasında dünya

2025'in grev, direniş ve isyanları, daha da yaygınlaşma ve toplumsal mücadele hattına dönüşme potansiyelini ortaya koymuş bulunuyor.

Yeni süreç, rejimin tahkimi ve Rojava'yı tasfiye planı

Geride kalan bir yıl, Türkiye'nin "barış ve demokrasi"ye değil, dinci-faşist tek adam rejiminin kalıcılaştırılmasına doğru ilerlediğinin kanıtı oldu.

İran'da kitle eylemleri devam ediyor

Bugünkü tablo, henüz bir rejim değişikliğine işaret etmese de İran'daki gerici molla rejiminin meşruiyetinin aşındığına işaret ediyor.

ABD'nin Latin Amerika stratejisi, Venezuela-A. Engin Yılmaz **S.22**

Birleşik, kitlesele, siyasal bir sınıf hareketi **S.25**

Emperyalist haydutluk yeni boyutlar kazanıyor...

Anti-emperyalist mücadeleyi büyütelim!

İşçi sınıfı, emekçiler ve ezilen halklar, 2026 yılını emperyalist savaş ve saldırganlığın tırmadığı koşullarda karşıladılar: Venezuela devlet başkanı Maduro'nun haydutça yöntemlerle kaçırılması, diğer Latin Amerika ülkelerinin küstahça tehdit edilmesi, İran'a sürekli parmak sallanması, Suriye'deki çelişki ve çatışma alanları kaşınarak emperyalist-siyonist müdahalelere alan açılması, Ukrayna savaşını uzatacak hamlelere yenilerinin eklenmesi vb... Yılın ilk on beş gününde yaşanan bu ve benzeri gelişmeler, içerisinde bulunduğumuz dönemde emperyalist saldırganlığın yeni boyutlar kazanacağını yeterince açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Dünya gündemleri içerisinde ön planda duran tüm bu olay ve gelişmelerin gerisinde ise, emperyalistler arasında kızışan hegemonya mücadelelerinin yer aldığı biliniyor. Latin Amerika'dan Ortadoğu'ya değin geniş bir coğrafyaya uzanan, yoğunlaşma merkezleri zaman zaman değişse de adım adım tırmandırılan emperyalist müdahale ve saldırıların temel aktörü ise, sistem içerisindeki hegemonik konumunu uzun bir süredir korumakta zorlanan ABD emperyalizmidir. ABD, çözülmekte olan hegemonyasını kapitalist-emperyalist sistemin geneline dayatırken, hasımları karşısında hala da koruduğu askeri ve siyasi üstünlüğünü kullanıyor. Bu elbette yeni bir durum değil. ABD emperyalizminin özellikle Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından adım adım hayata geçirdiği bir stratejidir söz konusu olan.

"Hegemonik konumu geriye dönülmez biçimde sarsılmış bulunan ABD emperyalizmi, buna rağmen ha-

len de sahip olduğu çok yönlü üstünlükleri kullanarak uluslararası ilişkileri sürekli biçimde germektedir. Silahlanma yarışını kışkırtmakta, çeşitli ülkelere ambargolar uygulamakta ve bunu tüm dünyaya dayatmakta, imzaladığı uluslararası antlaşmaları tek taraflı olarak iptal etmekte, yeni saldırılara ve işgallere girişmekte, askeri darbe de dahil çeşitli yöntemlere başvurarak iktidarlar değiştirmeye ve böylece ilgili ülkelere fiilen el koymaya yönelmektedir." (TKİP VI. Kongre Bildirgesi, Aralık 2018)

Özetlemek gerekirse; ABD emperyalizmi bir yandan uyguladığı ambargo ve yaptırımlarla hasımlarını ekonomik açıdan kısıtlarken, siyasi alanda ise askeri gücünü kullanarak kapitalist-emperyalist sistemi kendi hedef ve çıkarlarına göre dizayn etmeye, sarsılan hegemonyasını güçlendirmeye çalışıyor. Geline aşamada ise emperyalist niyetlerini, çıkar ve hedeflerini açıkça ilan etmekten, bu bağlamda haydutça hamlelere (Venezuela örneğinde olduğu gibi) başvurmaktan geri durmuyor.

Merkezinde ABD'nin yer aldığı emperyalist müdahale ve saldırıların iktisadi, siyasi, kültürel ve toplumsal planda yarattığı yıkımın en ağır bedellerini ise dünya ölçeğinde emekçiler ve mazlum halklar ödüyor.

ANTI-EMPERYALİST MÜCADELE, SORUNLAR VE SORUMLULUKLAR

Bütünlüğü içerisinde bu tablo, uluslararası ölçekte emperyalist savaş ve saldırganlığa karşı mücadeleyi yükseltmenin kritik önemini tüm açıklığıyla ortaya koymaktadır. Zira, gerek saldırının doğrudan hedefi konumun-

da olan halklar gerekse işçi sınıfı ve emekçiler anti-emperyalist/anti-kapitalist mücadeleyi büyütemediği koşullarda, emperyalist haydutluk yeni boyutlar kazanarak çok daha yıkıcı sonuçlara yol açacaktır. Gelişmelerin seyri ve emperyalist güçlerin genel eğilimi bu yöndedir.

Bu bağlamda öne çıkan temel sorun alanları şu başlıklar üzerinden özetlenebilir. İlk; militarizme, tırmandırılan savaş politikalarına, Filistin örneğinde olduğu gibi emperyalist-siyonist barbarlığa karşı dünya halkları dönemsel olarak kimi anlamlı tepkiler ortaya koyuyor olsa da, bu mücadeleler halihazırda örgütlü zeminlerden, süreklilikten ve devrimci önderlikten yoksun durumdadır.

Bu temelli zaafiyetin ortaya çıkmasında devrimci sınıf mücadelelerinin ve sosyalist hareketin Sovyetler Birliği'nin yıkılışıyla başlayan ve uzun yıllara yayılan gerileme süreci önemli bir rol oynadı. Sosyalizmin güç ve etkisinin zayıfladığı ve burjuva gericiliğin zıvanadan çıktığı 35 yıllık dönem, dünya ölçeğinde toplumsal kurtuluş ve ulusal özgürlük mücadeleleri üzerinde çok yönlü tahribatlar yarattı. Bugün emperyalist saldırganlığa karşı gelişen tepki ve mücadelelere rengini veren yapısal zaafiyet de bu aynı tahribatın kendine özgü bir yansımasıdır.

"89 çöküşünü izleyen dönemde devrimci sınıf mücadelesinde yaşanan ve henüz aşılamayan zayıflamanın reformcu burjuva, küçük-burjuva akımları güçlendirmesi ve bunun da savaş gibi temel bir sorunda kendini pasifizm olarak üretmesi, konunun önemini daha da artırmaktadır.

"Nitekim halihazırda savaşa kar-

şı sesler, önemli ölçüde, duygusal tepkiler ve iyi dilekli temennilerden ibarettir. Oysa tarih, özellikle de emperyalizm çağı, gerici ve emperyalist savaşların korkunç yıkıcılığı karşısında bu türden duygusal tepki ve temennilerin pratik herhangi bir değer taşımadığını tüm açıklığı ile göstermektedir."

Bu bağlamda altı çizilmesi gereken ikinci nokta ise, gerek emperyalist saldırganlığın doğrudan hedefinde olan ülkelerde gelişen direnişlerin, gerekse farklı ülkelerde kendi toplumsal dinamikleri üzerinden patlak veren mücadelelerin devrimci bir programdan, buna dayalı bir önderlikten yoksun olmalarının yarattığı açmaz ve handikaplardır.

Filistin'de, Suriye'de ve Rojava'da yaşanan son gelişmeler, verilen onca mücadeleye ve ödenen ağır bedellere rağmen "anti-emperyalist devrimci-demokratik" bir programdan ve devrimci önderlikten yoksun olan halkların yaşadığı açmazları ortaya koyan çarpıcı ve güncel örneklerdir. Bu yapısal sorun, mazlum halklara kendi sefil çıkarlarını ve egemenliklerini dayatan emperyalist haydutlara geniş bir müdahale alanı açmaktadır. Eşitlik, özgürlük, bağımsızlık vb. özelemler uğruna verilen mücadelelerin bir sistem olarak emperyalizmi hedeflememesi, çözümün sorunların bizzat kaynağı olan kapitalist düzenin sınırları içinde aranması, bunun yarattığı kısır döngü ise emekçi halkları döne döne yeni yıkım ve saldırıların hedefi haline getirmektedir. Bu gerçek, kendine özgü yanları olmakla birlikte İran'da yaşanan güncel gelişmeler üzerinden de açıkça görülüyor. Gerisinde ağırlaşan toplumsal sorunların yer aldığı ve ge-

rici İran rejiminin baskı ve zorbalığının tetiklediği dönemsel kitle hareketleri, bağlanacağı devrimci bir sınıf ekseninden ve önderliğinden yoksun kaldığı için, hem kendini yineleyen bir görünüm sunuyor hem de emperyalist haydutların istismarına açık hale geliyor.

Yaşanan güncel gelişmeler bir kez daha gösteriyor ki; gerek beklenmedik şekilde patlak veren halk hareketleri gerek süregiden ulusal mücadeleler gerekse emperyalist saldırganlığa karşı gelişen direnişler, devrimci önderlikten ve ideolojik-moral açıdan beslenecekleri uluslararası devrimci damarlardan yoksun kaldıkları oranda, kendi yapısal sorunlarını aşmakta zorlanmaktadırlar. “Çözümü” kurulu düzenin çıkmaz sokaklarında aramak ise emekçiler ve mazlum halklar için yeni yıkım ve saldırılarının kapılarını aralamaktadır.

Bütünlüğü üzerinden bakıldığında bu tablo, içerisinden geçmekte olduğumuz süreçte enternasyonal ölçekte devrimci anti-emperyalist mücadeleyi büyütmenin ne denli yakıcı ve kritik bir önemde olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Zira, emperyalist haydutların tırmanan saldırıları ve insanlığı kapsamlı bir yıkımın eşiğine sürükleyen savaş politikaları, küresel çapta işçi sınıfının, emekçilerin ve ezilen halkların harekete geçirilmesi, bu zemin üzerinde enternasyonal dayanışmanın güçlendirilmesi ve kapitalist emperyalizme karşı mücadelenin devrimci bir muhteva üzerinden yükseltilmesiyle dizginlenebilir.

Öte yandan, uluslararası düzlemde ve dolayısıyla bu topraklarda işçi sınıfını, emekçileri ve gençliği devrimci anti-emperyalist mücadeleye kazanmak, hem emperyalistlerin hedefinde yer alan mazlum halklarla dayanışmanın hem de enternasyonalist sorumluluğun bir gereğidir.

Yaşanan güncel gelişmeleri içerisinde bulunduğumuz tarihsel dönemin temel gerçekleri üzerinden ele alan ve günün devrimci görevlerini de bu çerçevede tanımlamayan sınıf devrimcilerine bu bakış açısı yön verecektir. Bir yandan işçi ve emekçileri sermaye düzenine karşı devrim ve sosyalizm mücadelesine kazanmaya dönük çabalarını sürdürürken, öte yandan, tam da bunun bir gereği olarak anti-emperyalist mücadeleyi büyütme sorumluluğuyla hareket edeceklerdir.

2025'in aynasında dünya

2025 yılı, emperyalist-kapitalist dünya sisteminin birikmiş tüm çelişkilerinin keskin biçimde belirginleştiği bir “çoklu bunalımlar yılı” olarak geride kaldı. Ekonomik durgunluk, emperyalist rekabet ve hegemonya bunalımı, militarizmin tırmanışı, ırkçı-faşist hareketlerin yükselişi, siyasal gericiliğin yeni boyutlar kazanması ve rejimlerin otoriteleşmesi, ekolojik çöküş, derinleşen toplumsal eşitsizlikler vb., birbirine eşlik eden süreçler olarak ilerledi. Birbirini besleyerek küresel ölçekte istikrarsızlığı artırdı ve geniş halk kesimlerinin yaşam koşullarını daha da ağırlaştırdı. Tüm bunların birleşik etkisi sonucunda, yıl boyunca birçok ülkede toplumsal huzursuzluklar, geniş katımlı grevler ve kitlesel direnişler yaşandı. Kapitalizmin tarihsel sınırlarını zorlayan tüm gerilimler, 2025 boyunca daha sarsıcı biçimde dışa vurdu. Dolayısıyla 2025 yılı, sistemin çok yönlü çelişkilerinin derinleştiği, meşruiyetinin sorgulandığı ve çeşitli türden mücadelelerin yoğunlaştığı bir evre oldu.

ÇOK KUTUPLU DÜNYADA HEGEMONYA KRİZİ VE SAVAŞ TEHLİKESİ

Emperyalist güçler arasındaki hegemonya mücadelesi, 2025'te dünya siyasetini belirleyen en önemli olgulardan biri haline geldi.

ABD, Çin, Rusya ve Avrupa merkezli güç blokları arasındaki rekabet, ticaret savaşlarının ötesinde askeri, teknolojik ve stratejik alanlara yayıldı. Enerji koridorları, kritik madenler ve küresel tedarik zincirleri üzerindeki denetim mücadelesi, uluslararası politikanın ana eksenini oluşturdu. Çok kutuplu dünya

düzeninin yarattığı istikrarsızlık, bölgesel gerilimleri ve vekalet savaşlarını artırdı. Ortadoğu, Afrika'nın merkezi bölgeleri ve Doğu Avrupa, bu rekabetin askeri boyutunun yoğun yaşandığı alanlar olarak öne çıktı. ABD ile Çin arasındaki çekişme, ekonomik ve teknolojik üstünlük arayışının ötesine geçerek askeri kuşatma stratejileri ve enerji hatları üzerinde yoğunlaştı.

Avrupa Birliği'nin iç bütünlüğündeki zayıflama ve Rusya'nın çevre bölgelerde nüfuzunu genişletme çabaları, küresel sistemdeki kutuplaşmayı daha da derinleştirdi.

Deniz ve hava sahalarında artan güç gösterileri, büyük askeri tatbikatlar ve nükleer silahlanma tartışmaları ise emperyalist savaş tehlikesini yeni bir aşamaya taşıdı.

Emperyalist odaklar arası hegemonya mücadelesi, kapitalist rekabette alabildiğine sertleşmeye yolaçtı. Güç bloklarının kendi çıkarlarını korumaya yönelik adımları, sıcak çatışma ihtimalini artırdı. Militarizm ve silahlanma yarışı tırmandı, askeri harcamalar rekor seviyelere ulaştı. Birçok devlet bütçelerinin giderek artan bölümünü güvenlik ve savunmaya aktardı.

İnsansız sistemler, yapay zeka destekli savaş araçları, hipersonik silahlar ve uzay temelli askeri altyapılar gibi yeni nesil silah teknolojilerinin geliştirilmesi, militarizmin ekonomik ve siyasal ağırlığını artırdı. Her yeni çatışma silah tekellerine devasa karlar kazandırırken, bunun bedelini emekçi halklar ödediler.

Tüm bu gelişmeler, emperyalist savaş tehlikesini 2025'te dünyanın gündemine yeniden yerleştirdi.

MİLİTARİZM, TEKNOLOJİ VE KÜRESEL GÜÇ MÜCADELESİ

Jeopolitik gerilimlerin odak noktaslarından biri Rusya-Ukrayna savaşı olmaya devam etti. ABD ve Batı bloku ile Rusya arasındaki enerji, silah ticareti ve bölgesel nüfuz mücadelesi, küresel güç dengelerini zorlayan başlıca etkenlerden biri oldu. NATO'nun Lahey'de gerçekleştirdiği zirvede üye ülkelerin savunma harcamalarını GSYH'nin yüzde 5'ine çıkarma kararı, askeri kapasitenin güçlendirilmesini stratejik bir öncelik haline getirdi. Bu, toplumsal kaynakların giderek daha fazla savaş aygıtına yatırılması anlamına geldi. Güney Afrika'da gerçekleşen G20 zirvesini ABD'nin boykot etmesi, Çin ve Rusya devlet başkanlarının katılım göstermemesi ise, hegemonik çıkarlar arasındaki çelişkilerin derinliğini ortaya koydu. Aynı dönemde dünya ekonomisi, ticaret savaşlarının sertleştiği ve üretim ağlarının yeniden yapılandırıldığı bir süreçten geçti.

2025'in belirleyici başlıklarından bir diğeri, teknoloji alanında yapay zeka yatırımları ve bu alana yönelik düzenlemeler oldu. Büyük teknoloji şirketlerinin yapay zekaya yönelen sermaye akışı, bu alanı yasalarla kontrol altına alma çabalarını hızlandırdı. Teknoloji, üretkenliği artıran bir araç olmanın ötesinde, üretimin ve emekçilerin gözetimi ve denetimi mekanizması olarak sermayenin hizmetine sunuldu.

Bu tabloda ABD'nin yeni strateji belgesi, hegemonik gücün kriz koşullarında kendini yeniden konumlandırma ve tahakkümünü sürdürme çabasının bir ifadesi oldu. ABD'nin askeri ve stratejik

üstünlüğünü kalıcılaştırma hedefini yansıtan bu belge, Çin ve Rusya'yı açıktan "düşman" ilan etmiyor ve çok kutuplu dünyanın varlığını kabul ediyor. Ancak bu kabul, eşit aktörlere dayalı bir dünya düzeninin onaylanması anlamına gelmiyor. ABD, bu çok kutuplu yapının kurallarını koyan ve yönünü belirleyen başat aktör olma iddiasıyla hegemonik liderliğini yeniden tanımlıyor.

SERVET-SEFALET KUTUPLAŞMASI VE MİLYARDERLERİN TARİHİ YÜKSELİŞİ

Kapitalist ekonominin krizlerini emekçilere fatura etme mekanizması her ülkede benzer biçimde işledi. Kemer sıkma programları sistematik bir saldırı olarak yoğunlaştı. Ekonomik ve sosyal alanda sorunlar katlanarak büyüdü.

Sermayenin merkezileşmesi ve yoğunlaşması, 2025'te servet-sefalet kutuplaşmasını tarihin görülmemiş seviyesine yükseltti. Milyarderlerin servetleri rekor düzeyde artarken, işçi ve emekçiler en temel ihtiyaçlarını karşılamakta zorlanan bir yaşam mücadelesine mahkum edildi. Konut krizinden gıda fiyatlarına, enerji maliyetlerinden vergilere kadar her alanda ağırlaşan yükler, sınıflar arası uçurumu derinleştirdi.

2025 yılı, küresel servet dağılımı açısından milyarderlerin tarihi bir yükseliş yaşadığı bir dönem oldu. Dünya genelinde milyarderlerin sayısında büyük bir artış yaşandı. Toplam servetleri ABD ve Çin dışındaki ülkelerin GSYİH'sini geride bıraktı. ABD'li iş dünyası dergisi Forbes'un yayımladığı Aralık ayı listesine göre dünyada 3.028 milyarder bulunuyor. Bu sayı, önceki yıla göre kayda değer bir artışı temsil ederken, milyarderlerin toplam serveti 16,1 trilyon dolara ulaştı. Böylece 2024'e kıyasla yaklaşık 2 trilyon dolarlık bir servet artışı gerçekleşti.

Forbes'in yayınladığı listedeki en zengin on kişiden beşinin serveti şöyle: Elon Musk 744.6 milyar dolar, Larry Page 257.6 milyar dolar, Larry Ellison 249.4 milyar dolar, Jeff Bezos 243.9 milyar dolar, Sergey Brin 237.7 milyar dolar. Özellikle bilgi teknolojisi, yapay zekâ ve dijitalleşme odaklı yatırımlar öne çıkıyor. Milyarder sayısındaki artış, servetlerin trilyon dolar ölçeğinde büyümesi, sınıfsal kutuplaşmanın ürkütücü boyutlarını ortaya koyuyor.

İKLİM FELAKETİ, SINIFSA EŞİTSİZLİK VE YEŞİL MAKYAJ

2025'te ekolojik yıkım daha da derinleşti, iklim krizi yeni boyutlar kazandı. Kapitalist üretim tarzının doğada yarattığı tahribat 2025'te yıkıcı iklim olaylarının yaşanmasına yol açtı. Bilim insanlarının uzun süredir uyardığı eşikler aşıldı. İklim değişikliğinin uzun vadeli etkileri

olan aşırı sıcaklıklar, fırtınalar, büyük yangınlar, seller, kuraklıklar ve su krizleri milyonlarca insanın yaşamını doğrudan etkiledi. Sermayenin sınırsız birikim mantığının yarattığı yıkımın ürünü bu felaketler, toplumsal eşitsizlikleri daha da derinleştirdi. Rekor düzeyde maddi kayıplara ve milyonlarca insanın yerinden edilmesine yol açtı. Tarımsal üretiminin daralması gıda fiyatlarını daha da yükseltti, özellikle yoksul ülkelerde yaygın beslenme sorunları baş gösterdi. Buna rağmen yıkıma yolaçan iklim politikaları değişmedi, fosil yakıt yatırımları devam etti.

İklim krizinin etkileri sınıfsal planda da eşitsiz dağıldı. Krizi yaratan zengin ülkeler en az etkilenenler olurken, yoksul emekçiler, göçmenler ve geri kalmış ülkeler en ağır bedeli ödediler. Gıdaya ve suya erişim daha da zorlaştı. İklim kaynaklı göç arttı. Siyasal alanda ise 2025, "yeşil söylem" ile gerçek politikalar arasındaki uçurumun daha da büyüdüğü bir yıl oldu. Karbon piyasaları ve "yeşil kapitalizm", doğayı korumaktan ziyade yeni kar alanları yarattı. İklim krizi aynı zamanda baskı ve denetimi artıran bir araca dönüştürüldü. Sınır güvenliği politikaları sertleştirildi. Böylece ekolojik kriz, eşitsizlikleri derinleştiren ve baskıyı artıran bir rol oynadı.

SİYASAL GERİCİLİĞİN DERİNLEŞMESİ VE FAŞİZAN EĞİLİMLERİN YÜKSELİŞİ

2025, liberal demokrasinin ciddi bir meşruiyet krizi yaşadığı bir yıl oldu. Karar alma süreçleri giderek daha açık biçimde büyük sermaye grupları, teknoloji tekelileri ve finans çevrelerinin etkisi altına girdi. Aynı zamanda baskı aygıtlarını güçlendirildi, gözetim teknolojileri yaygınlaştırıldı ve siyasal özgürlükler adım adım daraltıldı. Derinleşen kriz koşullarını yönetmek ve toplumsal tepkileri bastırmak isteyen egemen sınıflar, daha baskıcı ve terörcü yöntemlere yöneldi. Güvenlik yasalarının sertleşmesi, medya üzerindeki

denetimin artması, ilerici ve demokratik muhalefetin kriminalize edilmesi ve keyfi uygulamaların yaygınlaşması, kapitalist devletlerin sınıfsal niteliğini daha görünür hale getirdi. Bu gelişmeler, emekçi sınıfların demokratik haklar açısından çok yönlü saldırılarla yüzyüze kalması anlamına geldi. Devlet şiddeti ve hukuksuzluk birçok ülkede gündelik yaşamın olağan bir parçası haline gelirken, halk kitleleri ile siyasi iktidarlar arasındaki gerilim daha da derinleşti.

Bu siyasal gericilik atmosferinin bir diğer sonucu ırkçı ve faşist hareketlerin yeniden güç kazanması oldu. Ekonomik belirsizlikler, kitlesel göçler ve güvenlikçi politikalar, ırkçı aşırı sağ söylemlerin toplumsal taban bulmasını sağladı. Krizin sorumluluğunu göçmenlere, azınlıklara ve yoksul kesimlere yıkan bu hareketler, çoğu ülkede sermaye iktidarları tarafından doğrudan ya da dolaylı biçimde desteklendi. "Ulusal güvenlik" ve "kültürel tehdit" söylemleri üzerinden meşruiyet üretmeye çalışan ırkçı-faşist yapılar, kimi ülkelerde parlamenter güç haline gelirken, kimi ülkelerde iktidar oldu, kimi ülkelerde de devletin güvenlik aygıtlarıyla daha yakın ilişkiler kurdu. 2025'i aynı zamanda ırkçı-faşist hareketlerin yeniden güç kazandığı bir yıl haline geldi. Hemen tüm ekonomik ve sosyal sorunların istismar edilmesi, faşizan söylemlerin toplumsal taban bulmasını kolaylaştırdı.

DÜNYADA YAYILAN GREV, DİRENİŞ VE AYAKLANMALAR

2025'te dünya genelinde grevler, direnişler, isyanlar ve kitlesel protestolar farklı ülke ve bölgelerde değişik biçimler alsa da ortak nedenler etrafında yoğunlaştı. Avrupa'da özellikle Fransa, Almanya, İtalya, İspanya ve Yunanistan'da ücretler, emeklilik reformları ve sosyal hak gaspları nedeniyle ulaşım, enerji, sağlık ve kamu sektörlerinde uzun süreli grevler yaşandı. Doğu Avrupa'da ise savaş politikalarının ekonomik yükü, hayat pa-

halılığı, demokratik hak ve özgürlüklere saldırılar, protestolara daha siyasal bir nitelik kazandırdı. ABD'de otomotiv, lojistik, eğitim ve sağlık alanlarında büyük grevler dikkat çekerken, sendikal mücadele yeniden güç kazandı. Barınma krizi, ücret eşitsizliği ve sosyal güvencesizliğe karşı talepler yükseltildi. Kanada'da kamu çalışanlarının grevleri yaygınlaştı.

Latin Amerika, sert toplumsal patlamaların yaşandığı bölgelerden biri oldu. Arjantin, Şili, Peru, Kolombiya ve Ekvador'da kemer sıkma politikaları, özelleştirmeler ve siyasal krizler, genel grevlere ve uzun süreli ayaklanmalara yol açtı. Bu ülkelerde devlet şiddeti, olağanüstü hal uygulamaları ve baskı politikaları sıradanlaştı. Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da ise yüksek işsizlik, gıda fiyatlarındaki artış ve otoriter rejimler, grevler ve sokak eylemlerinin temel nedenleri oldu. Mısır, Tunus, İran, Irak ve Lübnan'da emek mücadeleleri siyasal muhalefetle iç içe geçti. Filistin'de savaş ve işgal toplumsal direnişi sürekli kıldı.

Sahra Altı Afrika'nın birçok ülkesinde enerji, yakıt ve gıda krizleri kitlesel protestolara yolaçtı. Nijerya, Kenya, Senegal ve Güney Afrika'da grevler, yolsuzluk karşıtı eylemler ve kamu hizmetlerinin çöküşüne yönelik isyanlar öne çıktı. Güney Asya ülkelerinden Hindistan, Bangladeş, Sri Lanka'da grevler ve köylü protestoları yaygınlaşırken, Doğu ve Güneydoğu Asya'da düşük ücretler, uzun çalışma saatleri ve sendikal baskılar direnişleri tiktiledi. Çin'in farklı bölgelerinde özellikle inşaat, fabrika ve altyapı projelerinde çalışan işçiler, ödenmemiş ücretlerini ve gasp edilen haklarını savunmak için protestolar düzenlediler. Güney Kore ve Japonya'da ise sendikal eylemler yeniden güç kazandı.

Toplam tablo, 2026'da sistemin çok yönlü krizinin daha da derinleşeceğini, emek-sermaye çelişkisinin daha sertleşeceğini gösteriyor. Kapitalist sistem, savaşlar, yoksulluk, ekolojik yıkım ve otoriterlik üreterek ayakta kalmaya çalışırken, emekçi sınıfların çalışma ve yaşam koşulları daha da ağırlaşacak. Sermaye iktidarları baskı ve zorbalığı tırmandırarak düzeni korumaya yönelirken, bu saldırı-ganlık meşruiyet krizini derinleştirecek.

2025'in grev, direniş ve isyanları, daha da yaygınlaşma ve toplumsal mücadeleye hattına dönüşme potansiyelini ortaya koymuş bulunuyor. 2026 yılı, kriz koşullarının daha çok sorgulanacağı, sınıf çelişkilerinin daha da sertleşeceği ve emekçilerin geleceklerini belirleme arayışlarının güçleneceği bir yıl olma eğilimine işaret ediyor. Bu ise aynı zamanda devrimci olanakların belirginleşip artacağı anlamına geliyor.

ABD'nin Venezuela'ya saldırısı işgalcilik ve sömürgeciliktir!

Amerika Birleşik Devletleri'nin Venezuela'ya gerçekleştirdiği askeri saldırı "Haydutlukta yeni aşama" olarak uluslararası ilişkiler literatüründeki yerini aldı.

Egemen bir devletin topraklarına askeri güçle girilmesi, devlet başkanının eşiyle birlikte zorla alınıp ülke dışına götürülmesi ve bu emperyalist pervasızlığın "başarı" diye sunulması, artık "uluslararası hukukun" tamamen bir yama bırakılıp kaba zorbalığın belirleyici olduğu bir döneme girildiğinin yeni bir kantıdır.

Venezuela örneği, bir ülkenin küstahça hedef alınmasından ibaret değildir. Latin Amerika hatta dünyanın tamamı için yapılan hegemonik bir güç gösterisidir. Bu saldırı, Trump'ın hedefleri için neleri göze alıp için hangi yollara başvurabileceği hakkında da bir fikir vermektedir.

HAYDUTLUĞUN ESAS HEDEFİ ENERJİ KAYNAKLARINA EL KOYMAKTIR

Venezuela, dünya petrol rezervleri zenginliği bakımından ilk sırada yer alıyor. Yanı sıra doğalgaz, altın ve nadir toprak elementleri açısından da stratejik bir konuma sahiptir. Bu özellikleriyle ülke, küresel enerji rekabetinin merkezinde yer alan alanlardan biridir. Trump yönetiminin Venezuela politikasını belirleyen temel unsur da bu enerji potansiyeline el koyma hevesidir.

Trump'ın "Venezuela petrolünü geri almak" gerektiğine dair açıklamaları ve ABD'li enerji şirketlerinin daha önce kamulaştırılan Venezuela kaynaklarına yaptığı göndermeler ve başta Exxon Mobil olmak üzere enerji tekellerinin Washington'da yürüttüğü yoğun lobi faaliyetleri, bu korsanlığın "ekonomik" arka planını yeterince ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda Venezuela'ya yönelik saldırı, "demokrasi", "insan hakları" ya da "uyuşturucuya karşı mücadele" gibi söylemlerle meşruluk kazandırabilecek bir olay değildir. Saldırının Venezuela'nın enerji kaynaklarını yeniden ele geçirmeyi hedefleyen bir süredir hazırlıkları yapılan bir hamle olduğu hemen herkes tarafından bilinen bir gerçektir.

İşgal senaryosu ve bölgesel tehdit

ABD Savaş Bakanı'nın "Venezuela'da tam ölçekli askerî harekât masada" yönündeki açıklaması, saldırının uzun süredir planlanan bir işgal senaryosu olduğunu göstermektedir. Sömürgeci kibrin

Emperyalist kapitalist sistem sömürgeci emellerinden vaz geçemez. Sömürgeciliğin ortadan kaldırılması bu sistemin yıkılması ile mümkündür. Tek tek ülkelerde sömürgeciliği püskürtmek için ise tıpkı Vietnam, Cezayir ve benzeri ülkelerde olduğu gibi, emperyalist işgalcilere karşı hakların kitlesel-militan direnişinin ürünü olabilir.

yansıması olan bu tehdit, her türden "hukuksal" kaidenin pervasızca ihlali niteliğindedir. ABD'nin askerî tehdit dilini artık gizleme gereği duymadığı uzun süredir gözlemlenen bir olgudur.

Venezuela'ya saldırının ardından sıranın Küba ve Kolombiya'ya geleceğinin dillendirilmesi, Latin Amerika'nın bir bütün olarak ABD'nin hedefinde olduğunu göstermektedir. Venezuela'ya saldıran Washington'un gangster takımı, dünyaya da "bize karşı çıkanın sonu böyle olur" mesajı vermektedir.

ULUSLARARASI TEPKİLER VE TEPKİSİZLİK

Küba, Venezuela'nın egemenliğinin ihlal edildiğini vurgulayarak saldırıyı açık bir işgal olarak tanımlamış ve Venezuela ile dayanışma çağrısında bulunmuştur.

Kolombiya ilk tepki veren ülkelerden biri olarak saldırıyla, uluslararası hukuku çiğnediğini ve insan haklarına aykırı olduğunu dile getirerek Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ni acil toplanmaya çağırdı. Bu iki tutum, Latin Amerika'da emperyalist saldırganlığa karşı direniş geleceğine dayanan tarihsel hafızanın halen

canlı olduğunu göstermektedir.

Küresel ölçekte en net tepkilerden biri Çin'den geldi. Pekin yönetimi, ABD'nin güç kullanımını "şok edici" olarak nitelendirdi, bu adımların Venezuela'nın egemenliğini, uluslararası hukuku ve bölgesel barışı tehdit ettiğini vurguladı. Rusya ve İran yönetimleri de Amerikan saldırganlığını net ifadelerle mahkûm etti.

Buna karşın Birleşmiş Milletler ve Batılı devletlerin büyük kısmı, saldırıya karşı bağlayıcı bir tutum almaktan kaçındı. Bazıları ise doğrudan bu pervasız saldırganlığı destekledi. Oysa BM Şartı'na göre bile bir devletin diğerine karşı kuvvet kullanımı istisnai ve sıkı koşullara bağlıdır. Venezuela örneğinde bu koşulların hiçbirinin mevcut olmadığı açıktır. Venezuela saldırısına karşı alınan ve alınmayan tutumlar uluslararası hukukun işleyen bir sistem olmaktan ziyade güç ilişkileri tarafından şekillendirilen esnek bir araç olduğunu bir kez daha göstermektedir.

SÖMÜRGEÇİLİK VE VESAYET REJİMİ

Saldırının ardından Trump'ın "Venezuela'yı biz yöneteceğiz" diye açıklama

yapması, ülkenin doğrudan işgal edilecek ya da değişik araçlarla fiilen vesayet altına alınmak istendiğini gözler önüne seriyor.

Doğrudan kolonyal bir yönetim yerine askeri güç, ekonomik denetim ve siyasal yeniden yapılandırma araçları kullanılarak işbirlikçi kukla rejimler işbaşına getirilmesi emperyalist sömürü ilişkilerin bir biçimidir. Literatürde genellikle "yeni sömürgecilik" olarak tanımlanan bu ilişki biçimi şimdi Venezuela'ya dayatılmaktadır. Venezuela örneği, emperyalizm çağında sömürgeciliğin aynı vahşet ve barbarlıkla sürdüğünü yeni bir kanıttır.

Emperyalist kapitalist sistem sömürgeci emellerinden vaz geçemez. Sömürgeciliğin ortadan kaldırılabilmesi bu sistemin yıkılması ile mümkündür. Tek tek ülkelerde sömürgeciliği püskürtmek için ise tıpkı Vietnam, Cezayir ve benzeri ülkelerde olduğu gibi, emperyalist işgalcilere karşı hakların kitlesel-militan direnişinin ürünü olabilir. Venezuela ve Latin Amerika'nın geleceğini bölge haklarının emperyalist saldırganlığa karşı direnişi ve uluslararası kamuoyunun bu direnişe göstereceği destek belirleyecektir.

Avrupa emperyalistlerinden vasallara yakışan tutum!

ABD emperyalizminin Venezuela'ya karşı gerçekleştirdiği emperyalist haydutluğun ardından, Donald Trump'ın zafer sarhoşluğuyla yaptığı açıklamalar, bir yanıla Berlin, Paris ve Londra'ya da bir meydan okumaydı: "İstediğim zaman her yerde her zaman kafalara silah dayar, istediğimi alırım."

Trump'ın etkili danışmanlarından biri olan Stephen Miller'in eşinin 4 Ocak'ta yayınladığı sosyal medya mesajında, ABD bayrağı ile örtülü Grönland'ın fotoğrafının yanına sadece "Yakında" yazması rastlantı değil.

Javier Milei, Binyamin Netanyahu gibi faşistlerin ABD saldırısını "tarihi/öncü" olarak kutlamaları şaşırtıcı değil. Hakeza uşak bir figüran olan ve sık sık "kendi kaderini tayin hakkı" lafları edip Rusya'ya karşı savaş için emperyalist efendilerinden silah ve para dilenen Zelenski'nin Trump'ın zaferini kutlaması da... Avrupa Birliği'nin(AB) önde gelen isimleri, adı geçen faşist şefler kadar pervasız olmasalar da ABD korsanlığına gösterdikleri "tepki" tam bir sefalet görüntüsü verdi.

Batlı emperyalist devletlerin yöneticileri, hiç bir yasa/kural tanımayan saldırganlığı söylemde bile eleştirmekten kaçınıırken, esas suçlunun "otokrat Maduro" olduğunu söyleyerek ABD korsanlığına destek verdiler. Fransa Cumhurbaşkanı Macron, Amerikan kuklası politikacı Gonzalez Urrutia'nın Venezuela'da yönetimi devralmasını talep ediyor. Mussolini'nin torunu Meloni ise, "Dış askeri müdahale doğru değil, ancak meşru" diyor.

ABD ordusunun Maduro'yu kaçırmamasının "hukuki açıdan karmaşık" bir konu olduğunu söyleyen Almanya Başbakanı

Friedrich Merz'in durumu daha da sefil görünüyor. AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ise ABD'nin saldırısının ardından "Venezuela'daki durumu çok yakından takip ediyoruz" diye "önemli" bir açıklama yaptı. Riyakarlık gösterisi sergilemekten kendini alamayan Leyen, AB'nin "Venezuela halkının yanında olduğunu, barışçıl ve demokratik geçişi" desteklediğini söyledi. Von der Leyen tipi sermaye sözcüleri, Amerikan bombalarıyla "barışçıl demokratik geçiş" vaat ediyor.

Vasallara yakışan bu "diplomatik kıvraklık" ve "barışçı geçiş" çağrıları yapmak, Trump'ın tehditlerine utanç verici bir diz çöküşten başka bir anlam taşımıyor. Bu suça sessizce ve korkakça verilen destek, savunduklarını iddia ettikleri "değerlerin" nasıl da yerlerde süründüğünü bir kez daha göstermiştir.

Venezuela'ya saldırı konusunda alınan tutum, özellikle Ukrayna rejimine silah desteği vermenin gerekçesi diye sunulan "ülkelerin bağımsızlığı, kendi

kaderini tayin hakkı" gibi "ilkelerin" kaba ikiyüzlülüğünden öte bir anlam taşımadığını gözler önüne seriyor. Bu "tepki" uluslararası hukuka aykırı saldırıyı bir politika aracı olarak nasıl da meşru göstermek istediklerini ortaya koyuyor. Bu çapsızların nasıl bir insani ve ahlaki çöküş içinde olduklarını, Gazze'de soykırım yapan İsrail'e destek verdiklerinde görmüştük. Trump'ın korsanlığına destek vererek aynı yerde durduklarını gösterdiler.

Avrupa'nın emperyalist korsanlığa sessiz kalması, bir açıdan ise güç dengelerini yansıtır: "Avrupa'da kimse Trump'ı eleştirmeye cesaret edemiyor. Ne söyleyeceğini tam olarak bilemiyor" diyen güvenlik politikaları uzmanı Nico Lange şöyle devam ediyor: "Trump'ı eleştirenler, kendilerini hedef tahtasına oturtmuş gibi hissediyorlar, oysa örneğin Grönland örneğinde olduğu gibi, sınırları net bir şekilde çizmek için iyi nedenler var."

Oysa sadece Danimarka ve Norveç

Trump'ın açıklamalarını uluslararası hukukun ihlali olarak nitelendirdi. Ki bunların da aldıkları somut bir tutum yok.

Bu gelişmeler, AB içinde yeni bir stratejik tartışmanın önünü de açmış görünüyor. Zira sermayenin belli temsilcileri oluşan durumu, "ABD'nin etkisinden kurtulmanın yeni bir fırsatı" olarak değerlendiriyor. Önümüzdeki dönemde bu yönde yeni çıkışların olması bekleniyor. Zira bu toplumlarda ABD'nin haydutluğuna karşı ciddi bir tepki ve hoşnutsuzluğun olduğunu göz ardı etmemek gerekiyor. ABD'nin hiçbir meşruiyeti olmayan bu saldırganlıkları uzun süre devam ettirmesi sanıldığı kolay olmayacak. Emperyalist cephe kelimenin gerçek anlamıyla çelişki ve çatışmalarıyla zayıflığını, acizliğini dışa vuruyor. İşçilerin, emekçilerin ve ezilen halkların anti-emperyalist mücadeleyi yükseltmesi durumunda bu derece çürüyen bir sistemin geleceği olmayacaktır.

ABD'nin Minnesota eyaletinde federal göçmenlik ajanlarının (ICE) hemşire Alex Prett'i vurarak öldürmesi eylemlerle protesto ediliyor.

ICE tarafından 24 Ocak'ta öldürülen Alex Prett'in elinde silah değil cep telefonu olduğu ortaya çıktı. Yoğun bakım hemşiresi olduğu belirtilen Prett'in ölümü üzerine Minneapolis, New York, Washington DC, San Francisco, Chicago, Los Angeles başta olmak üzere birçok kentte eylemler düzenlendi.

Polisler eylemlere saldırırken Alex

ABD'de ICE karşıtı eylemler

Prett ve önceki ICE cinayetinde hayatını kaybeden Renee Good için Federal Bina önünde protesto ve yürüyüş düzenlendi.

ANKA'da yer alan habere göre eylemlere katılanlar, "George Floyd" protestolarındaki gibi şifreli mesajlaşma uygulamaları üzerinden haberleşerek ve ICE polislerinin operasyon yaptığı bölgeleri düdük çalarak birbirlerine ha-

ber verdi. Yerel işletmeler de eylemlere katılanlara kapılarını açtı ve polislere tepki gösterdi.

Washington DC'de İç Güvenlik Bakanlığı binası önünde toplanan yüzlerce kişi ise "Utanın, utanın" sloganları attı.

Los Angeles'ta polis eylemlere saldırdı. Long Beach bölgesinde ise eylemlere katılanlar, operasyonlar için şehre gelen polislerin kaldığı otellerin önünde

toplandı. "Göçmen polisine uyku yok" sloganları atan gruplar, "İşletmeler bilsin ki, bu ekipleri barındıranları desteklemeyeceğiz" mesajı verdi.

Boston sokaklarında "Gözetilme son" sloganlarıyla yapılan eylemlerde ICE'nin kapatılmasını talep edildi, San Francisco şehir merkezinde de yüzlerce kişi "Ayağa kalk, karşılık ver" pankartlarıyla yürüdü.

İran'da gerici molla rejimine karşı yeni protesto dalgası

İran'da 28 Aralık 2025'te Tahran'da başlayan protesto dalgası, kısa sürede ülke geneline yayılarak yeni yılın en büyük toplumsal hareketlerinden birine dönüştü. Ekonomik koşulların hızla kötüleşmesi, yüksek enflasyon, döviz kurundaki dalgalanmalar, ulusal para biriminin rekor düzeydeki değer kaybı temel ihtiyaç maddelerinin fiyatlarındaki büyük artış, başlayan grev ve gösterilerin temel tetikleyicisi oldu. Protestolar birkaç gün içinde, 2022'de Mahsa Amini'nin ölümü sonrasında yaşanan ayaklanmalardan bu yana görülen en geniş kapsamlı gerici-zorba rejim karşıtı protestolara dönüştü.

Başlangıçta çarşı esnafının düzenlediği protestolar, her geçen gün daha fazla şehir ve toplumsal kesimi kapsayan kitlesel yürüyüşlere, öğrencilerin kampüslerden sokaklara akmasına ve hükümet karşıtı büyük öfke dalgasına evrildi. Protestolar, İran'ın onlarca büyük ve küçük kente yayıldı. Beşinci günden itibaren ise gelişmeler daha radikal bir boyut kazandı. Gösteriler, yukarıdan belirtilen nedenlerden dolayı alevlendi ama aynı zamanda gerici molla rejiminin kendisine de yönelmiş oldu. Göstericilerin valilik, yargı ve resmi kurum binalarına yönelmesi, rejim sembolleri ve dini lider Ayetullah Hamaney'in posterlerinin ateşe verilmesi, "Diktatöre ölüm", "İslam Cumhuriyeti istemiyoruz" ve "Kadın, Yaşam, Özgürlük" gibi sloganlar, bunun ifadesi oldu.

Kitlesel protestolarda Şah yanlısı sloganlarının atıldığı da yansıyan haberler arasındadır. Ancak bu tür sloganlar, İran halkının sokağa çıkış nedeni monarşiye duyulan özlemi değil, baskıya, yoksulluğa ve özgürlüklerin yokluğuna duyulan

lan öfke olduğu gerçeğini değiştirmez. Meşru ve haklı olan da İran işçi sınıfı ve emekçilerinin meşru olan toplumsal talepleridir. İran halkının mücadelesi, bu tür sloganlarla değil, milyonların ortak yaşadığı sorunlar ve bunlara karşı gösterilen direnişle anlam kazanır. Bu yüzden bazı gerici ya da geçmişe özlem içeren sloganlar, İran halkının haklı mücadelesinin özünü karartamaz.

Bu sürecin en sarsıcı anlarından biri, rejimin ideolojik kalesi olarak görülen Kum'un ayaklanmaya katılması oldu. Tarihsel olarak din adamları sınıfının hegemonya kurduğu bu şehirde, güvenlik güçlerinin geri püskürtülmesi ve "Mollalar defolup gitsin" sloganlarının yankılanması, rejimin meşruiyet temelini çök-

tüğüne işaret ediyor. Dinsel ideolojinin merkezinde yükselen bu itiraz, rejimin artık yalnızca zor aygıtına dayanmakta olduğunu ve meşruiyetini hızla yitirmekte olduğunu göstermektedir. İran'ın molla rejiminin dayandığı korku duvarını aşan bu öfke patlaması, sınıfsal çelişkilerin keskinleşmesinin ve devlet aygıtının meşruiyet krizinin de yeni bir kanıtı oldu.

Molla rejimi, protestoların büyümesini engellemek amacıyla on binlerce devrim muhafızı, basij milisi ve güvenlik gücünü seferber etti. Her zaman olduğu gibi polis ve güvenlik güçleri ölümlerle sonuçlanan müdahalelerde bulundu. Resmi raporlara göre, yaygın gözaltılar, yaralanmalar ve ölümler yaşandı. Rejim,

kitle hareketinin üniversite gençliğiyle buluşmasının yaratacağı potansiyel tehlikenin farkındadır. Bu nedenle baskının önemli bir hedefi de öğrenci gençlik olmuştur. Beheshti Üniversitesi yurtlarına gece baskını düzenlenmesi ve öğrencilerin kaçırılması, devletin çıplak zor kullanımının bir başka örneği oldu. Ancak bu saldırılar, gençliği sindirmek yerine daha geniş bir protesto dalgasına dönüştü.

Protestolar, emperyalist güçlerin de ilgi odağı oldu. İran halkının gerici molla rejimine karşı haklı direnme tutumu ve mücadele kararlılığı, her türlü gerici istismarın da konusu edildi. Bunun en küstahça örneği, ABD Başkan Donald Trump'tan geldi. Trump, İran yönetimini protestoculara karşı şiddet kullanmakla uyardı ve aksi halde müdahale edeceği tehdidinde bulundu. Böylece İran halkının haklı ve meşru mücadelesine de büyük bir darbe vurmuş oldu. Çünkü bu küstahlık, ülkeye emperyalist müdahale tehdidini gündeme taşıdı. Böylece İran molla rejiminin uzun yıllardır toplumsal muhalefeti bastırmak için protestoları "emperyalist güçlerin oyunu" olarak sunmak söylemini güçlendirdi ve protestoların halkın gerçek taleplerinden değil, dış güçlerin kışkırtmasından kaynaklandığı iddiasını daha inandırıcı hale getirdi.

Gericici İslam Cumhuriyeti, sosyo ekonomik ve siyasi krizini yönetmekte giderek zorlanmakta, baskı ve zorbalığı kitleleri dizginlemeye ve teslim almaya yetmemektedir. Mevcut protesto dalgası bastırılrsa ya da sönümlense bile, yapısal sorunlar çözümsüz kaldığı sürece İran işçi sınıfı ve emekçi halkı döne döne sokak ve alanları doldurmaya devam edecektir.

Basel ve Lozan'da Rojava eylemi

İsviçre'nin Basel ve Lozan kentlerinde Rojava'ya yönelik katliam ve saldırılar kitlesel ve coşkulu eylemlerle protesto edildi.

İsviçre'nin Basel kentinde binlerce kişi, Suriye'de ABD'nin onayı ve Türkiye'nin desteğiyle cihatçı HTŞ çetelerinin Rojava'ya yönelik saldırılarını protesto etti. Yürüyüş boyunca "Bijî berxwedane Rojava!", "Terörist Colani!", "Terörist Erdoğan!" ve "Yaşasın Rojava!" sloganları binlerce kişi tarafından hep bir ağızdan

haykırıldı. Eylem, Basel tren istasyonunda yapılan konuşmaların ardından sonlandırıldı.

Saldırıları 20 Ocak'ta Lozan kentinde yapılan eylemle protesto edildi. Avrupa'nın birçok kentinde olduğu gibi Lozan'da da Kürt halkı seferber olup, uzun yıllardan sonra ilk defa yoğun bir katılımı eylem gerçekleştirdi.

Öfke dolu kitle yürüyüş boyunca sloganlar, alkışlar ve ısıklarla sokaklara yöneldi.

Yürüyüş esnasında polis ile anlaşmazlıklar yaşanması üzerine kitlesel kortej kısa bir oturma eylemi gerçekleştirdi, sonrasında kendi güzergahını kendisi belirledi. Merkezde yolları kapatıp, trafiği durduran kortej, şehir merkezin-

den geçip, tekrar 14 Haziran Meydanı'na geri döndü.

Eylem boyunca "Bijî berxwedana Rojava!", "Bijî berxwedana gelê Kurd!", "Terörist Colani!", "Terörist Erdoğan!" sloganları sıklıkla atıldı. Yürüyüşe yerli gruplar ve İşçilerin Birliği Hakların Kardeşliği Platformu (BİR-KAR) katılım sağladı. Eylem sloganlar ve marşlar eşliğinde son buldu.

KIZIL BAYRAK / BASEL, LOZAN

Trump-Netanyahu buluşması ve Ortadoğu planı

Çürüyen emperyalist-kapitalist sistemin iki savaş suçlusu Trump ile Netanyahu, Florida'da bir araya geldi. Netanyahu, "savaş ve insanlığa karşı suçlar", özellikle de "savaş yöntemi olarak aç bırakma" ve "cinayet, zulüm ve diğer insanlık dışı eylemler" suçlamalarıyla Uluslararası Ceza Mahkemesi tarafından hakkında tutuklama kararı çıkarılmış bir cani. Ülkesinde ise yıllardır rüşvet, dolandırıcılık ve güveni kötüye kullanma suçlarıyla yargılanıyor. Trump ise, ABD'nin Gazze'nin 2,2 milyonluk nüfusunu "temizleyeceğini", bölgeyi "ele geçireceğini" ve Ortadoğu'nun Rivierası'nı inşa etmek için Gazze'yi "yerle bir edeceğini" ilan etmiş, dünyanın çeşitli bölgelerinde halkların kanını akıtan sermayenin en vahşi ve en militarist temsilcilerinden biri.

İkilinin Gazze'de ilan ettiği sözde ateşkesin yürürlüğe girmesinden bu yana işgalci İsrail ordusu sistematik olarak ateşkes anlaşmasını ihlal etti. Yapılan saldırılarda yüzlerce Filistinli katledildi ve binlerce kişi yaralandı. Florida görüşmesi, Gazze'deki savaşın seyri, ateşkesin uygulanması, Gazze'nin yönetimi, Filistin sorununun geleceği ve "İsrail'in güvenliği" başta olmak üzere bölgesel gelişmeleri kapsıyordu. Yansıyan haberlere göre görüşmede İran'ın etkisi, nükleer programı, Suriye ve Lübnan'daki sorunlar ile Türkiye ve Arap ülkelerinin olası rolleri de tartışıldı. Ele aldığı gündemlerden anlaşılacağı üzere toplantının esas amacı Ortadoğu'daki güç denge ve ilişkilerini ABD ve İsrail cephesinden ele almaktı.

Trump, 29 Aralık 2025'te gerçekleştirilen toplantıdan sonra yapılan ortak basın toplantısında Netanyahu'yu "kahraman" ve "güçlü bir dost" olarak övdü. Yıkım ve ölümün kol gezdiği Ortadoğu'da "barış" ve "güzel şeyler" olduğunu iddia etti ve Netanyahu'ya "başkanlık affı" sağlamak için çabaladığını söyledi. Netanyahu ise Trump'a, İran saldırganlığına karşı koyması, Golan Tepeleri üzerindeki İsrail egemenliğini tanıması, Kudüs'ü İsrail'in başkent olarak tanıması ve Amerikan büyükelçiliğini oraya taşıması gibi destekleri nedeniyle teşekkür etti ve ABD Başkanı'na İsrail ödülü verileceğini açıkladı.

GAZZE'DEN İRAN'A: ORTADOĞU'DA BELİRSİZLİK VE GERİLİM

Toplantının ana gündem maddelerinden biri, Gazze'de uzun süredir devam eden çatışmayı sözüm ona sona erdirmeyi amaçlayan Amerikan "barış planı"nın ikinci aşaması oldu. Bu aşama, Hamas'ın silahsızlandırılmasını, uluslararası bir istikrar gücünün Gazze'de konuşlandırılmasını ve İsrail ordusunun kademeli olarak geri çekilmesini öngörüyor. Trump, ikinci aşamaya ve Gazze'nin yeniden inşasına hızla geçilmesi gerektiğini vurgulasa da tarafların tutumları belli konularda farklı bakış açıları barındırıyor.

İsrail cephesi, Hamas tüm rehinele-ri teslim etmeden ve silahsızlanmadan anlaşmanın ilk aşamasının tamamlanmış sayılmayacağını savunuyor. Hamas ile diğer Filistinli direniş örgütlerinin silahlarını teslim etmeyi reddetmesini, işgal'in sürmesinin gerekçesi olarak sayıyor. Yani işgalin sürmesi için bahane arıyor.

Tel Aviv'deki soykırımcı çetenin önde gelen isimlerinden biri olan Savunma Bakanı İsrail Katz'ın "İsrail asla Gazze'den çekilmeyecek" yönündeki açıklamaları ve Gazze içinde kalıcı güvenlik bölgeleri oluşturulacağına dair ifadeleri, İsrail'in planın ikinci aşamasına geçilmesine karşı olduğunu gösteriyor. Katz'ın Gazze'nin kuzeyinde gelecekte İsrail yerleşimlerinin inşa edilebileceğini söylemesi ise planın siyasi boyutunu daha da tartışmalı hale getiriyor.

Görüşmede ele alınan bir diğer "has-sas" konu, Gazze'de olası bir uluslararası

güvenlik gücünün yapısı oldu. Türk sermaye devleti de Gazze için oluşturulacak güce katılmak için fazlasıyla istekli. Ancak bu talep İsrail tarafından reddediliyor. ABD'nin, Netanyahu'nun bu konudaki itirazlarını yumuşatıp yumuşatamayacağı belirsizliğini korurken, Washington'un bölgedeki denge arayışı dikkat çekiyor. Ateşkes anlaşmasını yüzlerce kez ihlal eden İsrail'in "barış planı"nın "yüzde 100" uyguladığını iddia eden Trump'ın, "Başkalarının ne yaptıkları ya da belki de ne yapmadıkları konusunda endişeleniyorum" ifadelerini kullanması, tam bir sahtekâr olduğunu bir kez daha kanıtladı.

Florida'daki görüşmenin en önemli konularından biri ise İran oldu. İsrail istihbaratına göre İran, son çatışmaların ardından füze cephaneliğini yeniden inşa etmek için yoğun bir çaba içinde. Netanyahu, İran'ın nükleer programını ve balistik füze kapasitesini İsrail için varoluşsal bir tehdit olarak değerlendiriyor. Bu nedenle, İran'a yönelik gelecekteki olası bir saldırı için Trump'ın desteğine ihtiyaç duyuyor. Trump'ın açıklamaları, İran'a karşı bir an önce savaş başlatmak isteyen Netanyahu'yu cesaretlendirmiş oldu. ABD Başkanı, İran'ın bir anlaşmayı reddetmesi ve füze ile nükleer programlarını sürdürmesi halinde İsrail'in İran'a yönelik askeri bir saldırısını destekleyeceğini söyledi.

Diplomatik çabaların başarısız olması

durumunda saldırının acil hale geleceğini iddia eden Trump, olası bir saldırı için "Hemen yapacağız" ifadesini kullanarak savaş kundakçılığına devam edeceğini ilan etti. İran'ın yeniden silahlanması halinde altyapının hızla ortadan kaldırılmasından başka seçenek kalmayacağını savunan Trump, sonuçların önceki saldırılardan daha ağır olabileceği tehdidinde bulundu.

Emperyalist/siyonist saldırganların küstahça tehditlerine İran'ın gösterdiği tepkiler ise sert oldu. İran'ın dini lideri Ali Hamaney'in danışmanlarından Ali Şamhani, ülkenin füze kapasitesinin ve savunmasının sınırlandırılmayacağını vurguladı. "Her saldırganlık eylemi, planlayıcılarının hayal bile edemeyeceği kadar sert ve ani bir tepkiyle karşılaşır" diye meydan okudu.

Trump-Netanyahu görüşmesi, bölgedeki çatışmaların çözümü bir yana, mevcut gerilim ve belirsizlikleri daha da derinleştirecek mahiyettedir. İsrail'in işgalci/yayılmacı saldırganlığı ve Trump'ın İran'a karşı savaşa yeşil ışık yakabileceğini ima etmesi, bölgedeki krizlerin daha da derinleştirileceğine işaret ediyor. Bu durum, Ortadoğu'da emperyalist/siyonist saldırganlığın, belirsizliklerin, çatışmaların ve jeopolitik rekabetin devam edeceğini gösteriyor.

Sermaye partilerinin ortak söylemi...

“İç cephe” kimin cephesi?

Yeni yılın ilk günleriyle birlikte ABD emperyalizmi Venezuela'ya haydutça bir saldırı gerçekleştirdi. Bir gece operasyonu ile Maduro ve eşini kaçırarak New York'a götürdü ve itham ettiği suçlardan yargılayacağını açıkladı. Gerçekleşen saldırı, emperyalist-kapitalist dünyanın temsilcileri hangi elbiseyi giyerse giysin altında ilkel bir barbarlığın olduğunu, “modern dünya” üzerine edilen onca cilalı sözün aksine “gücü gücüne yeten” anlayışının yön verdiğini gösterdi. Çok yönlü krizleri derinleşen emperyalist-kapitalist sistemin insanlığı bir kez daha büyük bir yıkıma doğru sürüklediğinin ve bu yolda hiçbir kural tanımayacağını açık bir ilanı oldu.

Türkiye’de sermaye düzeninin ABD emperyalizmine göbekten bağımlı olduğu, siyasetinin Washington, askeri stratejisinin ise Pentagon güdümünde belirlendiği bir sır değil. Saray rejiminin son yıllarda emperyalistler arası çatlakların oluşturduğu boşluklarda kendine manevra alanı bulup kimi “fevri” tutumlar alması bu gerçeği değiştirmiyor. Son tahlilde belirleyici olan “efendi”nin çıkar ve öncelikleridir. Burjuva muhalefeti için ise “at değişimi” için kendini kanıtlamak, emperyalist merkezlerden “olur” almak esas eksen durumunda. Dolayısıyla ABD’de yaprak kımıldasa, ülkede düzen siyaseti yeni bir çalkantının içine giriyor.

Venezuela’ya emperyalist saldırı üzerine açıklama yapan burjuva siyasal aktörler “efendiyi kızdırmamak” için dikkat ettiler. Ama emperyalist korsanlığı kınamak için de ağız kenarıyla, “yine de söylemiş olalım” kabilinden ABD pervasızlığını sözde “eleştirdiler.” Ancak bu “eleştiriler” yapılırken de partiler arası rekabette elini güçlendirme ve bu dalgadan yelkenlerini doldurma çabası öne çıktı.

İçeride farklı dışarıda farklı tutum almasıyla mahir AKP cenahı, ilk günler dut yemiş bülbül kesilirken, “kardeşim Maduro”, “darbelere karşı demokrasi” vb. söylemleri bir anda unuttu. “Taraflara itidalli olma” çağrısı yapan AKP şefi, kendisine “meşruiyet” veren Beyaz Saray’daki efendisine kölece bağımlılığını bir kez daha teyit etti.

Burjuva muhalefetin baş aktörü CHP kanadı ise, muhalefette olmanın rahatlığıyla saray iktidarını sıkıştırmayı, kitle

desteğini artırmayı temel bir söylem olarak kullandı. Emperyalist haydutluk karşısında “milli çıkarlar”, “ülkeyi bekleyen tehlikeler”, “iç cephenin sağlamaşması”, “ülke bütünlüğü”, “AKP’nin kutuplaştırıcı adımları” temel argümanlar olarak öne çıkarıldı.

Saray rejimini içine yuvarlandığı rezil durumdan kurtarma görevi küçük ortak Devlet Bahçeli’ye verildi: “Kan kokusu almış köpek balığından daha tehlikelisi, petrol kokusu almış Amerikan emperyalizmidir” diye konuya giren Bahçeli işi demagojiye vurdu: “Şimdi anlaşıldı mı, iç cephemizi tahkim etmedeki samimi gayret ve gayemiz? Şimdi anlaşıldı mı ‘Terörsüz Türkiye’ hedefindeki ısrar ve irade-miz? Şimdi anlaşıldı mı Türk’ü sevmeyen Kürt, Kürt’ü sevmeyen de Türk olmaz söz ve beyanımızdaki sahicilik ve sağlamlık.”

Erdoğan ise günler sonra CHP’ye saldırarak ve “iç cephenin güçlenmesi” demagojisiyle tartışmaya katıldı: “Ülkemizden 11.000 km ötede Türkiye ile yakın dostluk ilişkisi olan bir ülkede müessif bir hadise yaşanıyor. CHP Genel Başkanı’nın aklına ilk gelen bize saldırmak, bize satışmak oluyor. Şimdi çeşitli fotoğraflar üzerinden bize mesaj vermek oluyor, Allah aşkına! Bu patolojik bir ruh halinin işareti değilse nedir? Siyasette kutuplaşmayı

bu provokatif üslupla mı azaltacaksınız? İç cephemizin tahkim edilmesine böyle mi destek olacaksınız? Dünyanın içinden geçtiği bu zor dönemde Türkiye’nin hak ve hukukunu böyle mi koruyacaksınız?”

İktidar ile muhalefetin boş gevezeliğinin ötesine geçmeyen açıklamaları bir yana, ortaklaştıkları “iç cephenin sağlamaşması” tartışmaları üzerinde durmayı hak ediyor. Emperyalist-kapitalist dünyanın bir parçası ve emperyalist savaş ve saldırı örgütü NATO’nun üyesi olan, dört bir tarafında ABD’nin askeri üstleri bulunan, ABD’nin çıkar ve ihtiyaçları için farklı ülkelere asker gönderen Türkiye gerçeği orta yerde duruyor. Böyle bir ülkede “iç cephe” tartışmaları işçi sınıfı, emekçiler ve ezilen halklar için bir şey ifade etmez. Milyonlarca işçi ve emekçinin açlık ve yoksullukla boğuştuğu, en temel demokratik hak ve özgürlüklerin gasp edildiği, baskının, sömürünün hüküm sürdüğü bir kapitalist ülkede, emek ile sermayenin uzlaşmaz çıkarları karşısında “iç cephenin bütünlüğü” ne ifade edebilir ki?

Geri bir propagandayla kitlelerin bilincini bulandırmak, düzene yedeklemek istiyorlar. Güya artan “dış tehditler” söylemiyle gerçeklerin üzerine perde örtmeye çalışıyorlar. Emperyalist dünyanın çöplüklerinde eşelenen burjuva siyaset

aktörleri tutarsız ve ilkesiz yaklaşımlarla, günün ihtiyaçlarına göre geliştirdikleri söylemlerle emekçileri ikna edebileceklerini varsayıyorlar. Saray iktidarı gerici sefil hedeflerine ulaşmak ve ömrünü uzatmak, muhalefetindekiler ise elini güçlendirmek derdinde. Ortaklaştıkları nokta ise, bu sömürü düzeninin çıkarlarını korumak ve sömürülen milyonların “ulusal çıkarlar” safasasına inanarak boyun eğmesini sağlamaktır.

Emperyalizme karşı “iç cephe” ancak işçilerin ve emekçilerin kapitalist sömürü düzenine karşı, emperyalizmin bu ülkedeki dayanağı olan işbirlikçilere karşı yükselteceği mücadele içinde kurulabilir. Ülkenin tüm zenginliklerini sömüren, emperyalistlerin çıkarları için bu zenginlikleri peşkeş çeken, sefil çıkarları için emperyalistlerin kapısında kul-köle olan sermaye temsilcilerinin “iç cephe” tartışmasındaki yeri ancak düşman cephesi olabilir. Emperyalizme karşı mücadele ülke içinde kapitalist iktidara karşı verilecek mücadeleden bağımsız düşünülemez. Emperyalist haydutluğa, kapitalist sömürüye yanıt, ancak işçi sınıfının bağımsız devrimci tutumu ve eylemiyle, enternasyonal mücadeleyi ve dayanışmayı güçlendirerek, sosyalizm için ayağa kalkarak verilebilir.

Yeni süreç, rejimin tahkimi ve Rojava'yı tasfiye planı

Sermaye iktidarının Kürt sorunun-da “terörsüz Türkiye”, Kürt hareketinin ise “barış ve demokratik toplum süreci” olarak adlandırdığı sürecin ardında bir yıl geçti. Geride kalan bir yıl, Türkiye’nin “barış ve demokrasi”ye değil, dinci-faşist tek adam rejiminin kalıcılaştırılmasına doğru ilerlediğinin kanıtı oldu. İçeride Kürt hareketinin peş peşe attığı tek taraf-lı adımlara rağmen, iktidar cephesinde herhangi bir somut adım atılmadığı gibi Kürt hareketi bir dizi alanda açmazla karşı karşıya bırakıldı.

Emperyalist efendilerinin destekle-ri sayesinde gücünü koruyan ama derin bir ekonomik kriz içinde bunalan ve toplumsal meşruiyeti erimiş bulunan dinci-faşist iktidar, ciddi bir çıkmaz içindedir. Muhalefete yönelik baskılar ile Kürt hareketiyle kurulan ilişkiler, bu çıkmazdan kurtulmanın yollarından biri olarak görülmektedir. Dolayısıyla rejim tarafından “yeni süreç” ya da “terörsüz Türkiye” olarak adlandırılan girişim, Kürt hareketinin dayanıksız hayallere konu ettiği “barış ve demokratik çözüm”e açılan bir yol olmaktan uzaktır. Bu süreç, dinci-faşist tek adam rejiminin ömrünü uzatmayı ve yeni bir anayasal çerçeveye tahkim etmeyi hedefleyen bir araç işlevi görmektedir. İktidarın Kürt sorununda başlattığını iddia ettiği süreç, bir kez daha Suriye’de SDG (Suriye Demokratik Güç-leri) meselesinde kilitlenmiş görünüyör. Zira AKP-MHP bloğu, Türkiye’de atılacak adımların SDG’nin dağıtılarak yeni Suriye ordusuna entegre edilmesi şartına bağ-lıyor. Dışişleri Bakanı Hakan Fidan, Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler ve MİT Baş-kanı İbrahim Kalın’ın Suriye ziyareti ve HTŞ yönetimiyle görüşmesi, aynı süreçte HTŞ’nin Halep’te Kürt mahallelerine yö-nelik saldırıları, bunun somut adımları oldu. Rojava’yı, Türkiye’de Kürtlere daya-tılmak istenen “çözüm” açısından engel olarak gören AKP-MHP iktidarı, SDG’yi “ulusal tehdit” olmaktan çıkarmayı “yeni süreç”in merkezine koymuş durumda. Mehmet Uçum üzerinden “geçiş sürecin-de demokrasi pazarlığı olmaz” denilerek, Kürt hareketinin bu süreçte hiç bir talep ileri sürmemesi istenmektedir.

EMPERYALİST MÜDAHALE VE TÜRKİYE’NİN SDG’Yİ TASFİYE ISRARI

Esad yönetiminin devrilmesinin ar-

dından “istikrar” söylemleriyle meşru-laştırılan Suriye’deki yeni dönem, em-peryalist müdahalenin yeni bir evresini temsil ediyordu.

ABD, SDG üzerinden askeri ve siya-si nüfuzu korumayı sürdürürken, batılı müttefikleri ve bölgesel uşaklarıyla cihat-çı çete HTŞ’yi Şam’da iktidara taşıdı. Bu tutum, ABD’nin bölgesel güç dengeleri-ne odaklanmasının sonucuydu. İran’ın etkisini sınırlamak, Rusya’nın askeri ve siyasi etki alanını daraltmak, enerji kay-nakları ve ulaşım hatlarını denetim altın-da tutmak ve elbette İsrail’in güvenliğini sağlamak, ABD’nin temel öncelikleri ara-sındaydı.

Suriye’deki süreç, yalnızca Suriye’deki iktidar mücadelesini değil, ABD ve İsrail başta olmak üzere Batılı emperyalistlerin ve bölgesel bir güç olarak Türkiye’nin Suriye’de nasıl konumlandığını, özellikle de Rojava’daki Kürt kazanımlarının hangi sınırlar içinde tutulmak istendiğini giderek daha somut hale getiriyor.

Türkiye, Suriye savaşının başından bu yana Kürtlerin kazanımlarını stratejik bir “ulusal güvenlik” tehdit olarak gör-dü. Sistemik olarak dile getirilen “tek devlet, tek ordu” ve “Türkiye’nin ulusal güvenliği” vurguları, ademi merkeziet-çiliğe yönelik tehditler, SDG’nin “ayrılık-çı söylemden vazgeçmesi” yönündeki itirazlar, esas olarak Rojava kazanımının tasfiye edilmesini hedefliyor.

Halep’te yaşanan çatışmaların, Türki-ye heyetinin Şam ziyaretinin hemen ar-dından patlak vermesi, Türkiye’nin HTŞ üzerindeki etkisini bölgedeki dengeleri zorlamak için kullandığını gösteriyor. Türkiye açısından temel sorun, yayılma-cı emellerinin yanı sıra kendi sınırlarının hemen ötesinde

Kürtlerin ulusal kazanımlarının kalıcı-laşmasını engellemektir. Dolayısıyla Kürt sorununda “yeni süreç”in merkezine SDG’yi “ulusal tehdit olmaktan çıkarma-yı” koymuş durumdadır. Bu, Türkiye’de iktidarın “yeni süreç” ve “Terörsüz Türki-ye” adı altında sürdürdüğü içerdeki yö-nelimiyle de doğrudan bağlantılıdır.

“Terörsüzlük” söylemiyle, Kürt soru-nunun “barış ve demokratik” temelde çözümünü değil, Kürt demokratik hare-ketini Türkiye ve bölge genelinde etki-sizleştirip kazanımlarını tasfiye etmeyi hedeflemektedir.

PAZARLIK MASASINDA ROJAVA

SDG’nin entegrasyon sürecinde ısrarla ademi merkezietçi yapı önermesi ve askeri bütünlüğünü koruma talebi, Kürt hareketinin fiili kazanımları yitir-meme çabasının bir yansımasıdır. Ancak bu kazanımların büyük ölçüde ABD gü-vencesine dayanması, onları pazarlığa açık bir hale getiriyor. Bugün korunuyor gibi görünen her statü, yarın kaybedilme potansiyeli taşıyor. Zira Rojava kazanım-larının geleceği, emperyalist odaklar ile bölgesel güçler arasındaki pazarlıkların temel konularından biri durumunda.

Rojava’daki mevcut statünün ABD’nin bölgedeki siyasi ve askeri tutumuna bağlı olması, geleceğini daha da belirsiz hale getiriyor. SDG komutanı Mazlum Ab-di’nin İsrail gazetesi The Jerusalem Post’a yaptığı açıklamada, “Şam’daki istikra-rın sağlanması için ABD’nin Kuzeydoğu Suriye’de kalması gerekiyor” vurgusu, bölgedeki siyasi istikrarın uluslararası güçlerin inisiyatifine bırakıldığını göste-riyor. Trump’ın Suriye’yi “yeniden harika yapmak” türünden açıklamaları da, böl-gedeki dengelerin büyük ölçüde ABD’ye bağımlı olduğunu ortaya koyuyor. Kısaca-sı Rojava, emperyalist ve bölgesel güçle-rin çıkarları doğrultusunda istikrarsız bir statüye sıkışmış durumda.

Rojava’nın geleceğiyle ilgili belirsizlik, uluslararası güç odaklarının stratejilerine bağlı olduğu kadar Suriye’deki anlaşmaz-lıkların sıklıkla değişmesiyle de bağlantılıdır. Zira cihatçı HTŞ yönetimi, Kürtlere, Alevilere, Dürzilere ve öteki etnik grupla-ra düşmanlık beslemekte, şeriatçı kimliği gereği Suriye halklarının tümünü temsil etmemektedir. Bir gün “anlaşmaya varıl-dı” denilen görüşmelerin ertesi gün as-kiya alınması veya çatışmaların yeniden patlak vermesi, bunu sürekli teyit et-mektedir. Bu da Rojava’daki kazanımların ne kadar kırılgan olduğunu, herhangi bir dış müdahale ya da güç dengelerindeki değişimle hızla tehlikeye girebileceğini göstermektedir.

HTŞ, ANKARA VE HALEP: TESADÜF OLMAYAN ÇATIŞMALAR

Suriye’de 10 Mart’ta HTŞ ile SDG arasında imzalanan mutabakat, iddiaya göre yıl sonuna doğru entegrasyonun sonuçlanmasıyla gerçekleşmiş olacaktı.

Ancak Aralık ayının son günlerine doğru yapılan açıklamalar ve hemen ardından gelen yalanlamalar, Suriye’de krizin daha karmaşık bir sürece doğru sürüklendiğini gösterdi. Ortaya çıkan tablo, bir müzake-re sürecinden çok, emperyalist merkez-lerin gölgesinde ve Türkiye’nin dayatma-ları eşliğinde yürütülen bir pazarlığın, taraflar arasındaki güç dengesizliğinin göstergesi oldu. 24 Aralık’ta ortaya atı-lan iddialar, bu pazarlığın hangi zeminde yürüdüğünü gösterdi.

Olumlu açıklamalar ve “ortak anla-yış” vurgularının üzerinden saatler geç-mededen HTŞ yönetimi 25 Aralık’ta anlaş-manın olmadığını ve temasları askıya aldığını duyurdu. HTŞ, SDG’nin “müza-kere edilemez talepler”de ısrar ettiğini söylerken, aslında pazarlığın özüne işa-ret ediyor. SDG fiilen özerk yapıdan vaz-geçmezken, HTŞ “tek devlet ve tek ordu” söylemini kendi iktidarını tahkim edecek şekilde dayatıyor. Bu anlaşmazlık pazar-lık masasında çözülecek gibi görünmü-yör. Zira arkasında ABD’den Türkiye’ye, Avrupa’dan bölgesel güçlere uzanan güçlerin mücadelesi vardır. 26 Aralık’ta tablo daha da netleşti. Halep’te patlak veren çatışmalar, Türkiye heyetinin Şam ziyaretinin hemen ardından yaşandı. Bu tesadüf değildi. Türkiye, HTŞ üzerindeki etkisini sürecin yönünü belirlemek için kullanmakta ısrar ediyor.

GERÇEK ÇÖZÜM YOLU ORTAK MÜCADELEDEN GEÇİYOR

Emperyalist müdahalelerle çok yönlü bir yıkıma sürüklenen Suriye’de halkların kendi kaderini tayin hakkı sistematik bi-çimde gasp edilmektedir. Kürtlerin Roja-va’da elde ettiği kazanımların korunabil-mesi ve diğer azınlıklar ile etnik grupların kardeşçe bir arada yaşayabilmesi ancak Suriye’nin tüm emekçilerinin ve ezilen halklarının ortak devrimci mücadelesiyle güvence altına alınabilir.

Aksi halde bu kazanımlar, ABD’nin, İsrail’in ve Türkiye’nin bölgesel hesaplara bir pazarlık aracı olmaktan öteye geçemez. Bugün Suriye’deki kriz, emperyalizmin ve bölgesel güçlerin çizdiği sınırlar içinde çözülmeye çalışıldıkça daha da derinleşmektedir. Gerçek barış ve özgür-lük ancak bu sınırların aşılmasıyla, birleş-tirici ve kucaklayıcı devrimci bir program ve mücadeleyle mümkün olabilir.

Kürtlerin kazanımları hedefte!

A. Engin Yılmaz

HTŞ'ye bağlı çetelerin Türk sermaye devletinin desteğiyle Halep'in Şêx-meşûd ve Eşrefiyê mahallelerine 6 Ocak'ta başlattığı saldırılar aralıksız devam ediyor. Günlerdir devam eden saldırılarda onlarca sivil katledildi, yüzlercesi yaralandı. Söz konusu mahallerde okullar, camiler, hastaneler ve sivillerin yaşadığı evler doğrudan hedef alındı. Yansıyan görüntüler, çetelere özgü vahşetin boyutlarını gösterdi. Batılı emperyalist devletler katliam girişimlerini yalnızca izlemekle yetindi.

Zira saldırıların ABD, İsrail, Fransa ve İngiltere'nin onayıyla gerçekleştiği açık bir gerçektir. Paris'te yapılan görüşmelerde de Özerk Yönetim'e karşı bir "ittifakın" şekillendiği anlaşılmaktadır. Devam eden saldırılar da bunu gösteriyor. Bu sürecin devamında HTŞ çetelerinin, Türk devleti ve DAİŞ hücrelerinin de dahil olduğu saldırılar Rojova geneline yayıldı. Halep'te başlayan ve kısa sürede Fırat hattına, oradan da Rakka'ya dayanan saldırılar, Kürt halkının kazanımlarını tasfiye etmeyi hedefliyor.

Saldırganlığın sürdüğü aşamada SDG, uluslararası güçlerin arabuluculuğunda kısmi bir ateşkes ilan edildiğini duyurdu. Bu çerçevede Şêxmeşûd ve Eşrefiyê mahallelerinde yaralanan sivillerin tahliyesine başlandı. Ancak ateşkes açıklanması cihatçı saldırganlığı durdurmadı. SDG'nin yine uluslararası güçlerin arabuluculuğunda çatışma riski bulunan Dêr Hafir ve Meskene kentlerinden çekileceğini açıklamasının hemen ardından, HTŞ ve ona bağlı çeteler, Raka'nın batısındaki Dibsi Afnan bölgesinde SDG mevzilerine saldırı başlattı. Bu durum, ilan edilen ateşkeslerin tek taraflı dayatmalarla şekillendiğini bir kez daha ortaya koydu.

Suriye'de yürütülen müzakerelerin çökmesiyle birlikte, HTŞ'nin saldırıları ve SDG'nin meşru savunması sonucu çatışmalar daha da tırmandı. Cihatçı çetelerin gerçekleştirdiği saldırıların Rakka'ya dayanması, Kürt halkının yıllar içinde büyük bedellerle elde ettiği siyasal ve toplumsal kazanımların hedef alınmasıdır. Adına "koalisyon güçleri" denilen emperyalist devletlerin bu vahşeti izlemesi, halkların dostu değil doğrudan düşmanı olduklarını bir kez daha ortaya koymuş bulunmaktadır.

SDG'nin Halep merkezi ve kırsalından çekilmesi, ardından Der Hafir ve Meske-

Suriye'de ve Rojova'da yaşanan gelişmelerin gösterdiği değişmeyen gerçek şudur: Emperyalizm ne halkların dostudur ne de güvenilir bir müttefiktir. Kürt halkının ve bölge emekçilerinin kazanımları ancak kendi örgütlü güçleri ile korunabilir ve emperyalist pazarlıkların dışında tutulabilir.

ne'yi boşaltarak Fırat'ın doğusuna geçmesi, emperyalist güçlerin çizdiği fiili sınırların kabul edilmesi anlamına geliyor. HTŞ'nin bu geri çekilmeyi fırsata çevirerek Tabka ve Rakka yönünde ilerlemesi ise "anlaşma ihlali" tartışmalarının ötesinde, cihatçı çetenin Kürt halkının meşru haklarını tanımadığını ortaya koyuyor. Tanklar ve ağır silahlarla yürütülen saldırılar, Kürt halkına ve SDG'ye yönelik açık bir teslimiyet dayatması niteliği taşıyor.

Tabka'da, Rakka'da, Rasafe'de ve bölgenin tamamında yaşananlar, emperyalist çıkar hesaplarının bölgeye nasıl yansıdığını gösteriyor. Bu çıkarların bedelini ise her zamanki gibi başta Kürt halkı olmak üzere emekçiler ve ezilen halklar ödüyor. Emperyalizmin iki yüzü olduğu bir kez daha tüm çıplaklığıyla açığa çıkıyor. ABD'li senatörler bir yandan Kürtlere "destek" açıklamaları yaparken, aynı ABD yıllardır Suriye'yi parçalayan, cihatçı çeteleri besleyen ve Türk devletinin işgal siyasetini fiilen mümkün kılan başlıca güç olmayı sürdürmeye devam ediyor. Lindsey Graham'ın "akıllıca seçim yapın"

tehdidi, Kürt halkının güvenliğinden çok ABD'nin bölgedeki çıkarlarını, Suriye üzerindeki pazarlık gücünü koruma amacını yansıtıyor.

Bir yandan HTŞ'ye "şans" verilmesi ni savunup diğer yandan Kürtleri IŞİD'e karşı "müttefik" ilan etmek, emperyalizmin klasik kirli politikasının bir parçasıdır. ABD açısından ne Kürtlerin kazanımları ne özgürlük ne de halkların kendi kaderini tayin hakkı bir şey ifade etmiyor. Bizat kışkırttıkları çatışmalar emperyalist çıkarlar için bir araç işlevi görüyor. Kimi dinamiklerle kurdukları "müttefiklik" ise çıkarları değiştiğinde anında ve kolayca terk ediliyor.

Türkiye'nin saldırıları karşısında yapılan uyarılar ise gerçek bir karşı duruştan çok, gerilimi kontrol altına almayı ifade ediyor. Aynı anda hem Türk devletiyle askeri ve siyasi ilişkiler sürdürülüyor hem de kamuoyuna dönük "endişe" açıklamaları yapılıyor. Bu tutum, zalimi de mazlumu da idare etmeye çalışan emperyalist ikiyüzlülüğün özetidir.

Bu gelişmeler yaşanırken, Ahmed

Şara Kürtçenin ulusal dil olarak tanınması, Newroz'un resmi tatil ilan edilmesi ve Kürtlere vatandaşlık hakkının verilmesini içeren bir kararname imzaladı. Kararname, Kürt halkının kimi taleplerini tanıyor gibi görünse de aslında çeteci devletin bir restorasyon girişimidir ve Rojova kazanımını tasfiye etmenin kılıfı işlevi görmektedir. Eşit ve özgür halkların gönüllü birliği anlamına gelmeyen kararnamenin kalıcı olacağı da tartışmalıdır.

Suriye'de ve Rojova'da yaşanan gelişmelerin gösterdiği değişmeyen gerçek şudur: Emperyalizm ne halkların dostudur ne de güvenilir bir müttefiktir. Kürt halkının ve bölge emekçilerinin kazanımları ancak kendi örgütlü güçleri ile korunabilir ve emperyalist pazarlıkların dışında tutulabilir. ABD ve diğer emperyalist güçlerin tehdit ve "uyarıları" özgürlük değil, yeni bağımlılık zincirleri anlamına gelmektedir.

Türk devleti ve HTŞ'den Kürtlere “savaş” ilanı

Batılı emperyalistler tarafından Suriye’de iktidara taşınan cihatçı HTŞ ile Rojava Özerk Yönetimi arasında geçtiğimiz yıl 10 Mart’ta 8 maddelik bir mutabakat imzalanmıştı. Türk sermaye devleti, özellikle de son zamanlarda Suriye’de 10 Mart mutabakatının hayata geçirilmesi için sürenin dolduğunu söylüyor ve askeri seçeneklerin masada olduğu tehditlerini tırmandırıyordu. Türk devletinin desteği ve kışkırtmalarıyla HTŞ de Kürtlere karşı dayatmalarda bulunuyor, Alevi ve Dürzilere karşı gerçekleştirdiği katliamların yanı sıra Kürtlere dönük de fiili saldırılar gerçekleştiriyordu.

10 Mart mutabakatı, Alevilere yönelik katliamların hemen ardından imzalanmıştı. Bu süreçte HTŞ, kanlı geçmişi nedeniyle ciddi bir meşruiyet kaybı yaşamışken, söz konusu mutabakat aracılığıyla kendisini yeniden meşrulaştırmaya çalıştı. Ancak geline nokta bu katliamcı yapı, Kürtlere karşı açık saldırılara girişip fiilen savaş ilan ederek katliamcı kimliğini yeniden sergilemiş bulunuyor. Türkiye’nin askeri güç kullanma tehditleri ve HTŞ’nin Kürtlerin üzerine sürülmesi ise ABD’nin onayı olmaksızın gerçekleşebilecek gelişmeler değil.

Bir dizi gelişmelerin ardından ve geline bugünkü aşamada Suriye ordusu, Halep’te Kürt nüfusun yoğun olduğu mahallelerdeki güvenlik noktalarına yönelik “kapsamlı savaş” ilan ettiğini duyurdu. Yapılan açıklamada, Şeyh Maksud ve Eşrefiye mahallelerinde bulunan Suriye Demokratik Güçleri’ne (DSG) ait tüm askeri mevzilerin Suriye Arap Ordusu açısından meşru askeri hedef sayılacağı belirtildi. Operasyonların kapsamlı olacağı vurgulanırken, bölgedeki siviller için de acil bir uyarı yayımlandı.

Suriye ordusu, Şeyh Maksud ve Eş-

refiye sakinlerinden DSG mevzilerinden uzak durmalarını istedi ve sivillerin “güvenli” biçimde tahliye edilebilmesi için El-Awariz Geçidi ile El-Zuhur Caddesi Geçidi’nin “insani koridor” olarak açıldığını duyurdu. Daha sonra yapılan bir açıklamada, her iki mahallenin “kapalı askeri bölge” ilan edildiği ve sokağa çıkma yasağı getirildiği bildirildi. Bu karar, hükümet güçlerinin mahallelerin çevresine tank ve zırhlı araçlar yığdığı ve çatışmaların ikinci gününde de devam ettiği bir sırada alındı.

Rojava Dış İlişkiler Dairesi Eş Başkanı İlham Ahmed, Suriye Geçici Hükümeti Savunma Bakanlığı’nın Halep’te Kürtlere savaş ilan etmesine ilişkin yaptığı açıklamada, bunun açık bir “soykırım savaşı” olduğunu söyledi. Karşı tarafın tüm diyalog kapılarını kapatıp reddedildiğini be-

lirten Ahmed, Şeyh Maksud ve Eşrefiye mahallelerinin sivillerle dolu olduğunu ve nüfusun büyük bölümünün Efrin’den zorla göç ettirilen Kürtlerden oluştuğunu hatırlattı.

Ahmed, Savunma Bakanlığı’nın sivillerin yoğun olarak yaşadığı bu iki mahalleye yönelik saldırılarının, geçmişte rejimin zulmüne maruz kalan Kürtlere karşı yeni bir imha girişimi anlamına geldiğini ifade etti. Mahallelerin halihazırda Savunma Bakanlığı’na bağlı gruplar tarafından sıkı bir kuşatma altında tutulduğunu vurgulayan Ahmed, Kürt tarafının varılan mutabakatlara sadık kaldığını, karşı tarafın ise bu mutabakatları ihlal ettiğini dile getirdi.

İlham Ahmed, sorunların çözümü için yoğun çaba gösterdiklerini ancak karşılık alamadıklarını söyledi. Görüşmeler için birçok temas kurmalarına rağmen Sa-

vunma Bakanlığı’nın diyalogu reddettiğini ifade etti. Sorunların savaş ve çatışma yoluyla değil, diyalogla çözülmesi gerektiğini söyledi.

Mevcut gelişmeler, Suriye’de Kürt sorununa ilişkin inkarcı-ırkçı yaklaşımın yeniden hakim kılındığını göstermektedir. Yaşananlar HTŞ ve SDG’ninötesinde bölgesel ve uluslararası güç dengeleriyle yakından ilişkili olup, Suriye krizinin çok katmanlı ve çözümsüzlük üreten karakterini bir kez daha göstermiştir. Emperyalist-siyonist çıkarlar ve planlar doğrultusunda pazarlık masalarında çözülmek istenen sorunlar, başta Kürt halkı olmak üzere Suriye ve bölge halklarının daha büyük bedeller ödenmesiyle sonuçlanacaktır.

HTŞ çetelerinin Kuzey ve Doğu Suriye’ye yönelik işgal saldırılarına karşı pek çok ülkede eylem yapıldı.

26 Ocak’ta HTŞ çetelerinin saldırılarına karşı Avrupa ile İsviçre’de ses çıkartmak için sokaklara dökülen kitlelerin eylemleri İsviçre basını tarafından haberleştirilmediği için İsviçre Radyo ve Televizyon (RTS) binası önünde protesto eylemi yapıldı.

Lorient’ta, 25 Ocak’ta Kerentrech

Dünyada Kürt halkıyla dayanışma

Kilisesi’nin önünden Lorient şehir merkezine yapılan yürüyüşte “Rojava yalnız değildir” denildi.

Almanya’nın Stuttgart kentinde, Rojava’ya yönelik saldırılara ve Kürt halkına karşı sürdürülen imha politikalarına karşı kitlesel bir yürüyüş ve miting ger-

çekleştirdi.

24 Ocak’ta Paris’te bini aşkın kişi Rojava’ya dönük saldırılara ve HTŞ çetelerine karşı sokağa çıktı.

24 Ocak’ta Avrupa ve Almanya’nın çok sayıda merkezinde gerçekleştirilen eylemlerden biri de Frankfurt’ta

gerçekleşti. Rojava’ya yönelik saldırılar Amsterdam’da binlerce kişi tarafından protesto edildi.

21 Ocak’ta Cenevre’deki Birleşmiş Milletler (BM) ofisi önünde protesto eylemi ve yürüyüş gerçekleştirildi.

20 Ocak Salı günü Almanya’nın Dortmund kentinde gerçekleştirildi.

KIZIL BAYRAK / LOZAN, LORIENT, DORTMUND CENEVRE, PARIS, FRANKFURT, STUTTGART

Emperyalist saldırganlık karşısında susanlar

Amerikan emperyalizminin Venezuela'ya dönük gerçekleştirdiği saldırı ve Devlet Başkanı Maduro'nun kaçırılması, farklı ülkelerde farklı tepkilere yol açtı. Uluslararası hukukun tüm kurallarının pervasızca çiğnendiği bu açık haydutluğa karşı en cılız ve utanç verici tepkilerden biri saray rejiminden geldi.

Düne kadar Venezuela'yla "iyi ilişkiler" kurmakla övünen, hatta daha önce Maduro'yu "kardeş" ilan eden Erdoğan, bu ağır saldırı karşısında hâlâ tek kelime etmedi. AKP adına konuşanlar ise ABD saldırganlığına, özellikle de Trump'a söz söylememek için adeta kırk takla atıyor. Eleştiriler karşısında bir şeyler söylemek zorunda kalanlar ya içi boş, muğlak söylemlerle durumu idare etmeye çalışıyor ya da Ömer Çelik'in yaptığı gibi hamasi nutuklarla gerçeğin üzerini örtüyor.

Dişişleri Bakanlığı'nın ilk yaptığı açıklama, açık bir hukuksuzluk ve arsız saldırı karşısında yalnızca "itidal çağrısı" yapmaktan ibaretti. Bugün ise bu utanç verici tutumu, Ömer Çelik'in saldırıyı kınamak yerine Erdoğan'a ve AKP'ye met-hiyeler dizen sosyal medya paylaşımı tamamladı. Çelik, açıklamasında seçilmiş yönetimlerin meşruiyetinden, uluslararası hukuktan ve ülkelerin "siyasi tapusundan" söz etti, ancak Venezuela'ya yönelik haydutça saldırıyı kınayan tek bir cümle kurmadı. Üstelik, Trump'ı kızdır-

mamak için Erdoğan'ın hâlâ sürdürdüğü sessizliği "siyasi tecrübe" ve "kriz yönetme ustalığı" olarak sunma yüzölçüğünü gösterdi.

Venezuela'ya yönelik saldırı karşısında daha atak davranan, her zamanki gibi rejimin küçük ortağı Bahçeli oldu. Her meseleyi uysa da uymasa da "beka sorunu"na bağlayıp buradan birlik ve beraberlik çağrısı üretmeyi alışkanlık hâline getiren Bahçeli, "15 Temmuz 2016'da Türk milletinin iradesiyle sonuç alamayan ABD, bugün Venezuela'da benzer bir girişimde bulunmuştur" diyerek birbirinden farklı iki olayı zorlama biçimde yan yana getirdi. Böylece Venezuela'ya yönelik emperyalist saldırı karşısında saray rejiminin tutum alamaması gerçeği bilinçli biçimde geri plana itildi. Bunun yerine, rejimin kendisine mağduriyet devşirebileceği 15 Temmuz söylemi öne çıkarıldı. Bahçeli, CNN Türk'te yaptığı açıklamada Venezuela'nın "başka yönleriyle" değil özellikle bu eksenle ele alınmasını istediğini gizleme gereği bile duymadı.

Bu ucuz analogi, Trump'a karşı doğrudan söz kurmaya cesaret edemeyen AKP çevrelerinde hızla karşılık buldu. Saray rejimi tarafından bir süredir iskartaya çıkarılan ve yeniden oyuna dâhil olabilmek için fırsat kollayan Süleyman Soylu başta olmak üzere çok sayıda AKP'li, Bahçeli'nin bu zorlama benzetmesini büyük bir

iştahla sahiplendi. "15 Temmuz'da durduğumuz yerdeyiz" paylaşımları AKP'li vekiller tarafından art arda servis edildi. Böylece AKP vekiller, bu saldırganlığa karşı söyleyecek bir şey bulmuş oldu.

Oysa saldırının gerçekleştiği saatlerde Cumhurbaşkanı Danışmanı Cemil Ertem, "Başkan Maduro'nun yanındayız! Bu haydutluk cezasız kalmamalı" diyerek açık ve net bir tutum ortaya koyduğu tweetini büyük bir hızla silmek zorunda kalmıştı. Atılan ve apar topar geri çekilen bu tweet, AKP iktidarının ABD emperyalizmi karşısındaki gerçek pozisyonunu bütün çıplaklığıyla ortaya koymaya fazlasıyla yeterlidir.

Saray rejimi, bir ülkenin kardeş dediği seçilmiş başkanı emperyalist bir operasyonla kaçırılırken bu saldırıyı kınamaya bile cesaret edememekte bu suskunluğu hamasetle örtmeye çalışmaktadır. Ömer Çelik'in iddia ettiği gibi bu tutum ne diplomasi ne de kriz yönetimidir, sadece emperyalizme kölece bağlılığın en çıplak göstergesidir.

Toplumsal meşruiyetini büyük ölçüde yitirmiş, yaşadığı derin yönetme krizini

aşmak için Trump yönetiminden medet uman saray rejiminin içine düştüğü bu aciziyet elbette şaşırtıcı değildir. Ayakta kalma şansının, başta ABD olmak üzere emperyalist güçlerle kurduğu ilişkilere doğrudan bağlı olduğunu bilen AKP şefi, belki çıkıp birkaç hamasi nutuk atacaktır. Ancak hepsi bu olacaktır.

Venezuela'ya dönük saldırı, her şeyden önce emperyalist kapitalist sistemin artık hiçbir ölçü ve kural tanımadığını göstermektedir. Ukrayna savaşı ve Filistin soykırımının ardından yaşanan bu saldırı, kural tanımaz haydutluğun artık emperyalizmin istisnası değil, genel kaidesi hâline geldiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Dizginlerinden boşalmış bu saldırganlığı durdurabilecek tek güç, dünya işçi ve emekçilerinin ortak mücadelesidir. Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri açısından atılması gereken en temel adım ise, emperyalist barbarlığın ülke içindeki işbirlikçisi olan sermaye sınıfından ve ona bağlı tüm düzen partilerinden hızla kurtulmaktır.

M. ENDER

Rojava'ya saldırıya karşı pek çok ilde yapılan eylemlerle saldırının son bulması için kamuoyuna duyarlılık çağrıları yapıldı.

Diyarbakır'da Demokratik Kurumlar Platformu bileşenleri Bağlar ilçesinde bulunan Cezaevi altköşeden yürüyüş yapmak istedi. Yürüyüşe izin vermeyen polis, kitleyi ablukaya aldı. Kitle ablukayı slogan ve seslendirdiği direniş şarkılarıyla protesto etti.

Diyarbakır'da Amed Sağlık Platformu'nun saldırılara karşı başlattığı Yaşam Hakkı Nöbeti devam ediyor.

Dicle Üniversitesi Hastanesi önündeki nöbete çok sayıda kişi katıldı. "Yaşam hakkı için nöbet tutuyoruz" yazılı pankartın açıldığı nöbette konuşan SES Amed Şubesi İşyeri temsilcisi Sezgin Güler, Rojava'daki insanlık krizinin her geçen saat daha da derinleştiğini vur-

İllerde Rojava eylemleri

guladı.

İstanbul Emek Barış ve Demokrasi Güçleri, Kadıköy İskele Meydanı'nda Rojava'ya yönelik saldırılar "Ortadoğu'da emperyalizme, Suriye'de HTŞ karanlığına dur de" şiarıyla düzenlediği açıklama ile protesto etti.

İstanbul Barış Anneleri İnisiyatifi, eylemlerinin 3'üncü gününde ABD'nin İstanbul Konsolosluk'una siyah çelenk bırakarak, ABD'nin Rojava politikasını protesto etti.

Açıklamada şunlar denildi:

"Su, elektrik, gıda ve sağlık altyapısına yönelik saldırıların durdurulması, kuşatma altındaki şehirler için acil ve kesintisiz insani yardım koridorlarının

açılması ve sivillere yönelik saldırılarda sorumluluğu bulunan tüm güçler hakkında bağımsız ve uluslararası soruşturma mekanizmalarının işletilmesi için başta Birleşmiş Milletler ve Uluslararası Çalışma Örgütü olmak üzere tüm uluslararası emek ve demokrasi güçlerini göreve ve sorumluluk almaya çağırıyoruz"

Muş Demokratik Kurumlar Platformu, Rojava'ya dönük saldırılara dair halk toplantısı düzenledi.

Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) Muş İl Binası'nda gerçekleştirilen toplantıya kentte bulunan siyasi parti ve demokratik kurum temsilcileri katıldı. Saygı duruşuyla başlayan toplantı sonrasında DBP Muş İl binasından Kobane

Meydanı'na yürüyüş gerçekleştirildi.

Urfa Siverek'te Demokratik Kurumlar Platformu'nun çağrısıyla yapılan yürüyüşte Rojava'ya yönelik saldırılar protesto edildi. İlçe merkezinde bulunan Kanlıkuyu Parkı'nda bir araya gelen kitle, DEM Parti Siverek ilçe binası önüne gelen yürüyüş düzenleyerek, burada basın açıklaması yaptı.

Batman Demokratik Kurumlar Platformu Rojava yönelik saldırılara karşı Diyarbakır Caddesi üzerinde bulunan Worldmar önünden 8 Mart Kadın Parkı'na yürüyüş gerçekleştirilerek, basın açıklaması yapıldı.

DEM Parti Muğla İl Örgütü, Menteşe Sınırsızlık Meydanı'nda basın açıklaması yaptı.

ABD, Türkiye ve

“Türkiye Komünist İşçi Partisi Merkezi Yayın Organı EKİM’in, Şubat 2008 tarihli 250. sayısında yer alan, “ABD, Türkiye ve Kürt sorunu” başlıklı değerlendirmeyi güncel gelişmelere açıklık getirdiği için okurlarımıza sunuyoruz.”

Son dönemin en önemli olayı tartışmasız biçimde Türkiye-ABD ilişkileri alanında yaşanan gelişmelerdir. Şu günlerde üzerine büyük fırtınalar koparılan türban sorunu bile gerçekte bu gelişmenin yarattığı yeni durum içinde bir yere oturmaktadır ve özel bir ayrıntı olmaktan öteye gidememektedir.

5 Kasım’da (2007) Washington’da gerçekleşen görüşmenin simgelediği ve içeriği doğal olarak henüz bilinmeyen bir yeni ve elbette kirli anlaşmaya dayalı gelişmeler, Türkiye-ABD ilişkilerinde yeni bir dönemi başlatmış bulunmaktadır. Halihazırda bunun ilk kurbanı Güney’i ve Kuzey’i ile Kürtler olmuştur. Fakat bu, daha genel planda Kürt sorunu, sağlanan yeni mutabakatın yalnızca ön plandaki çözücü halkasıdır. İlişkilerdeki görece sıkıntının oluşturduğu düğüm Kürt sorunu üzerinden çözülmüştür, fakat bu çözümü sağlayan kapsamlı anlaşmanın sonuçları, Türkiye’nin iç politik yaşamı kadar onu çevreleyen tüm bölgeleri etkileyecek kapsam ve önemdedir. ABD emperyalizmi yılları bulan bir terbiye operasyonunun ardından gelinen yerde Türk burjuvazisinin Kürt sorunundaki hassasiyetlerini belirli sınırlar içinde gözetmek yoluna gitmiştir. Bu kadarı açıktır ve gözler önündedir. Asıl önemli olan, bunun karşılığı olarak aldıklarıdır ve halen bilinmeyen, fakat hiç değilse genel mahiyeti ile tahmin edilmesinde bir güçlük de bulunmayan asıl konu budur. Kürt sorunu üzerinden sağlanan anlaşma ile Türkiye halklarının olduğu kadar tüm bölge halklarının geleceğini de derinden etkileyecek bir yeni durum yaratılmıştır, gelişmenin asıl önemi buradadır.

Türkiye yönünden altmış yılı bulan bir kölece sadakatın ve uşakça hizmetin karakterize ettiği Türkiye-ABD ilişkilerinde bazı dönemlerde belli sıkıntılar yaşanagelmıştır. Geçmişte, ‘60’lı ve ‘70’li yıllarda, daha çok Kıbrıs sorunu üzerinden kendini gösteren bu türden geçici sıkıntıların yeni vesilesi Güney Kürdistan’daki gelişmeler oldu. 1 Mart tezkere kazası

nın beklenmedik biçimde gerdiği ilişkiler, Irak’taki emperyalist işgalin dolaysız sonuçlarından biri Güney Kürdistan’da fiili bir Kürt devletinin oluşması olunca ve bunun resmen de gerçekleşmesi riski büyüyünce, daha da sorunlu hale geldi. Gerçekte sıkıntıya giren Türk burjuvazisinin kendisi idi ve çıkışı arayan da o oldu. ABD-İsrail dayatmalarına boyun eğme ve burun sürtme operasyonunu sineye çekme sayesinde, daha 2005 yılı ortalarında ilişkiler yeniden normalleşti ve ABD’nin istediği yeni biçimi aldı. (Ekim’in Haziran 2005 tarihli 242. sayısının başyazısı, “Türkiye-ABD ilişkilerinde yeni dönem” başlığı altında bu yeni durumu tarihsel bir çerçeve içinde çeşitli yönleriyle ele almaktadır. (Bkz. Parti Değerlendirmeleri- 2, Eksan Yayıncılık, s.340-354)

İlişkilerin yeniden bir dengeye oturduğunun ve dünyanın bugünkü koşullarında Türk burjuvazisi ve devleti için farklı bir yol da bulunmadığının aynı dönemdeki bir başka teyidi, tam da aynı günlerde güncellenen Milli Güvenlik Siyaset Belgesi üzerinden geldi. Devletin gerçek anayasası sayılan bu gizli belge güncellenmiş yeni biçimiyle, “ABD ile ilişkiler tarihseldir ve çok yönlüdür” diyor ve bunu şu temel önemde stratejik saptama ile birleştiriyordu: “Türkiye’nin ABD ile ilişkileri Orta Asya, Balkanlar, Güney Kafkasya, Ortadoğu politikaları

bakımından stratejiktir. Bu konularda iş birliği, dayanışma Türkiye’nin çıkarıdır.” Emperyalist efendiye tarihsel sadakati ve hizmeti yineleyen bu sözler, NATO’ya hizmet gerçekte ABD’ye hizmet anlamına geldiği için, “NATO’daki rolümüzü korumalıyız. NATO’nun farklılaşan siyasetinde yerimiz olmalı” saptamasıyla daha da pekiştirilmiş oluyordu.

Milli Güvenlik Siyaset Belgesi’nin bu kritik saptamalarından çıkan iki önemli sonuç vardı. Bunlardan ilki, Güney Kürdistan’daki gelişmelerin yarattığı sıkıntılar ne olursa olsun, Türk burjuvazisi ve devleti ABD emperyalizmi ile çıkar ve kader birliğini sürdürecektir ve elbette bunun gereklerini de sadakatle yerine getirecekti. İkincisi, bizzat devletin gerçek ve hükümetler üstü kalıcı siyasetini içeren bir belgede dile getirildiğine göre, bu stratejik politika ve tercih, gerçekte tüm kesimleriyle bir bütün olarak Türk burjuvazisinin kolektif iradesini ve çıkarlarını dile getirmekte idi.

ABD EMPERYALİZMİNİN KÜRTLERE ÜÇÜNCÜ İHANETİ

Daha 2005’te bu noktaya ulaşıldığına, tezkere kazası sonrasında oluşan sorunlar böylece geride bırakıldığına göre, 5 Kasım’la birlikte yeni olan, ilişkilerde yeni bir dönemin başlangıcı anlamı

na gelebilen gelişme nedir peki? Yanıt kısaca ve basitçe, emperyalist efendi olarak ABD’nin Türk burjuvazisinin Kürt sorunundaki hassasiyetlerini, tam onun beklentilerine denk düşecek düzeyde olmasa da, yeniden gözetmeye başlamış olmasıdır. Ve elbette bu denli önemli bir tutum değişikliğinin karşılığı olarak da Türk burjuvazisinden ve devletinden emperyalist planları ve girişimleri çerçevesinde istediklerini alabilmesidir. Özellikle İran ve Irak konusunda, aynı ölçüde Afganistan ve krizdeki gelişmelere bağlı olarak muhtemelen Pakistan konusunda. Sudan’dan ve Filistin’den iç Asya’ya uzanan politik-diplomatik taşeronluğun ise sözünü bile etmiyoruz.

Kolayca akla gelebileceği gibi, Türk burjuvazisi payına ABD’ce gözetilen hassasiyetlerin öncelikli alanı hiç de Türkiye’nin içi değil, fakat dosdoğru Güney Kürdistan’dır. Türk gericiliği Irak’ın işgalinden beri Güney Kürdistan’daki gelişmeleri, Türkiye’deki Kürt sorununu da azdıracak ve kontrol edilemez bir boyuta vardıracak bir büyük sorun, mevcut durumda Kürt sorunundaki asıl ve acilen önlenmesi gereken stratejik bir tehlike olarak değerlendirmekte idi. Fakat Güney Kürdistan’daki süreç ABD’nin denetimi ve desteği altında yürüdüğü sürece bu konuda yapabileceği bir şey yoktu, hoşnutsuzluğunu ve beklentilerini yi-

ve Kürt sorunu

neleyip durmak dışında. Kerkük referandumu burada en kritik halka idi. Bu referandum gerçekleşir ve federe Kürt devletinin beklentilerine uygun biçimde sonuçlanırsa, bu, yarının bağımsız Kürt devleti için yolun açılması anlamına gelecekti. Türk gericiliğinin Türkiye'deki Kürt sorununun gelecekte yaratabileceği tehlikeleri bugünden bertaraf edebilmek için öncelikle bu gelişmeyi durdurması gerekiyordu. Yineliyoruz, bu onun için stratejik önemde bir sorun ve asıl büyük tehlike idi.

Irak'ın ABD için bir batağa dönüşmesi ve emperyalist dünya hegemonyasının korunması ve pekiştirilmesi hedefi çerçevesinde hayati önemi bulunan Büyük Ortadoğu Projesi'nin gelinen yerde bir çıkmaza saplanması, Türk burjuva gericiliğine bu şansı beklenmedik biçimde sunmuş bulunmaktadır. ABD, Irak'ı kontrol altına almak ve Büyük Ortadoğu Projesi'yle hedeflenen amaçlarına ne edip edip ulaşmak kararlılığındadır. Bu hedefler onun için hayati önemdedir; zira buradaki her başarısızlık, emperyalist dünyada halen zaten sorunlu olan hegemonik konumunun daha da sarsılması ve giderek çözülmesi anlamına gelecektir. İran'a yönelik saldırı şimdilik geri plana düşmüş görünse de Amerikan emperyalizminin yeni hamlelere yönelik somut planlar ve hazırlıklar yaptığından kuşku duyulmamalıdır. İşte bu planların içinde, İsrail bir yana bırakılacak olursa, bölgedeki en önemli ve en sadık işbirlikçi olarak Türk devletine çok önemli roller düşmektedir. O bu alanda politik-pratik yönden Amerikan emperyalizmi için İsrail'den bile önemlidir. Kürt halkının özgürlük umutlarının boğulmasına dayalı pazarlıkların kirli ve maceracı zemini işte budur. Kapalı kapılar ardında bir sonuçta bağlanan bu kirli pazarlıkların somut içeriği hakkında şu an için elbette ki bir bilgimiz yok. Şu an bunun bir önemi de yok; zaman çok geçmeden bunların neler olduğunu peyder pey nasılsa açığa çıkaracaktır. Şimdilik önemli olan, ABD gibi Türk burjuva gericiliğinin yularını sağlam tutan bir emperyalist efendinin, Türk burjuvazisi için en hayati değerde olan bir konuda karşılığını fazlasıyla almadan bir şey vermeyeceğini bilmektir.

Son otuz yıl içinde Güney Kürtlerinin

ABD tarafından üçüncü bir kez satışı işte bu çerçevede gerçekleşmiştir. Güney Kürtlerinin gerçekleşmesi için tüm umutlarını ABD'ye bağladıkları o bağımsızlık rüyası böylece gömülmüş bulunmaktadır. Kerkük referandumunun ertelenmesi bunun ifadesidir. Bu erteleme siyasal bir karar ve tercihin ifadesidir. Somut anlamı, Kerkük'ün Kürdistan'a bağlanmayacağıdır. Bu durumda Güney Kürdistan Kerküksüz, dolayısıyla güçsüz ve çaresiz, dolayısıyla da kolayca denetlenip idare edilebilecek bir federe devlet olarak kalmaya mahkumdur. Türk burjuva gericiliğinin Kürt sorunundaki en azgın kesimleri dahi gelinen yerde bu kadarına dünden razıdırlar ve bu kadarını memnuniyetle karşılamaya hazırdırlar. Zira onlar Irak'taki gerçekler düşünüldüğünde başka türlü olamayacağını herkes gibi gayet iyi bilmektedirler. Irak'ın işgalinden beri onlar için sorun, Güney Kürdistan'ın federe devlet olarak varlığı değil, fakat bağımsızlık potansiyeli ve bunu olanaklı kılacak temel önemde bir sorun olarak Kerkük'ün geleceği idi. Yeni durum bu açıdan onların beklentilerini fazlasıyla karşılamaktadır ve bu ABD'nin Kürtlere üçüncü bir kez ihaneti sayesinde gerçekleşmiştir.

Yanlış bir anlamaya mahal vermemek için şunu da kısaca ekleyelim. ABD'nin, Güney Kürtlerinin üçüncü bir kez satışı anlamına gelen bu tutum değişikliğinin gerisinde, özellikle Kerkük kararının gerisinde, hiç de yalnızca Türk burjuvazisinin hassasiyetlerini gözetmek yoktur. Her ne kadar ABD karşılığında Türk devletinden alabileceklerini fazlasıyla almak için böyle gösterilmesinden yarar umuyor olsa da gerçekte bunun kadar önemli olan, belki bundan da önemli olan, Şii ve Sünni kesimleriyle Arap burjuvazisinin hassasiyetleridir. Bu türden hassasiyetler gözetilmeden ABD'nin Irak üzerinde denetim kurma şansı zaten olamazdı. Bu gerçek daha Baker-Hamilton raporunda açık biçimde ortaya konulmuş, Kerkük referandumundan vazgeçilmesi de daha o zamandan istenmişti.

Irak Arap burjuvazisinin Kerkük konusundaki tutumu tarihsel bir temele dayalıdır ve Kürt sorununun bu ülkedeki uzun dönemli çözümsüzlüğünü belirlemektedir. Kerkük sorunu olmasaydı,

Irak'taki Kürt sorunu geniş kapsamlı bir özerklikle daha 1970 yılında belli bir çözüme bağlanmış olurdu. ABD'nin yarattığı ve işbirlikçi Kürt liderliğinin sineye çekmekten başka bir şey yapmadığı son oldu bitti, Güney Kürtlerini işin özünde, 1970 tarihli özerklik anlaşması ile elde edebilecekleri ile baş başa bırakmıştır. Şu farkla ki, o zaman bunu kendi öz güçleriyle, soluklu bir silahlı halk direnişi ile kazanmışlardı, oysa şimdi bu kadarını bile ABD sayesinde kazanmış görünüyolarlar. Karşılığında ise, ABD'ye kölece sadakatlerinden ve emperyalist işgale hizmetlerinden dolayı, bölgenin hemen tüm halklarının güvensizliğini ve yer yer düşmanlığını kazanmış bulunarak. Dar görüşlü işbirlikçi bir burjuva-feodal liderlik altında mazlum Kürt halkı için gerçekten trajik bir yeni sonuç olmuştur bu.

Baker-Hamilton raporundan beri bu konuda özellikle umutlanan ve sabırla bekleyen Türk burjuvazisi, sonuçta istediklerini almış bulunmaktadır. Kandil'deki gerilla kamplarına yönelik saldırı da, gerilla kuvvetleri için yaratacağı geçici sıkıntılar dışında, gerçekte Güney Kürdistan konusunda aldıklarının örtüsü olmaktan öteye bir işlev taşımamaktadır. Hatta denebilir ki bu saldırıların sembolik stratejik anlamı bile gerçekte yine Güney Kürdistan'a yöneliktir. Böylece Kürt federe devletinin hükümlerlik haklarının gerektiğinde nasıl kolayca ayaklar altına alınabileceği tüm dünyaya gösterilmiş olmaktadır. Güney Kürt liderliğinin, ABD rıza gösterdi diye bir şey yapmaktan aciz biçimde bu saldırıları sineye çekmesi ve Kuzeyli kardeşlerini hedef alan bir yok etme harekâtını boş gözlerle izlemesi, devlet olma iddialarına vurulmuş bir başka ağır politik ve moral darbedir. Bu utanç verici tablo, işin özünde, Talabani-Barzani liderliğinin politik ve moral çöküşünü de belgelemektedir. Bölge halkları nezdinde Irak işgalinden beri bu zaten böyleydi. Artık Kürt halkı nezdinde de bu böyledir, yeni olan budur.

Bütün bu sonuçlarda gerçekte şaşırtıcı olan hiçbir yan yoktur. Olup bitenler işbirlikçi Kürt liderliğinin tüm geleceğini emperyalistlere ve Siyonistlere bağlama stratejisinin iflasını ortaya koymaktadır. Son gelişmelerle birlikte, özellikle işgali izleyen günlerde, dönek Kürt solcuları-

nın sözcülüğünü yaptığı Kürt Amerikan-cılığı da çökmüş bulunmaktadır. ABD'nin bölgede özgürlük ve demokrasi değil, fakat emperyalist egemenliğini pekiştirme peşinde olduğu artık en kör gözlerin görebileceği bir açıklıkta ortaya çıkmıştır. Siyasal geçmişlerindeki nispi bilimsel aydınlanma sayesinde emperyalizmin özgürlük değil fakat her zaman egemenlik peşinde olduğunu bilen, bilmesi gereken bu Kürt dönekler kitlesi, Kürt halkına tüm Ortadoğu halklarının güvensizliğini ve düşmanlığını getireceğini bile bile, sözde özgürlük ve bağımsızlık umuduyla emperyalist işgale alkış tutmuş, Amerikancılığın bayraktarlığına soyunmuşlardı. Şimdilerde derin bir hayal kırıklığı ve şaşkınlık içinde, Ortadoğu'daki büyük emperyalist nüfuz mücadeleleri ortamında ve koşullar öyle gerektirdiğinde, Kürtlerin Amerikan emperyalizmi için önemsiz bir ayrıntıdan öte bir anlam taşıyamayabileceği üzerine pek derin gerçekleri yeniden keşfediyorlar!

Irak'a yönelik emperyalist işgalin hemen sonrasına ait (Temmuz 2003) Dünya Türkiye ve Sol Hareket başlıklı kitabın üç ana bölümü (s.66-123) emperyalist işgalı sığağı sığağına Kürt sorunu açısından ele almakta ve eski solcu Kürt dönekler kitlesinin yaydığı Amerikancı hayallere saldırmaktadır. Söz konusu bölümleri bugün yeniden okumanın, Kürt sorunu çerçevesinde son zamanlarda olup bitenleri değerlendirmek bakımından fazlasıyla yararlı olacağı inancındayız. Dönek Kürt solcuları arasında Amerikancılığın dorukta olduğu o günlerde söylenenler arasında aşağıya aldığımız şu pasajın özetledikleri de vardı:

"ABD Irak'ta batağa batmış durumda ve zaman içinde bu bataklık derinleşecektir. Böyle olunca, kirli savaşta eğitilmiş ve halk hareketlerini bastırmanın gereklerine uygun biçimde ileri düzeyde donanımlı bir NATO ordusu olarak Türk ordusunun desteğine ihtiyacı olacak, nitekim bu daha bugünden seslendiriliyor da. Peki ABD ne yapacak, bunun Kürtler için sonucu ne olacak dersiniz? Bu sorunun yanıtı henüz açıkta, ama kesin olan bir şey var: ABD, Kürtlere şu veya bu biçimde üçüncü bir kez ihanet etmeden Türk ordusunu Irak'taki hesapları için gereğince kullanamaz. Demek ki ABD

emperyalizmini Kürtlerin en temel ulusal haklardan yoksun mazlum bir ulus olması değil, fakat yalnızca kendi sefil emperyalist çıkarları, hesapları ve bunun gerektirdiği politikalar ilgilendiriyor. Demek ki ABD Kürtleri özgürleştirmek değil fakat yalnızca çıkarlarına uygun düştüğü sürece kullanmak peşinde. Ortadoğu'daki çıkarları için ve elbette Ortadoğu halklarına karşı." (Dünya Türkiye ve Sol Hareket, Eksen Yayıncılık, s.90)

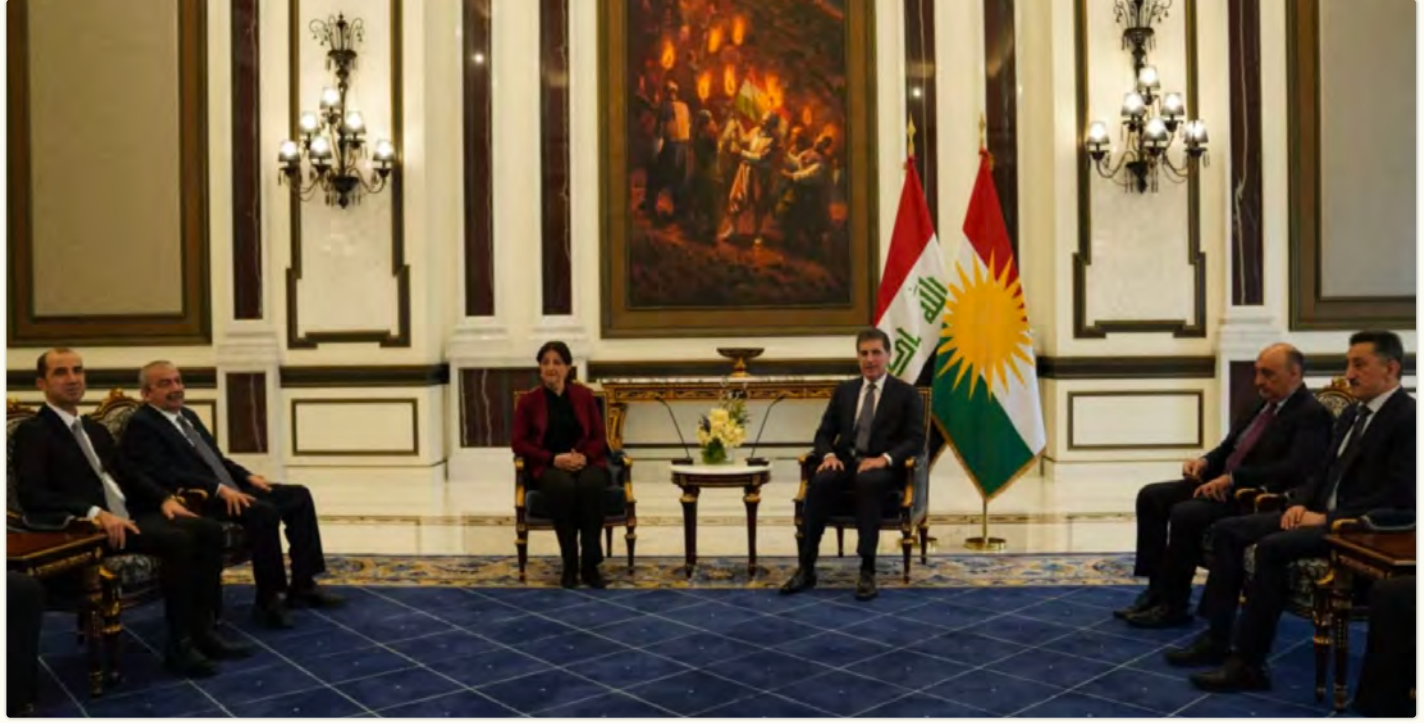
Bugün olanların özü özeti budur, demekle yetiniyoruz.

TÜRKİYE-ABD İLİŞKİLERİNDE YENİ DURUM VE TÜRKİYE'DE KÜRT SORUNU

Pazarlıklar Güney üzerinden yapıyor, ilk adımlar buradan atılıyor, stratejik önemde görülen önlemler burası üzerinden gündeme getiriliyor ama tüm bunların asıl hedefinin Kuzey, yani Türkiye'deki Kürt sorunu ve Kürt hareketi olduğunu da herkes biliyor. Ortadoğu'daki Kürt sorununun asıl alanı her açıdan Türkiye'dir ve buradaki düğüm çözülmeden bölgede Kürt sorunu için kalıcı bir çözüm olanağı yoktur.

Eğer batı emperyalizminin Ortadoğu'daki en önemli üssü olan Türkiye gibi bir ülkede Kürt sorunu gibi kapsamlı bir sorun bulunmasaydı, Amerikancı Kürtlerin emperyalizmden beklentileri hiç değilse halen Kosova'da olduğu türden kuşkusuz gerçekleşebilirdi ve böyle bir Kürt devletini, tıpkı Kosova örneğinde olduğu gibi, ilk tanıyacak ülkelerden biri de ABD ile birlikte kuşkusuz Türkiye olurdu. Ama işte gelin görün ki Türkiye'de görkemli bir Kürt sorunu var; Kürtlerin nüfus olarak ve Kürdistan'ın toprak olarak yarısı bu ülkenin hükümranlılığı altındadır ve bu ülkeye egemen Amerikancı burjuva sınıf düzeni Kürtlerin inkarında, her türlü özgürlük ve eşitlik umutlarının boğulmasında kesin bir tutum ve kararlılık içindedir. Bu katı gerçek hesaba katılmadan Kürt sorununda doğru bir strateji izlemek olanağı bulunamaz. Sadece Türkiye'de de değil fakat son gelişmelerin bir kez daha kanıtlandığı gibi, gerçekte bölgenin bütününde de.

Böylece Türk burjuvazisi ve devletin Güney Kürdistan'a yönelik tüm girişimlerinin gerisinde kendi bünyesindeki Kürt sorununu kontrol altında tutmak niyeti ve hesabı bulunduğu açık gerçeğine gelmiş oluyoruz. Kuzey'e yönelik acil adım ve önlemlerinden ilki, Güney'deki bağımsızlık umutlarının kırılması idi. Buna paralel olarak gündemleştirilen ikincisi, devrimci bir geçmişten gelen, etkili bir halk hareketi dinamiğini hareket geçirmeyi başarmış bulunan ve sorunu şu veya bu şekilde ama devletle pazarlık yoluyla bir sonuca bağlamak isteyen bir Kürt hareketinin devre dışı bırakılmasıdır.

Türk burjuva gericiliğinin 5 Kasım görüşmesinin simgelediği kirli pazarlıklar kapsamında elde ettiği ikinci önemli başarı budur ve o bu konuda, ABD emperyalizmiyle birlikte AB emperyalizminin de tam desteğini almıştır. Kuşkusuz bu iki batılı emperyalist odak yıllardır seslendirdikleri sınırlı bir Kürt reformu ile sorunun yatıştırılması politikasından vazgeçmiş değildirler. Fakat bunun önce PKK'nin temsil ettiği mevcut Kürt hareketinin olanaklıysa ezilmesi, değilse marjinalize edilerek etkisizleştirilmesinin ardından yapılması gerektiği konusunda da geline yerde Türk burjuvazisi ile açık bir anlaşmaya varmış durumdadırlar.

Halen yapılmakta olan budur. PKK'nin döne döne "ortak düşman" ilan edilmesi, hava hareketleri, kara hareketleri, DTP'nin çok yönlü olarak kuşatılması, PKK etkisindeki Kürt halk kitlelerinin terörize edilmesi, tüm bunlar moda deyimle bu yeni "konsept" kapsamındadır ve onun ilk uygulama örnekleridir. Önce Kürt sorununun tüm görkemiyle ortaya çıkmasını sağlayan ve Kürtleri örgütlü bir taraf haline getiren hareket ezilecek, ya da hiç değilse etkisizleştirilecek, ancak bunun ardından Türk burjuva gericiliği ihsan edebileceklerini "Kürt reformu" adı altında gündeme getirecektir. Verebileceklerinin kapsamını ve sınırını kendisi belirleyecek, ve elbette bu sayede, gerektiğinde de kendisi ortadan kaldırılabilecektir. '90'lı yılların ortasında eski MGK Genel Sekreterlerinden bir generalin kamuoyu önünde açıkça dile getirmekte sakınca görmediği bu politika, '90'lı yılların başından beri Türk devletin Kürt sorunundaki değişmez temel çizgisidir. Yeni olan ve son gelişmelerle tüm açıklığı ile ortaya çıkan, ABD ve Avrupalı emperyalistlerin bu politikaya yeni bir düzeyde ve sonuç alıcı bir tarzda tam destek ver-

meleridir. Türkiye'deki Kürt hareketinin çok yönlü olarak kuşatılmasına, güçten düşürülmesine ve tecrit edilmesine emperyalist odakların da kendi cephelerinden katılmalarıdır.

Kürt halkı için yarattığı yeni sorunlar ve acılar ne olursa olsun bu gelişme gerçekte her açıdan hayırlı olmuştur. Böylece mazlum bir halkın içerde ve dışarda gerçek dostlarını ve düşmanlarını görebilmesi kolaylaşmış, Amerikancı ve Avrupalı liberal hayaller büyük bir darbe almıştır. Açık biçimde ortaya çıkmıştır ki, Türkiye'deki burjuva gericiliğini, onu her yoldan ve koldan destekleyip yaşatan emperyalistlerden ayrı düşünmek olanağı yoktur. Kürt halkının özgürlük ve eşitlik mücadelesinin karşında yalnızca Türk burjuva gericiliği değil fakat aynı zamanda emperyalizm durmaktadır. Bu iki engel bir arada aşılacak zorundadır. Türk burjuva gericiliğine vuran emperyalizme de vurmak zorundadır. Bu tarihsel olarak zaten böyleydi ve en iyi dönemlerinde devrimci Kürt akımlarının hemen tümü, bunu kendi programlarına böyle de yazmışlar, devrimci stratejilerini de buna göre oluşturmuşlardı. Fakat zaman değişti, dünya değişti, bu görüş ve değerlendirme eskidi diyerek hemen tümü de emperyalizme karşı mücadeleyi bir yana bırakmakla kalmadılar, daha bir de emperyalizmden özgürlük umacak denli gerçeklerden koptular. Bugün katı gerçek kendini tüm görkemiyle yeniden duyuruyor. Tarihsel olarak doğru olanın güncel olarak da tüm geçerliliğini koruduğu son gelişmelerle bir kez daha tüm açıklığı ile ortaya çıkmış bulunuyor.

BURJUVA GERİCİLİĞİ KÜRT HALKINA KARŞI BÜTÜNLEŞMİŞ DURUMDA

ABD-Türkiye ilişkilerinde yeni gelişmeler ve bunun Kürt sorunu için sonuçla-

rı, burjuva gericiliğinin kendi iç ilişkilerine de hiç değilse şimdilik yeni bir görünüm kazandırmış durumda. Dolu dizgin ilerleyen AKP kadrolaşmasının şimdilik sineye çekilmesi, türban düzenlemelerinin beklenen krize yol açmaması, tümüyle Kürt sorunu üzerinden ABD'ye karşı çatlak sesler çıkaran bazı yıpranmış kontrgerilla mensuplarının Ergenekon'un tasfiyesi aldatmacası eşliğinde harcanması, tüm bunlar 5 Kasım'ın yarattığı yeni durumdan ayrı değildir. Son olaylar bütün açıklığı ile bir kez daha göstermiştir ki, sermaye devletinin Kürt halkı üzerindeki köleci egemenliğini şu veya bu biçim altında ama her koşulda korumak ve sürdürmek, tüm kesimleriyle burjuva gericiliğinin ortak kaygısı, ortak paydası ve en önemlisi de ortak önceliğidir. İç çelişkilerin şu dönem için geri plana düşmesi ve ordu ile hükümetin uyum içinde hareketi bunun ifadesidir. Bugünkü koşullarda onlar payına öteki her şey şimdilik buna tabidir, bu alanda istenen ortak hedeflere varıldıktan sonra nasılsa dönüp kendi iç dalaşmalarını yeni biçimler altında sürdürmeye gerekli zamanı ve olanağı bulabileceklerdir. Ama önce bölgesel çapta Kürt halkının özgürlük ve eşitlik umutlarına etkili bir darbenin vurulması ve son yirmi küsur yıllık mücadelenin kazanımlarının bertaraf edilmesi gerekiyor.

Bu elbette Kürt sorununun üstesinden nasıl gelineceği konusunda burjuva gericiliği saflarından zaman zaman görüş ayrılıklarının, buna dayalı siyasal çatlakların çıkmadığı ve yarın da çıkmayacağı anlamına gelmez. Geçmişte, '90'lı ilk yıllarda, mücadele devrimci bir çizgide ve tempolu bir biçimde geliştiren, bunun burjuva gericiliğini kendi içinden nasıl böldüğünü biliyoruz. Ama imralı teslimiyeti ile birlikte tüm kesimleriyle gericiliğin hızla aynı politika ekseninde nasıl

birleşip bütünleştiklerini de. Demek ki ayrılığı yaratan Kürt halkının özgürlük mücadelesinin gücü ve zorlamasıydı. Teslimiyetçi politika bu zorlamayı ortadan kaldırınca, olay bir anda tüm kesimler için “terör” sorununa indirgendi ve Kürtlere verilebileceklerin sınırı burjuva gericiğinin tüm kesimleri için bir anda “bireysel kültürel haklar” sınırına indi. Yani o bildiğimiz kısır ve aldatıcı AB reformlarının kendiliğinden sonuçlarına. Oysa ‘90’lı ilk yıllarda “federasyonun bile” tartışılabilirliğini dönemin cumhurbaşkanı bile söyleyebiliyordu, sonuçta bu onun hayatına mal olsa da.

Kürt sorunu konusunda yeni bir görüş ayrılığı Irak’a emperyalist müdahalenin ve bunun Güney Kürdistan’da yol açtığı gelişmelerin ardından geldi. Tez-kere kazasının ardından ABD’nin Güney Kürtleri ile ilgili olarak Türk devleti karşısında kazandığı özel inisiyatif ve böylece devletin “kırmızı çizgileri”nin fiilen çökmesi, özellikle TÜSİAD’ın temsil ettiği büyük sermaye çevrelerinde yeni fiili durumun kabullenilmesi, Güney Kürdistan ile normal ilişkilerin kurulması eğilimine yol açtı. Türkiye’nin kendi bünyesinde de bireysel hakları aşan bazı sınırlı reformlar olmadan bu sorunun yükünden kurtulma olanağı bulunmadığını düşünen ve ABD-AB tarafından desteklenen bu kesimler ile devletin geleneksel politikasını temsil eden ordu odaklı kesimler arasındaki bu görüş ayrılığı, son birkaç yıldır bir sorun alanı, yer yer önemli bir gerilim konusu idi.

Fakat geline yerde bu konudaki görüş ayrılığı da geride kalmıştır. ABD ile kirli pazarlıklar temelinde varılan yeni mutabakat, Türk burjuva gericiğini bir anda yeni “konsept” ekseninde birleştirip bütünleştirdi. Şimdi artık farklı ses yok ortalıkta. Güney’deki oluşumun hadım edilmesi ve Kuzey’deki direniş odağının ezilip etkisizleştirilmesi, tüm kesimleriyle burjuva gericiğinin artık ortak politikası durumundadır. O güne kadar kudurgan bir şovenizmin sözcüsü olan CHP’nin 5 Kasım’ın ardından Güney Kürdistan’la normal ilişkilere artık geçilebileceğini dile getirmesi, aynı şekilde Genelkurmay Başkanı’nın Irak’ta adam gibi bir federasyona bizim bir itirazımız olamaz açıklaması, gericiлик bünyesindeki politik bütünleşmenin öteki yüzüydü. Sonuçta Güney Kürdistan’a ilişkin gelişmeler ABD ile varılan yeni anlaşma çerçevesinde istenen çizgiye çekilince, onu bu yeni haliyle kabullenmek bir sorun, dolayısıyla da gericilık cephesi için bir görüş ayrılığı alanı olmaktan kolayca çıkmış oldu.

Yineliyoruz; burjuva gericiğii kendi bünyesindeki her türden soruna ve iç dalaşa rağmen Kürt sorunu söz konusu olduğunda tek cephe halinde birleşebil-

mektedir, son olaylarla bu yeniden kanıtlanmıştır. Bunun bir uzantısı olarak hükümet-ordu uyumunun bir dönem daha sürmesi beklenmelidir. Varsın bu arada AKP cumhuriyetin güdük ve güdümlü laikliğinin altını oymayı sürdürsün; Kürt halkının özgürlük umutlarını boğmak ve Kürdistan üzerindeki kölecı egemenliği ne edip edip sürdürmek bugün en öncelikli görevdir. Öteki her şey şimdilik ona tabidir. Özellikle de laiklik şampiyonu Amerikancı generallerin soruna bakışı halen budur.

Tam da bu nedenle, özellikle de yerel seçimlere kadar AKP’nin cömertçe rahat bırakılacağından kuşku duyulmamalıdır. Çünkü AKP onlar için Kürt halkının kazanımlarına siyasal ve moral darbeler vurabilmenin en etkili silahıdır şu sıralar. “Diyarbakır’ın düşürülmesi”ne ilişkin hesaplar ve hedefler salt AKP’nin değil, fakat AKP üzerinden asıl olarak devletin hesap ve hedefleridir. AKP de bunun çok iyi bir biçimde bilincinde olduğu için, Kürt halkına karşı zalimlerin kılıcı olmayı bilinçli bir tutumla seçerek konumunu güçlendirmeye, toplum ve devlet yaşamında dinci gericiliğe yeni mevziler kazandırmaya bakmaktadır. Türban düzenlemesini sorunsuz sancısız geride bırakması, denilebilir ki ona bir 5 Kasım hediyesi olmuştur.

ÇIKIŞ VE ÇÖZÜM İÇİN DEVRİMCİ STRATEJİ BİR ZORUNLULUKTUR

Türk burjuvazisi tüm kesimleriyle blok halinde Kürt halkının özgürlük ve eşitlik mücadelesinin karşında durmaktadır ve bunun tarihsel-sınıfsal mantığı burada hiçbir özel açıklama gerektirmektedir. Emperyalizmin konumunun ve tutumunun ne olduğunu ise geline yerde olaylar (taşınan tüm ham hayalleri de yerle bir ederek) bütün açıklığı ile ye-

niden ortaya koymuştur.

Türkiye, dünya hegemonya mücadelesinin düğümünü oluşturan bir bölgede, Amerikan emperyalizminin en önemli dayanağı, saldırı ve savaş üssü ve elbette vurucu gücü olarak durmaktadır. Irak savaşı ile birlikte yaşanan geçici krizi izleyen tüm gelişmeler, kendileri yönünden gerçekte, Türk devleti ve burjuvazisinin Amerikan emperyalizmi için vazgeçilmezliğini yeniden kanıtlamıştır. Halen çıkarları Amerikan emperyalizmi ile uyumu gerektiren Avrupalı emperyalistler için de durum farklı değildir. Dolayısıyla yalnızca Türk burjuvazisi değil, fakat onun gerisindeki asıl güç olarak emperyalizm de, Kürt halkının özgürlük ve eşitlik mücadelesinin önünde aşılması gereken temel önemde bir engel olarak durmaktadır.

Ne iyi ki gelişmeler Kürt burjuvazisi hakkında taşınan hayalleri de aynı katılıkla yıkmaktadır. Tüm gelişmeler, onun kaderinin ve çıkarının Türk burjuvazisinin kaderi ve çıkarı ile sağlam biçimde iç içe geçtiğini göstermektedir. AKP’nin Kürdistan’daki siyasal gücünü ve etkisini, Kürt burjuvazisinin, büyük toprak sahiplerinin, aşiret reislerinin, tarikat ağalarının bu partide birleşmesine borçlu olduğu bilinmektedir. Bu birleşik güç Kürt orta burjuva katmanlarının asıl ağırlığını da bu partiye kaydırmıştır. İmralı’yı izleyen dönem içinde Kürt sorunu kapsamında yaşanan temel önemde bir başka gelişme de işte budur. Bu, Kürdistan’daki güç dengelerini değiştirmiş, Kürt burjuvazisi halk hareketinin yarattığı ağırlığın etkisinde kurtularak sınıf çıkarlarına uygun biçimde mevziye girmiş ve bölgede inisiyatifini yeniden etkin biçimde ele almaya başlamıştır.

AKP’nin kazandığı güç bunun yansımasıdır ve bu gerçekte Kürt burjuvazi-

sinin gücüdür. AKP şu an Kürt kanadıyla Kürdistan’ın en büyük partisidir ve Kürt burjuvazisi şimdi ülkeyi yöneten bu partinin bünyesinde önemli bir ağırlığa, yönetici düzeyde (partide olduğu kadar hükümette de) önemli bir inisiyatife sahiptir. Dolayısıyla Kürt halkına karşı işlenen tüm suçlara o da aktif biçimde katılmaktadır. Kürt halkının özgürlük ve eşitlik umutlarının boğulması, demokratik Kürt hareketinin ezilmesi ve etkisizleştirilmesi için kurulan cephenin içinde tüm varlığı ve inisiyatifi ile o da yer almaktadır.

Kürt hareketi bugünkü kuşatılmışlıktan başarıyla kurtulmak ve özgürlük mücadelesini halk hareketinin gücüyle gerçekten ileriye taşımak istiyorsa, tüm bu gerçekleri hesaba katmak, gerçek dostlarını ve düşmanlarını sınıfsal ve siyasal olarak yeniden tanımlamak ve buna dayalı bir yeni devrimci strateji ile ortaya çıkmak zorundadır. İmralı ile birlikte seçilen strateji olayların ağırlığı altında çoktan çökmüş bulunmaktadır. Bu strateji, Cumhuriyetin demokratikleşmesi temelinde Türk burjuvazisi ile bütünleşmeyi hedefliyordu ve bu arada emperyalizmin egemenliğini hiçbir biçimde sorun etmiyordu. Bu strateji içinde emperyalizm engel ya da düşman olmak bir yana, çözümlü kolaylaştıracak etkili bir güç odağı idi. Tüm bunların geline yerde iler tutar yanı kalmamıştır. Türk burjuvazisi ile barışıp bütünleşerek, emperyalizmi kabullenerek Türkiye ve Kürdistan’ı demokratikleştirmeyi ummak, bilimin ve tarihin gerçeklerini bir yana bırakmaktır. Çünkü gerçek bir demokrasi, onun ürünü olabilecek gerçek bir özgürlük ve eşitlik, ancak bu güçlere karşı mücadele içinde, onlar aşılarak elde edilebilir. Bütün bunlar daha en baştan belli idi; olaylar bunu yalnızca bir kez daha doğrulamaktan başka bir şey yapmadı.

Dün olduğu gibi bugün de Kürt özgürlük mücadelesinin tüm yükünü Kürt emekçileri taşımaktadır. Fakat dünden farklı olarak bugün onlara bu mücadelede kılavuzluk edecek bir devrimci strateji ve onun taşıyıcısı olan bir önderlik yok ortada. PKK'nin mevcut stratejisi, objektif içeriği ve mantığı yönünden, tümüyle burjuva bir karakterdedir. Oysa sınıf olarak Kürt burjuvazisi, özgürlük mücadelesinin karşısındadır ve açık bir sınıfsal tutumla, Türk burjuvazisinin yanındadır. Kürt hareketinin halen en büyük açmazı budur; mevcut tablo içinde Kürt sorununda yaşanan en büyük anormallik buradadır. Olayların netleştirdiği mevcut sınıfsal-siyasal tablonun ardından, bu daha da göze batan bir çelişki olarak durmaktadır orta yerde.

Devrimci strateji, özgürlük mücadelesinin gerçek yükünü çeken sınıf ve katmaların sınıfsal çıkar ve ihtiyaçlarına da uygun düşen strateji demektir. Ulusal davanın sınıfsal mantığını zaman içinde adım adım unutmak ve giderek terk etmek, Kürt hareketinin tarihsel nitelikte bir büyük hatası oldu ve bu onu bugünkü çıkmaza getirip sapladı. Bundan ancak son otuz yıllık mücadelenin bu en temel dersini hesaba katan yeni bir değerlendirmeye ve strateji ile çıkılabilir. Ortada başka hiçbir gerçek çıkış yolu görünmemektedir.

Doğal olarak bu halen burjuva öğelerle bulaşık olan mevcut hareket içinde bir iç ayrışmayı göze almayı da gerektirir. Bu elbette kısa vadede belki geçici bir güç kaybı anlamına da gelir. Fakat orta ve uzun vadede bu, benimsenecek yeni strateji sayesinde fazlasıyla telafi edilebilecektir. Önce, Kürt emekçilerinin açığa çıkarıldığında muazzam bir kuvvet olduğu görülebilecek olan sosyal enerjiyle; ve ikinci olarak da, tam da bu böylece Türk işçi ve emekçileri ile yaşanacak yakınlaşma ve bütünleşme sayesinde... Bu yakınlaşma ve bütünleşme, devrimci stratejinin öteki yönüdür. Aynı zamanda, yalnızca Türkiye'de değil, bütün bir Ortadoğu'da, Kürt düğümünü çözebilecek biricik gerçek olanaktır. Türkiye'deki sorunun, çözüm yönünden tüm bölgeyi kilitlediğinin de bu vesileyle yeniden altını çizmek istiyoruz.

Kürt sorunundaki tarihi düğümlenmeyi açacak yol budur, tercih buradan yapılmak zorundadır. Bunun dışında ortada şimdiki kısır döngüyü sürdürmekten başka bir alternatif görünmüyor. Bu ise hem Kürt halkının enerjisini anlamlı hiçbir sonuca yol açmadan tüketip duruyor ve hem de işbirlikçi burjuvazinin elinde bir bütün olarak Türkiye toplumunu gericilikle zehirlenmenin etkili bir aracı işlevi görüyor. Bunun kaçınılmaz bir sonucu olarak, iki halk arasındaki ilişkiler

de sürekli olarak zehirleniyor.

Burjuva milliyetçi bir dar görüşlülük, bu zehirlenmeden yarının kolay kopuşu için belki bir yarar umabilir. Ama ilkin, bu tür bir kopmadan Kürt halkının gerçek bir çıkarı olamaz. İkinci olarak, işin aslında Kürt halkının bu türden bir kopuş olanağı da yoktur. Türkiye'nin Yugoslavya ve Kürdistan'ın da Kosova olmadığını ve olamayacağını, son olaylar daha açık ve anlaşılır hale getirmiş olmalıdır. Kosovalar ancak emperyalizmin çıkarları gerektirdiğinde ve onun özel çabaları ile yaratılabilir. Oysa bu coğrafyada emperyalizmin kimin yanında olduğu ve yüzyıldan beridir bu bölgede Kürtlere nasıl yaklaştığı iyi bilinmektedir. Sadece Türkiye'nin değil tüm bölgenin tarihsel deneyimi, Kürt halkının acılarından ve köleliğinden emperyalizmin dolaysız olarak sorumlu olduğunu ortaya koymaktadır. Güney Kürdistan'daki gelişmeler, bu yüzyıllık dersi bir süreliğine unutturdu dar görüşlü Kürt milliyetçisine. Ama aynı Güney Kürdistan'daki yeni gelişmeler de, gerisin geri en dumura uğramış bilinçlere yeniden kazıyor bunu.

Kürt ve Türk emekçilerinin birleşik devrimci mücadelesi için!

TKİP tüm milliyetlerden işçi sınıfının devrimci partisidir. Onun saflarında kadın-erkek, Kürt-Türk ve öteki milliyetlerden komünistler omuz omuza mücadele ediyorlar. Onun ulusal sorunda kendi teorisi, programı ve taktiği vardır. O başta Kürtler ve Türkler olmak üzere tüm milliyetlerden işçilerin ve emekçilerin omuz omuza mücadelesinden yanadır. Türkiye'deki Kürt sorununun gerçek ve kalıcı bir çözümünün de ancak bununla olanaklı olduğuna inanmaktadır. Bu soyut bir inanç değildir; tarihin ve bilimin temel dersleri ışığında ve elbette işçi sınıfının çıkarları ekseninde sorunu ortaya

koymanın bir ürünüdür.

TKİP, gündelik faaliyetinin her alanında Kürt halkının meşru ulusal haklarını tüm açıklığı ile tam bir kararlılıkla savunmaktadır. Şovenist zehirlenmenin Türk işçi ve emekçilerinin bilincinde yarattığı kirlenmeyi gidermeye, her vesile ile onları Türk burjuvazisine karşı mazlum Kürt halkının yanında yer almaya, onun haklı ve meşru istemlerini, bu istemlere dayalı mücadelesin desteklemeye, bunun için de bizzat mücadele etmeye çağırarak, bu mücadeleyi pratik olarak da örgütlemeye çabalamaktadır. Kuşkusuz Türkiye'nin her şeye rağmen devrimci çizgide ısrarlı tüm öteki devrimci parti ve grupları da benzer bir çaba içinde bulunmaktadır.

Fakat bu çabanın başarısı, halen Kürt emekçilerinin önemli bir bölümünü etki ve denetim altında tutan Kürt hareketinin izleyeceği çizgiye de sıkı sıkıya bağlıdır. Bugüne kadar bu çizgi Türkiyeli devrimcilerin işini kolaylaştırmadığı gibi, esası yönünden zora da soktu. Sosyal mücadeleye etkili bir biçimde katılmak ve bu mücadele içinde Türk işçi ve emekçileri ile kaynaşmak gibi temel önemde bir boyutu içermedikçe, sonuç başka türlü de olamazdı. Umut edelim ki, bu son gelişmeler, Türkiye'den öteye bölgesel düzeydeki gerici ve emperyalist kuşatma Kürt hareketinin kendi gerçek dostlarına yönelmesini kolaylaştırmaya bir vesile olsun.

Sosyal mücadelede reformistler ve ulusal mücadelede milliyetçiler, devrimcilerin karşısına, devrimini uzun ve zor bir iş olduğu, oysa sorunlara hızlı ve kolay çözümler gerektiği türünden çoğu kere açıkça dillendirilmeyen bir mantıkla çıkarlar. Biz komünist devrimciler de diyoruz ki, gerçekte devrim işin özünde en kısa ve kolay yoldur. Reformist çizginin ya

da uzlaşmanın kısa ve kolay yol olduğu- nu sananlar tarihe ve bugünün gerçeklerine baksınlar. Reformizm ya da uzlaşma nerede hangi sorunu nasıl çözmüştür? Örneğin Filistin'de olup bitenin anlamı nedir? Ya Güney Kürdistan'da? Güney Kürdistan'da sorun (kaldı ki gerisinde yüzyıla yaklaşan bir mücadele var!), tam da '90'lı yılların başında Talabani'nin Kürt devrimcilerine önerdiği gibi, "piyasa ekonomisi ve burjuva demokrasisi" yolu ile çözülebildiye, halen Kürtlerin üçüncü kez satılışı anlamına gelen olaylar neyin nesidir?

Reformizm sorunları çözmez sadece süründürür. Bu, ulusal sorun da içinde tüm siyasal sorunlar için olduğu kadar sosyal sorunlar için de geçerlidir. "Sosyal refah" Avrupası adım adım tarihe karışıyor demek yeterlidir, buna kanıt göstermek için.

Öte yandan, devrim yolu reformları dışlamadığı gibi gerçek reformlar da ancak devrim mücadelesinin yan ürünleri olarak elde edilebilirler. Buna ister aynı "sosyal refah" Avrupası üzerinden bakın, ister örneğin son yirmi küsur yıllık Kürt özgürlük mücadelesi üzerinden. Sonuç aynıdır; reformlar devrim mücadelesinin basıncı altında elde edilmişlerdir. Devrim mücadelesinin güç kaybettiği yerde de, çok geçmeden burjuva gericiliği tarafından adım adım ortadan kaldırılmışlardır.

Kürt hareketi ve halkı halen bugünün Türkiye'sindeki tüm gücünü, kazanımlarını, mevzilerini devrimci dönemine borçludur. İmralı sonrası çizgi buna hiçbir şey eklemeyişi gibi kazanımların bir kısmının yitirilmesine de yol açmıştır. Buna Türk burjuva gericiliği saflarında yaratılan ve zamanında mücadeleye hizmet eden çatlaklar da dahil. Aynı şekilde, Kürt burjuvazisinin ara katmanlarının bir kısmını yanına ve yedeğine çekme de dahil.

Reformizm sosyal mücadelede olduğu gibi ulusal mücadelede de bir çıkmaz yoldur. Hele de Ortadoğu gibi bir coğrafyada ve hele de Türkiye gibi bir ülkede. Çıkış devrimci mücadelede, bunu esas alan devrimci bir stratejide, bunun gereği olarak da Kürt, Türk ve öteki milliyetlerden tüm Türkiyeli emekçilerin birleşik devrimci mücadelesindedir.

5 Kasım anlaşması ile başlayan yeni dönemin olayları bunu günden güne herkese daha açık bir biçimde ve daha katı bir gerçeklik olarak gösterecektir.

**(KÜRT SORUNU, REFORM VE DEVRİM, EKSEN YAYINCILIK, S.49-68)
(EKİM, SAYI: 250, ŞUBAT 2008)**

Halklara ölüm, İsrail'e toprak

E. Bahri

İŞİD artığı çeteleri çatısı altında toplanan HTŞ, emperyalist/siyonist güçler, Ankara'daki Saray rejimi ve Amerikancı Arap Kralları tarafından Suriye'de yönetime getirildi. Bu olayda en büyük rolü Erdoğan'la müritleri oynadı. Nitekim "maskesiz emperyalist" Trump, bu "başarısından" dolayı Erdoğan'ı çok takdir ettiğini defalarca dile getirdi.

HTŞ'yi başa getirenlerin elbette kendi sefil çıkarları var. Nitekim Şam'da istedikleri rejim iş başına geldikten sonra saldırgan/yağmacı güçlerin çıkarları Suriye'de çatışmaya başladı. Bunun en belirgin örneği soykırımcı İsrail rejimi ile Ankara'daki Saray rejimi arasında yaşanıyor. "Efendisi çok" olan HTŞ öncelikle ABD/İsrail ikilisini, ardından Türkiye'yi, Suudi Arabistan'ı ve Mısır'ı memnun edecek icraatlara devam edecek.

İLK GÜNDEN ÖLÜM SAÇMAYA BAŞLAYAN REJİM

İŞİD, El Nusra, Hayat Tahrir eş-Şam gibi onlarca cihatçı örgüt, Suriye halklarını 2011'den beri katlediyordu. İşbaşı na geldikleri anda ise, "katli vacip" ilan ettikleri Alevileri hedef aldılar. HTŞ'nin Şam'a taşındığı 8 Aralık 2024'te başlayan Alevi katliamı halen devam ediyor. Mart 2025'te soykırım boyutuna varan katliamlar, sonrasında "rutin" hale getirildi. Yüzbinlerce kişi sadece Alevi olduğu için işinden atıldı, açlığa, sefaletle mahkum edildi. Mallarına, topraklarına, evlerine el konuldu. Kadınlar kaçırdı, toplu tecavüzlere uğradı, cihatçılarla zorla evlendirildi ya da satıldı...

HTŞ, Alevilerin yanı sıra İsmailileri, Şiileri, Hristiyanları da yer yer hedef aldı. Etnik arındırmaya maruz kalan köy ve mahalleler oldu. Bu halklar halen tedirgin ve ne olacağını bilememenin kaygısıyla yaşıyorlar.

İkinci katliam dalgası Süveyda ve çevresindeki Dürzileri hedef aldı. O katliam İsrail'e Suriye'nin güneyine doğrudan müdahale etme imkanı sağladı. "Dürzilerin hamisi" rolü üstlenen soykırımcı İsrail rejimi, Colani sarayının çevresini bombalayarak "uyarı" verdi. Cihatçı terör örgütleri, İsrail'e, "katledilen bir halkın hamisi" görüntüsü verme imkanı sundu. Kimi spekülasyonlara göre Dürzi katliamı İsrail'in de isteği ile yapıldı.

HTŞ en son Saray rejiminin de tahrik

etmesiyle Halep'teki Kürtlere saldırdı. Kürtlerin yaşadığı Eşrefiye ve Şeyh Maksud mahallelerine saldıran rejim katliamlara devam edeceklerini bir kez daha ilan etmiş oldu. Kürt hareketine bağlı silahlı güçlerin direnmesi, cihatçı HTŞ'ye bağlı güçlerin Suriye sahilinde Alevilere yaptığını tekrarlama imkanı vermiyor. Ancak mezhepçi oldukları kadar ırkçı da olan HTŞ ve uzantıları, fırsat bulsalar Suriye sahilinde yaptıklarını Halep'te tekrarlarlar. SDG-HTŞ arasında ABD gözetiminde görüşmeler yapılmasına rağmen bu saldırıyı gerçekleştiren rejim, bulduğu her fırsatta katliamlar yapacağını bir kez daha gösterdi. Bu saldırı elbette ABD emperyalizminin yeşil ışığı ve Saray rejiminin desteği ile yürütülmektedir.

Mahallelerde yaşayan Kürtleri sürmek isteyen HTŞ, halka evlerini terk etmeleri için ultimatö vererek, etnik temizlik hareketini Halep kentine de taşımak istediğini belli etti. Mahallelerde örgütlü olan Halk Meclisleri ise evlerini terk etmeyeceklerini, Alevileri ve Dürzileri katleden cihatçılara güvenmediklerini söylüyorlar.

Bu ise çatışmalar şimdi durdurulsa bile, HTŞ rejimi her fırsatta yeniden saldırıya geçecektir. Zira bu zihniyetin yıkılmış bir ülkeyi imar edip ayağa kaldırmak gibi bir meziyeti yok. Zaten bu yönde ciddi bir iddiaları da bulunmuyor. Onlar yakar, yıkar, zulmeder, öldürür...

İSRAİL'E UŞAKLIK VARSA ABD HİMAYE EDER

Trump yönetimi, Şam'daki Amerikancı-cihatçı rejimi tahkim ediyor. Bunun için yaptırımları askıya aldı, başına 10 milyon dolar ödül koyduğu Colani'yi Beyaz Saray'da ağırladı. Azılı bir terörist olan Colani'nin Birleşmiş Milletler kürsüsüne çıkmasını sağladı. Elbette tüm bunları, HTŞ rejimini soykırımcı İsrail'in bir tür payandası haline getirmek için yapıyor. Ne de olsa ABD emperyalizmi için Tel Aviv'deki soykırımcıların "güvenliği" önceliklidir.

HTŞ'nin başa getirilmesini "büyük bir zafer" olarak kutlayan savaş suçlusu İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, işgal altındaki Golan Tepeleri'ne çıkararak gövde gösterisi yaptı. Suriye ordusunun kayda değer tüm askeri varlığını yok etti. Golan'ın yanı sıra Cebel eş-Şeyh ve Suriye'nin güneyinin önemli bir kısmını işgal etti. İşgalci İsrail ordusu başkent Şam'ın 16 kilometre yakınına kadar uzanarak askeri yığınak yaptı.

HTŞ rejimi tüm bunları izlemekle yetindi. İsrail'i durdurması için Trump'a yalvardı. Ama Colani dahil cihatçı rejimin şefleri, her açıklamalarında İsrail'le iyi geçinmek istediklerini söylediler. Siyonist rejime "jest" yaparak Golan tepelerini haritadan sildiler. Yani Colani Golan'ı İsrail'e "hibe" etti. İsrail Suriye'nin güne-

yinde geniş bir alanı kontrol ediyor, işgal ettiği bölgelerden çekilmeyeceğini, hatta Suriye topraklarına Yahudi yerleşimcileri taşımak için hazırlık yaptığını söylüyor.

İKİ SOYKIRIMCI REJİM PARİS'TE ANLAŞTI

Geçtiğimiz günlerde Fransa'nın başkenti Paris'te ABD-İsrail-HTŞ rejimi temsilcileri toplantı düzenledi. Yapılan pazarlıklarda tarafların anlaşmaya vardığı duyuruldu. ABD'li üst düzey temsilcilerin "arabuluculuğunda" gerçekleşen toplantıda İsrail'i, Washington Büyükelçisi Yehiel Leiter, Başbakan Benyamin Netanyahu'nun askeri konulardaki danışmanı Roman Gofman ve Ulusal Güvenlik Konseyi Başkan Vekili Gil Reich temsil etti. HTŞ heyetinde ise rejimin sözde Dışişleri Bakanı Esad eş-Şeybani ile İstihbarat Başkanı Hüseyin Selame yer aldı. ABD tarafında ise elçi Steve Witkoff, Trump'ın damadı Jared Kushner ve Tom Barrack hazır bulundu.

Trump yönetiminin Ankara büyükelçisi ve "Orta Doğu sömürge valisi" Tom Barrack, tarafların anlaştığını duyurduğu açıklamada Şam'daki cihatçı rejim için şu ifadeleri kullandı:

"Yeni Suriye hükümeti, İsrail'e karşı hiçbir düşmanca niyeti olmadığını, bunun yerine saygı ve bir arada yaşamaya dayalı bir ilişki arzuladığını açıkça belirtti. İsrail de bu eski komşusunun liderliğiyle bağlar kurmaya istekli ve eski düşman rejimin yerini işbirliğine ve yeni bir paradigmaya bağlı bir yönetimin aldığını takdir ediyor."

Siyonist rejim-HTŞ-ABD ortak toplantısında varılan mutabakat şöyle özetlendi:

"Anlık koordinasyon, istihbarat paylaşımı, askeri gerilimin düşürülmesi ve ABD gözetiminde diplomatik angajman sağlamak amacıyla ortak bir iletişim hücresi kurma kararı alındı."

Görünen o ki, İsrail'e toprak "bahşeden", savaş suçlusu Netanyahu'nun ayakları altına paspas gibi serilen, Saray rejiminin de isteğiyle Kürtlere saldıran HTŞ rejiminin, efendilerine bu hizmetleri sunduğu sürece halkları katletmesine itiraz eden devlet olmayacak.

İran'da kitle eylemleri devam ediyor

A. Vedat Ceylan

İran'da 28 Aralık 2025'te gerici molla rejimine karşı Tahran'da başlayan protesto dalgası devam ediyor. Ülkenin pek çok kentine yayılan protestolar, uzun süredir biriken sorunların ve yapısal çelişkilerin patlak vermesi olarak sokağa taşı. Tahran Büyük Çarşısı'nda perakendeci esnafın harekete geçmesiyle başlayan ve kısa sürede onlarca kente yayılan eylemler, İran "İslam Cumhuriyeti"nin hem ekonomik hem de siyasal krizinin devam ettiğine işaret ediyor. Protestolarda yaşanan çatışmalar ve güvenlik güçlerinin müdahalesi sonucu onlarca kişinin öldüğü, yüzlerce kişinin ise yaralandığı bilgileri yansıyor. Ölü ve yaralıları arasında güvenli güçleri mensuplarının da olduğu açıklandı.

Gösterilerde çatışmaların yaşanması üzerine ilk sokağa çıkan esnaf geri çekilirken, başkent Tahran'da eylemlerin sönümlendiği ancak başka kentlerde devam ettiği belirtiliyor.

Buna paralel olarak hem İsrail'deki soykırımcı rejimin başı Netanyahu hem emperyalist haydutluğun şefi Trump provokatif açıklamalar yaparak, kitlelerin meşru eylemini kendi projelerin bir aparatı haline getirmeye çalışıyor. Hatta Trump, "göstericileri korumak" adı altında İran'a askeri saldırı düzenlemek için ellerinin tetikte olduğunu ilan etti. Böylece İran'daki toplumsal mücadele, bir kez daha iç dinamikler ile emperyalist/siyonist müdahale olasılığının kesiştiği tehlikeli bir eşiğe gelmiş oldu.

Ekonomik kriz, mevcut protesto dalgasının en görünür ve yaygınlaşmasını tetikleyen sebeptir. İran riyalinin ABD doları karşısında 1,42 milyon seviyesine kadar gerileyerek tarihsel bir dip yapması, yalnızca döviz piyasasında değil, gündelik yaşamın her alanında da derin bir yıkıma yol açıyor. Yüksek enflasyon, gıda fiyatlarında bir yıl içinde yüzde 70'i aşan artışlar ve ilaç fiyatlarındaki sert yükselişler, geniş halk kesimlerini daha çok yoksulluğun girdabına itti.

2018'de Batı yaptırımlarının yeniden sıkı bir şekilde uygulanmasından bu yana süregelen ekonomik ambargo ve baskı, geçen yıl yaşanan İran-İsrail savaşıyla birlikte daha da ağırlaşmıştı. Hükümetin "ekonomik liberalleşme" adı altında döviz ticaretini serbestleştirmesi ise kara-

borsayı besleyerek krizin derinleşmesine neden olmuştu. Bazı şirketlerin ihracattan elde ettikleri gelirin bir kısmını İran'a getirmemelerinin de krizi derinleştiren bir rolü olduğu değerlendiriliyor. Bu miktarın 100 milyar dolardan fazla olduğu tahmin ediliyor.

Ancak protestoları yalnızca "ekonomik hoşnutsuzluk" çerçevesinde ele almak, mevcut tabloyu anlamak için yeterli kalır.

Tahran'daki esnaf ve kent emekçilerinin isyanının kısa sürede üniversitelere, sanayi kentlerine ve farklı eyaletlere yayılması, taleplerin hızla siyasal taleplerle birleşmesine yol açtı. "Jin, Jiyan, Azadi" (Kadın, Yaşam, Özgürlük), molla rejiminin dini lideri Hamaney kastedilerek "Diktatöre ölüm" sloganlarının yeniden sokaklarda yankılanması, 2022'de Jina Mahsa Amini'nin ölümünün ardından yükselen dalganın bastırılmış olsa da onu doğuran nedenlerin ortadan kalkmadığına işaret ediyor. Bugünkü hareket, o döneme kıyasla daha geniş bir toplumsal zemine dayanıyor ve Pers nüfusu, şehir emekçileri, çarşı esnafı gibi kesimlerinde katılımını içeriyor.

Bu nokta, mevcut protestoları önceki dalgalardan ayıran kritik bir özelliktir. 2009'daki "Yeşil Hareket" milyonları sokağa dökmüş ve devlet aygıtı içinde ciddi çatlaklar yaratmıştı. 2022'deki Jin, Jiyan, Azadi hareketi ise büyük ölçüde ulusal azınlıklar ve gençler ve kadınlar tarafından taşınmış, bu durum iktidarın bu hareketi "ayrılıkçı" olarak damgalamasını kolaylaştırmıştı. Bugünkü protestolar ise, 1979 İran Devrimi'nde İslamcı Humeyni kanadının toplumsal dayanaklarından biri olan çarşı esnafının da dahil olduğu, sanayi kentlerini de kapsayan daha geniş bir toplumsal tabandan yükselmektedir. Rejim açısından bu durum hem daha zor yönetilebilir hem potansiyel olarak daha tehlikeli görünüyor.

Devletin tepkisi ise ikili bir karakter taşımaktadır. Bir yandan güvenlik güçleri

sert müdahalelerde bulunuyor, göstericilere ateş açılıyor ve yoğun bir gözaltı terörü yaşanıyor. Diğer yandan Cumhurbaşkanı Mesud Pezeşkiyan, 'Bu konuda sorumluluk bize ait' şeklindeki açıklamalarıyla sınırlı bir diyalog kapısını açık bırakıyor; aynı zamanda gerçeği de itiraf etmiş oluyor. Bu ikili yaklaşım, yönetimin krizin derinliğinin farkında olduğunu ancak gerçek bir çözüm kapasitesine sahip olmadığını göstermektedir.

Krizin uluslararası boyutu, İran'daki toplumsal hareketi daha da kırılgan ve tehlikeli bir konuma sürüklemektedir. ABD Başkanı Donald Trump'ın, İran'da barışçıl göstericilere yönelik saldırılar sürerse "yardıma geleceğini" söyleyerek açık bir askeri saldırı tehdidinde bulunması, buna karşılık İran Ulusal Güvenlik Konseyi Başkanı Ali Larjani'nin bu tutumu bölgeyi istikrarsızlığa sürükleyecek bir macera olarak nitelendirmesi, karşılıklı bir propaganda hattının hızla devreye sokulduğunu göstermektedir. Emperyalist merkezlerden gelen bu tür "destek" ve "koruma" söylemleri, kitle hareketinin önünü açmak bir yana, Tahran yönetiminin elini güçlendirmektedir. Zira bu açıklamalar, rejime protestolara katılanların bir kesimini "yabancı güçlerin ajanı" ve kitle hareketini de "emperyalist komplo" olarak damgalama, böylelikle şovenizmi tırmandırma ve baskı politikalarını meşrulaştırma kolaylığı sağlamaktadır.

İran Tudeh Partisi'nin de vurguladığı gibi, mevcut despotizmin ABD emperyalizmine ya da İsrail destekli başka bir zorbalık biçimiyle değiştirilmesi, halk açısından bir kurtuluş değil, yeni bir yıkım anlamına gelecektir. Emperyalist müdahaleler, toplumsal mücadeleleri güçlendirmek yerine onları boğmakta; kitlelerin mücadele arayışlarını kendi sefil çıkarlarına dayanak yapmaya çalışmaktadır. Buradan çıkan sonuç ise siyasal ve toplumsal yıkımın büyümesi olmaktadır.

Tarihsel deneyim, bu gerçeği defalarca kanıtlamıştır. Dolayısıyla İran'daki protestoların geleceği ne Donald Trump'ın tehditlerinde ne de sürgündeki monarşi yanlılarının "Şah geri gelsin" beklentilerinde yatmaktadır.

Faşist Şah rejiminin mirasçısı Reza Pehlevi gibi figürlerin ülkede bir toplumsal karşılığı bulunmamakla birlikte bu tür isimlerin öne çıkarılması ise hareketin meşru ve demokratik zeminini zedelemekte kitlesel hareket için birleştirici değil, bölücü bir rol oynamaktadır.

Gerçek dönüşüm olasılığı, ancak ülke içindeki emekçi sınıfların, öğrencilerin ve kent yoksullarının, ezilen hakların bağımsız örgütlü mücadelesiyle ortaya çıkabilir.

Bugünkü tablo, henüz bir rejim değişikliğine işaret etmese de İran'daki gerici molla rejiminin meşruiyetinin aşıldığına işaret ediyor.

Ülke çapında kalıcı, işçi emekçileri ve tüm azınlıkları kapsayan bir örgütlenme olmaksızın, sistemin "işleyişini durdurmak" ve demokratik dönüşümlerin önünü açmak zor görünüyor. Elbette sınırlı da olsa mücadelenin bazı kazanımları da oluyor. Örneğin kadınlar için baş örtüsü zorunluluğunun kaldırılması buna örnektir.

Ancak mevcut protestolar, rejimin sorgulanma düzeyini göstermesi bakımından önem taşımaktadır. Molla rejimi, yaptığı son açıklamayla her İranlıya dört ay boyunca ayda 7 dolar "destek" sunacağını ilan ederek isyanın önünü almayı hedefliyor. İran'da en dipte yaşamının maliyeti yaklaşık 200 dolar civarındayken, toplamda 28 dolara ulaşan bu "yardımla" derinleşen yoksulluğa derman olunması ya da eylemlerin bitirilmesi mümkün değil.

İran'daki mücadele, ekonomik taleplerle sınırlı olmayan; siyasal taleplerinde kendine belirgin biçimde yer bulduğu heterojen bir kitle hareketine dayanmaktadır. Hareket mevcut hali ile düzeni zorlasa da işçi sınıfı ve emekçiler lehine rejimi alaşağı edebilecek siyasal dinamiklerin henüz yeterince olgunlaşmadığı görülmektedir. Bununla birlikte sorunların kapsamı ve buna karşı gösterilen tepkilerin sürekliliği düşünüldüğünde söz konusu dinamiklerin mücadele içinde hızla gelişmesinin koşulların olduğu da görülmektedir.

ABD'nin Venezuela'ya çökme planı

ABD emperyalizminin Venezuela'ya yönelik askeri müdahalesinin ardından Devlet Başkanı Maduro ve eşi kaçırılarak esir alındı. Bu gelişmeler sonrası Trump bir basın açıklaması yaptı. Trump, "güvenli, düzenli ve makul bir geçiş sağlanana kadar ülkeyi biz yöneteceğiz" dedi. Trump ayrıca ABD petrol şirketlerinin Venezuela'da yeniden faaliyete geçmesi gerektiğini açıkladı. ABD'li enerji şirketlerinin ülkeye milyarlarca dolarlık yatırım yapacağını belirtti. Petrol sektörünü canlandırmak için altyapının yeniden inşa edileceğini ifade etti. Bu açıklamalar, ABD saldırganlığının temel nedenleri arasında Venezuela petrolüne ve diğer doğal zenginliklerine el koyma hedefinin bulunduğunu bir kez daha gösterdi.

Nitekim OPEC verileri, Venezuela'nın neden hedef alındığını açık biçimde ortaya koyuyor. "OPEC verilerine göre Venezuela, 900 bin kilometrekareyi aşan yüzölçümüyle on iki üye devletin tamamı arasında OPEC'e göre, 900 bin kilometrekareden fazla bir alanı kapsayan ülke, on iki üye devletin tamamı arasında en büyük ham petrol rezervlerine sahip. 2024 yılında bu rezervler 303,22 milyar varil olup, toplam OPEC petrol rezervlerinin yüzde 24,4'ünü temsil ediyordu. Suudi Arabistan yüzde 21,5 ile ikinci, İran ise yüzde 16,8 ile üçüncü sırada yer aldı. Ayrıca ülke, doğal gaz, demir cevheri, altın, boksit, elmas ve diğer minerallere de sahip" (Der Spiegel, 4 Ocak 2026)

Bu zenginliklere el koyma niyetini açıklayan Trump, Venezuela'nın kontrolünün artık ABD tarafından devralınacağını, kontrolü başka birinin ele geçirmesine izin veremeyeceklerini ilan etti. Bu nedenle, "ülke doğru yola girene kadar ülkeyi yönetecek bir grup insan atayacağız" sözleriyle, uşak bir rejim yaratmak istediğini duyurdu.

DIĞER ÜLKELERE TEHDİT VE ABD SAVAŞ MAKİNASINA ÖVGÜ

Trump, "taleplerimiz tamamen karşılanana kadar" tüm askeri seçeneklerin masada olduğunu vurguladı. Şu aşamada ikinci bir saldırı dalgasına gerek olmadığını söyleyen Trump, böyle bir saldırının gerçekleşmesi halinde bunun "çok daha büyük" olacağını ileri sürdü. Kara birliklerinin konuşlandırılmasını da açık bir olasılık olarak dile getiren Trump,

"kara birliklerini kullanmaktan korkmuyoruz" ifadeleriyle askeri müdahalenin sürebileceği mesajını verdi. "Venezuela'da yaşananlar, halkına adil davranmayan herhangi bir başka ülkenin başına da gelebilir" gibi ifadelerle küstahça tehditlerde bulundu.

Tehditler yalnızca Venezuela ile sınırlı kalmadı. Trump, Kolombiya Cumhurbaşkanı'nın "kendine dikkat etmesi gerektiğini" söylerken, Küba'yı "ilginç bir örnek" olarak nitelendirdi. "Küba'dan da bahsedeceğiz, insanlara yardım etmek istiyoruz" sözleriyle birlikte dile getirilen bu ifadeler, Latin Amerika'daki diğer ülkelere yönelik açık bir tehdidi ifade etti. ABD saldırganlığını da "muhteşem", "nefes kesici" ve "ABD silahlı kuvvetlerinin askeri gücünün güçlü bir göstergesi" olarak övdü. İkinci Dünya Savaşı'ndan beri böyle bir şey görülmediğini iddia etti. Operasyonu, İran lideri Kasım Süleymani'nin öldürülmesi ve İran'ın nükleer tesislerini devre dışı bırakma göreviyle karşılaştırarak, "Hepsi mükemmel bir şekilde yürüldü ve iyi yapıldı" dedi.

Trump, Maduro'nun yardımcısı Delcy Rodríguez'in, "Venezuela'yı yeniden

büyük bir ülke yapmak için gerekli olduğuna inandığımız şeyleri yapmaya hazır" olduğunu savunurken, "başka seçeneği yok" ifadesiyle de açık bir tehditte bulundu. Venezuela hükümetinin diğer üyelerini de hedef alan Trump, bu isimlerin "iki gün öncesine göre çok farklı davranışlarını" söyleyerek onları aşağıladığı gibi, askeri baskının siyasal sonuçlarına işaret etmiş oldu. Taleplerin karşılanması halinde kara birliklerinin de devreye sokulabileceğini yineleyerek, ABD'nin yeniden müdahaleye hazır olduğunu ilan etti.

VENEZUELA YALANLARI VE MONROE DOKTRİNİ

Trump, Maduro'nun ABD'ye "çok büyük miktarlarda ölümcül ve yasadışı uyuşturucu" kaçırmaktan sorumlu olduğunu iddia ederek Venezuela'ya yönelik saldırısını ve liderinin tutuklanmasını haklı çıkarmaya çalışıyor. Ayrıca Maduro'nun ABD düşmanlarını desteklediğini ve "en tehlikeli ve şiddet yanlısı adamlarını Amerikan hayatlarını yok etmek için Amerika Birleşik Devletleri'ne gönderdiği" yalanını tekrarladı. Ma-

duro'nun bir uyuşturucu kartelin başı olduğunu bile iddia etti. Oysa bir Amerikalı temsilcinin ifadesiyle sorunun, "petrol için kan dökülmesiyle" ilgili olduğu yeterince açık.

Zaten Trump'da, Venezuela'nın petrol rezervlerinin kontrolünün ABD için stratejik önem taşıdığını belirtmekten kaçınmadı. Venezuela'da yapılan millileştirilmeleri ise "ülkemizin tarihindeki en büyük Amerikan malı hırsızlığı" olarak nitelendirdi ve ayrıca "yer altından önemli miktarda zenginlik çıkarmayı" planladığını, bunun ise hem Venezuela halkına hem de ABD'ye fayda sağlayacağını iddia etti.

Trump, kendi eylemlerini, 1823'te ABD Başkanı James Monroe tarafından ilan edilen Monroe Doktrini'ne benzetti. Latin Amerika'yı ABD'nin etki alanı olarak tanımlayan bu doktrine atıf yapan Trump, "yeni ulusal güvenlik stratejimizin bir parçası olarak Batı Yarımküre'de Amerikan hegemonyası bir daha asla sorgulanmayacak" ifadeleriyle emperyalist müdahalenin sürekliliğine işaret etti.

ABD'nin Latin Amerika stratejisi, Venezuela

A. Engin Yılmaz

ABD emperyalizmi, yaklaşık bir yıldır uyuşturucu ticaretini bahane ederek Venezuela'yı tehdit ediyor. Bu tehditler ABD donanmasının saldırıları, çeşitli tesislerin bombalanması, Venezuela'ya ait iki petrol tankerine el konulması biçiminde fiili bir saldırıya da dönüştürülmüştü. Son olarak ise Venezuela'ya yönelik hava saldırısı gerçekleşti, Maduro ile eşi kaçırılıp esir alınarak, saldırganlık haydutluk düzeyine çıkarıldı. Bu saldırı, açık bir egemenlik gaspı ve sömürgeci zorbalıktır. Ama aynı zamanda Trump'ın yeni strateji belgesinin Latin Amerika'da uygulamasının da ilk girişimidir. Dolayısıyla bu yalnızca Venezuela halkına değil, tüm Latin Amerika'ya yönelmiş bir saldırganlıktır.

Bu olayla ABD emperyalizmi, Latin Amerika politikasında başka şeylerin yanı sıra artık fiili saldırganlık, savaş ve şiddet bir araç olarak kullanacağını ilan etmiştir. Başka ülkelere ilişkin tehditkâr açıklamaları ise, bu saldırganlığın Latin Amerika ile sınırlı kalmayacağını gösteriyor. Yanı sıra Batı Yarımküre'deki iktidarların ancak ABD'nin onayıyla meşru görülüp var olabileceği de ilan edilmiştir. Venezuela saldırısı, Monroe Doktrini'nden bugüne uzanan emperyalist tahakküm geleneğinin güncel koşullarda yeniden uygulamaya konulmasıdır. Venezuela bu uygulamanın ilk güncel uygulamaması olarak gerçekleşmiştir.

ABD'nin Latin Amerika'ya yönelik politikaları, iki yüzyıla yaklaşan bir süreklilik arz ediyor. Bu sömürgeci politika, bölgeyi kendi stratejik, ekonomik ve siyasal çıkarları doğrultusunda denetim altında tutma üzerine kurulmuştur. Bu sürekliliğin ideolojik temelinde ise 1823 yılında dile getirilen Monroe Doktrini önemli bir yer tutar. Doktrin, Avrupa emperyalizmine karşı bir "savunma" olarak sunulsa da gerçekte Latin Amerika'yı ABD'nin nüfuz alanı olarak tanımlayan bir içeriğe sahiptir. Sonraki yıllarda ise Roosevelt'in "uygarlaştırıcı müdahale" anlayışı, ABD'nin bölge ülkelerinin iç işlerine doğrudan müdahale etmesinin kılıfı olarak kullanılmıştır. Bu yaklaşım 20. yüzyıl boyunca Nikaragua'dan Guatemala'ya, Şili'den Dominik Cumhuriyeti'ne, Peru'dan Uruguay'a, Venezuela'dan Kolombiya'da, Arjantin'den Bolivya'ya kadar uzanan faşist darbeler ve askeri müdahaleler zinciriyle

somutlanmıştır.

Soğuk Savaş döneminde ise bu müdahaleler, antikomünizme dayalı yoğun bir kirli propaganda ile meşrulaştırılmak istenmiştir. Halkçı, "sosyalist" ya da ABD emperyalizmine kölece boyun eğmeyi reddeden, bağımsız yönelimler taşıyan tüm hükümetler-iktidarlar, ABD açısından birer tehdit olarak kabul edilmiş ve saldırgan politikaların hedefi haline getirilmiştir. Bu tarihsel süreklilik, ABD'nin Latin Amerika'ya yönelik yaklaşımının dayandığı temel stratejiyi göstermektedir. Nitekim Trump yönetimi tarafından yayımlanan yeni Ulusal Güvenlik Stratejisi, bunun güncel koşullara uyarlanmış biçimidir.

DOĞAL KAYNAKLAR, LOJİSTİK HATLAR VE ÇİN GİBİ RAKİP GÜÇLER FAKTÖRÜ

Yeni Strateji belgesinde Batı Yarımküre, ABD ulusal güvenliğinin doğal etki alanı olarak tanımlanmakta, bölge devletlerinin egemenliği ancak ABD'nin stratejik çıkarlarıyla uyumlu olduğunda meşru kabul edilmektedir. Bunun için de "İstikrar", "güvenlik", "göçle mücadele", "uyuşturucu kartelleriyle savaş" gibi söylemler öne çıkarılmaktadır. Ancak belgenin asıl amacı bölgenin doğal kaynaklarına, stratejik geçiş noktalarına ve enerji altyapısına erişimi güvence altına almaktır. Aynı zamanda bölgenin iktidar-

ları üzerindeki denetimi tesis etmeyi de hedeflemektedir.

Panama Kanalı'ndan Karayipler'e, Meksika Körfezi'nden Güney Amerika'nın maden havzalarına uzanan bu coğrafya, ABD açısından küresel hegemonya mücadelesinin vazgeçilmez alanlarından biri olarak görülmektedir. Bu doğrultuda Trump yönetimi, kendinden önceki ABD yönetimlerini Latin Amerika'yı ihmal etmekle suçlamış ve askeri-diplomatik kapasitenin yeniden bu bölgeye yoğunlaştırılacağını ilan etmiştir. Belgenin dikkat çekici yanlarından biri de Çin'in Latin Amerika'daki artan etkisinin bir tehdit olarak tanımlanmasıdır. Çin'in altyapı, enerji, madencilik ve telekomünikasyon alanlarında gerçekleştirdiği yatırımlar, ABD tarafından "borç tuzakları" ve "stratejik riskler" diye sunulmaktadır. Dolayısıyla Latin Amerika ülkelerinin bağımsız ilişkiler kurma hakkı küstahça çiğnenmektedir.

BÖLGENİN DOĞAL KAYNAKLARINA EL KOYMA VE RAKİPLERİ BÖLGEDEN ATMA...

Bu stratejik politikanın merkezinde Venezuela yer alıyor. Zira Venezuela, yalnızca sahip olduğu petrol ve maden rezervleri nedeniyle değil, Bolivarcı siyasal projesi ve çok yönlü dış politikası nedeniyle de ABD açısından "tehdit"

olarak görülüyor. Çin, Rusya ve İran ile kurulan ilişkiler, "tehlikeli bir emsal" olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle Venezuela'ya yönelik politikalar, fiili saldırganlığa dönüşmüştür. Salırganlığın, Venezuela ile sınırlı kalmayacağı ise tehditler eşliğinde ilan edilmektedir. Somut olarak Küba, Kolombiya ve Grönland, yeni stratejinin ayrılmaz bir parçası olarak hedef gösterilmektedir. "Grönland adasının kıyı şeridinde bakıldığında her yerde Rus ve Çin gemilerinin görüldüğünü" iddia eden Trump, "ulusal güvenlik için Grönland'a ihtiyacımız var...Ona sahip olmalıyız" ifadeleriyle ne kadar pervasız olduğunu göstermektedir.

Belgede, "Yarımküremizde, bölge dışı rakiplerin güç konuşlandırmasına, tehdit edici kabiliyetler yerleştirmesine veya stratejik açıdan hayati varlıklara sahip olmasına ya da onları kontrol etmesine izin vermeyeceğiz" deniyor. Dolayısıyla da "Monroe Doktrini'ne bir "Trump ilkesi" ekleyeceklerini ve bunu uygulayacaklarını belirtiyor. Sonuç olarak ABD'nin Monroe Doktrini'nden Trump dönemi Ulusal Güvenlik Stratejisi'ne uzanan Latin Amerika politikası, kesintisiz bir emperyalist saldırganlık ve savaş projesidir. Venezuela'ya saldırının varıldığı boyut, bu projenin günümüzde en haydutça bir tarzda uygulanacağını ilanıyor aynı zamanda.

Monroe oldu, “Donroe Doktrini”

Veli Aydın

Venezuela’da yaşananlar, küresel siyasetin son otuz yıldır üzerine inşa edildiği normatif zeminin hızla çöktüğünün ilanıdır. Nicolás Maduro’nun haydutça bir yöntemle ABD askerleri tarafından ülkesinden alınarak New York’a götürülmesi, yeni dönemin kurallarını açık eden bir kırılma anıdır.

Bu kırılmanın merkezinde ise, ABD’nin yakın zamanda yayımlanan Milli Güvenlik Strateji Belgesi’nden de anlaşılacağı üzere, ABD Başkanı Donald Trump’ın şekillendirdiği ve giderek bir doktrine dönüşen güç siyaseti bulunmaktadır. Soğuk Savaş sonrası dönemde uluslararası ilişkiler; egemenlik, “saldırmazlık” ve “hukukun üstünlüğü” gibi ilkeler etrafında, en azından söylem düzeyinde de olsa bir dengeye oturtulmuştu. Ancak son yıllarda bu çerçevenin fiilen geçerliliğini yitirdiğini yaşıyoruz.

Venezuela operasyonu bu sürecin zirve noktalarından biridir. Mesaj açıktır: Yeterince güçlüyseniz, “uluslararası hukuku” askıya alabilir, başka bir ülkenin liderini devirebilir ve bunun bedelini ödemediğin yolunuza devam edebilirsiniz.

Trump yönetiminin bu hamlesi, ABD’nin Latin Amerika’ya bakışındaki tarihsel sürekliliği de yeniden görünür kılıyor. 19. yüzyılda ilan edilen Monroe Doktrini, Batı Yarımküre’yi ABD’nin doğal etki alanı olarak tanımlamıştı. Bugün ise bu anlayış, çok daha sert ve çıplak bir güç diliyle geri dönüyor. Bu yeni yaklaşım, Trump’ın pratiklerinde şekillenen “Donroe Doktrini” olarak adlandırılmayı hak ediyor. “Donroe Doktrini”, Monroe’nun diplomatik uyarılarının aksine, askeri fiiliyet ve doğrudan müdahale tehdidi üzerine kurulu.

Venezuela örneği, ABD’nin bu doktrini yalnızca kağıt üzerinde değil, sahada da uygulamaya hazır olduğunu gösterdi. Operasyonun “uyuşturucu ile mücadele”, “demokrasi” ya da “insan hakları” gibi kavramlarla ilgisi olmadığı ise son derece açık. Zira Washington, Maduro sonrası süreçte Venezuela halkının iradesini esas alan bir geçişten çok, kendi çıkarlarıyla uyumlu bir siyasal denge kurmayı hedefliyor. Petrol sahaları, jeostratejik konum ve Çin ile Rusya’nın bölgedeki nüfuzunu kırma arzusu, bu doktrinin gerçek itici güçleridir.

Bu noktada Trump yönetimi içindeki

Tarih defalarca kanıtlamıştır ki zulmün olduğu yerde itaat değil direniş meşrudur. “Uluslararası düzen” adı verilen yapının yerini güçlünün hukukunun almaya çalıştığı bu karanlık eşikte, geleceği belirleyecek olanlar ne doktrinler ne de saraylardaki strateji belgeleridir.

çelişkiler de belirginleşiyor. Trump, kendisini ve temsil ettiği MAGA hareketini “savaş karşıtı” olarak sunarken, ABD aynı dönemde İran’dan Venezuela’ya uzanan bir askeri müdahale zinciri oluşturuyor.

Trump’ın dış politika pratiği sıklıkla NeoCon miras ile MAGA çizgisi arasındaki bir gerilim olarak sunulsa da bu ayırım büyük ölçüde yanıltıcıdır. Her iki yaklaşım da özünde ABD’nin “demokrasi ihracı” söylemi altında askeri güç kullanımını ve rejim değişikliklerini meşrulaştıran dış politika geleneği üzerinde yükselmektedir. “Trumpizm”, bu hattın reddi değil; aksine uluslararası hukuktan, çok taraflılıktan ve diplomatik argümanlardan arındırılmış daha çıplak, daha doğrudan ve daha pervasız bir devamı niteliğindedir.

Venezuela’nın henüz tam anlamıyla kaosa sürüklenmemiş olması, ABD açısından taktik bir başarı olarak görülebilir. Ancak bu kırılgan denge, bölge ülkeleri için ciddi bir uyarı niteliği taşıyor. Kolombiya, Küba, Grönland, Meksika, İran ve hatta Kanada’ya yönelik tehditkâr söy-

lemeler, “Donroe Doktrini”nin yalnızca Venezuela ile sınırlı kalmayacağını gösteriyor.

ABD, Batı Yarımküre’yi yeniden “arka bahçe” olarak tanımlamakta ve bu tanımlı askeri güçle tahkim etmektedir. Bu gelişmelerin küresel yansımaları da kaçınılmazdır. Çin ve Rusya gibi büyük güçler, ABD’nin bu pervasız tutumundan kendi bölgeleri için dersler çıkaracaktır.

Ukrayna’dan Tayvan’a, Orta Doğu’dan Kafkasya’ya kadar birçok fay hattında daha saldırgan, daha müdahaleci politikaların önü açılmaktadır. “Uluslararası hukuk”, artık güçlülerin işine yaradığı ölçüde hatırlanan bir araç haline gelmektedir. Önümüzdeki döneme dair umutlu senaryolar ise oldukça sınırlıdır. Trump’ın iç politikada zayıflaması ya da Kongre’de denge kaybetmesi, bu saldırgan çizgiyi frenleyebilecek nadir ihtimallerden biridir. Ancak mevcut tablo, dünyanın daha sıcak, daha istikrarsız ve daha tehlikeli bir döneme adım attığını göstermektedir.

Monroe Doktrini’nin yerini “Donroe

Doktrini”ne bıraktığı bu yeni çağda mesele, kural ihlallerini kınamakla sınırlı bir ahlaki tepki değil; saldırganlığın sıradanlaştırılmasına karşı nasıl bir siyasal ve toplumsal karşı koyuş örgütleneceğidir.

Bugün ABD kentlerinde halkın sokaklara dökülmesi, Latin Amerika’dan Orta Doğu’ya, Avrupa’dan Asya’ya uzanan isyan dalgaları, bu düzenin sanıldığı kadar sorgulanamaz olmadığını göstermektedir.

Tarih defalarca kanıtlamıştır ki zulmün olduğu yerde itaat değil direniş meşrudur. “Uluslararası düzen” adı verilen yapının yerini güçlünün hukukunun almaya çalıştığı bu karanlık eşikte, geleceği belirleyecek olanlar ne doktrinler ne de saraylardaki strateji belgeleridir. Son sözü, her zaman olduğu gibi, direnenler söyleyecektir...

31. Rosa Luxemburg Konferansı üzerine

Berlin’de katledilen unutulmaz devrimciler Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht ile Lenin’in anısına 11 Ocak’ta düzenlenen LLL yürüyüşüne bu yıl da kitlesel bir katılım oldu. Burjuva basın ve haber sitelerinin dahi gizleyemediği ve eylemde en çok dikkat çeken şey gençliğin katılımının yüksek olmasıydı. Gençliğin eyleme katılımı son yıllarda adım adım artıyor. Bu ise yıl özellikle 20 yaş altı gençlerin katılımı dikkat çekiciydi. Almanya Komünist Partisi gençlik örgütünün yaptığı bir araştırmaya göre, okullarda gençlerin yüzde doksanı askerliğin zorunlu hale getirilmesini reddediyor. Bu tepki, bir süre önce askerliğe karşı yapılan okul grevine 50 binin üzerinde gencin katılımıyla da belirgin şekilde kendini göstermişti.

Gençliğin militarizme karşı biriken tepkisi eyleme de yansdı. Eylemde “Askerliğe hayır, silahlanmaya hayır, sosyal kesintilere hayır!”, “Para var, onu zenginlerden alalım!”, “Kamulaştırma şimdi!”, “Gençlik, gelecek, gelecek sosyalizm” en çok atılan sloganlardı. Ayrıca “Özgür Filistin!”, “Yaşasın uluslararası dayanışma!” ve “Geleceğimiz çalındığı için buradayız!” söylemleri de dikkat çekiyordu.

Alman işçi hareketinin büyük savaş karşıtı mitingine adını veren iki kişiden biri Karl Liebknecht’tir. Liebknecht, 1890’lardan itibaren görünür olmaya başlayan militarizme, 1914’te tüm Avrupa’yı yutacak ve dünyayı girdabına çekecek olan savaş tehlikesine karşı mücadelenin sembolü olmuş; bu yönü ile de halen gençliğe örnek olmaktadır. 1904’te

bir SPD parti kongresinde “Die Jugend und der Kampf gegen den Militarismus” (Gençlik ve militarizme karşı mücadele) başlıklı bir konuşma yapan Liebknecht, özellikle gençliği kazanmanın önemine vurgu yapmış ve yaklaşan emperyalist savaşa karşı mücadelede öne çıkmaları için gençlere çağrıda bulunmuştur.

Militarizm karşıtlığının yeniden gündemde olduğu bu süreçte sadece pazar günü yapılan geleneksel yürüyüşte değil, bir gün önce yapılan 31. Rosa Luxemburg Konferansı’nın da katılımcıları arasında 20 yaş altı gençlerin belirgin şekilde yer alması önemliydi. 20-30 yaş aralığındaki gençlerin binlerce katılımcının büyük çoğunluğunu oluşturması da kayda değer bir gelişmeydi.

“Savaşa balıklama dalmaya, silahlanma çılgınlığına ve medyanın seferberlik çağrısına karşı...”

1996’dan bu yana her yıl ocak ayının ikinci cumartesi günü Berlin’de Uluslararası Rosa Luxemburg Konferansı düzenleniyor. Konferans, ülke çapında yayımla-

nan etkili günlük sol gazete junge Welt tarafından düzenlenmektedir. Bu yılki etkinliğin odağında dünya genelindeki sol hareketlerin ve partilerin deneyimleri, analizleri ve faaliyetlerine ilişkin sunum ve tartışmalar önemli bir yer kapladı. Her yıl olduğu gibi Almanya’daki gelişmeler ve güncel siyasi mücadelelere dair fikir alışverişi de yapıldı.

Konferansın konuşmacıları ve ziyaretçileri farklı siyasi anlayışlardan ya da örgütlü olmayan kişilerden oluşuyor. Hepsini birleştiren, emperyalist savaş tehlikesine karşı mücadelenin olanakları, sosyalist bir çıkış yolunun tartışılması ve benzeri temalar oluyor.

31. Rosa Luxemburg Konferansı’nda yapılan sunumlarda, emperyalist burjuvazinin kapsamlı ekonomik, sosyal, siyasal saldırılarının çeşitli ülkelerde ne anlama geldiği çarpıcı biçimde dile getirildi. Ayrıca bu saldırı furçasına karşı nasıl bir mücadelenin örgütlenmesi gerektiği de tartışılan başlıklar arasında yer aldı. Konferans tartışmalarında “İşler egemenler

için pürüzsüz gitmiyor.... Askerî mace-ralarında, onların önüne set çekelim – üçüncü dünya savaşı için ne bir insan ne bir kuruş!” vurguları farklı konuşmacılar tarafından dile getirildi. Öne çıkan vurgu ve başlıkların bir kısmı şöyleydi:

Manuel Pineda (İspanya KP), Trump’ın Küba’yı “terör devleti” olarak sınıflandırmasını, “devrimi boğma girişiminde yeni bir dönüm noktası” olarak değerlendirdi.

İktisatçı Jörg Goldberg, uluslararası ilişkilerde kriz ile genel olarak şiddetin yaygınlaştırılması arasındaki ilişki üzerine sunum yaptı.

Rejisör Dror Dayan, Gazze ve Batı Şeria’ya dair raporlarıyla emperyalist/siyonist saldırganlığın yarattığı insani dramı anlattı.

Pablo Iglesias ve Irene Zugasti Hervas (İspanya’dan), video aracılığıyla savaş medyası üzerine önemli sunumlar yaptı.

Sendikacı Cinzia Della Porta (İtalya), liman işçilerinin İsrail’e ya da Ukrayna’ya silah sevkiyatlarını nasıl engelleyebildiklerini anlattı.

Canlı video bağlantısıyla konferansa katılan BM Özel Raportörü Francesca Albanese ise, İsrail’in Filistin halkına karşı yürüttüğü savaşı sert ifadelerle kınadı.

Sunumlar emperyalist saldırganlığın vardığı boyutu göstermesi ve buna karşı mücadelenin önemine çubuk bükmesi bakımında oldukça anlamlıydı.

eylemi her zamankinden daha anlamlı kıldı.

6-Alman komünist Partisi’nin (DKP) kortejinin kitlesel olması dikkat çekerken, son gelişmelerle ilgili yaptıkları politik konuşmalar da dikkat çekiciydi. DKP’nin gençlik örgütü SDAJ’ın hem kitlesel katılımı hem zorunlu askerliği boykot çağrısı yapması anlamlıydı.

7-Sınıf devrimcilerinin bu yıl Trozt ALLEDEM ile cumartesi günü “Bugünün dünyası, emperyalist savaş ve görevlerimiz” başlıklı ortak bir etkinlik yapmaları çok anlamlı oldu.

BİR-KAR’LI BİR İŞÇİ

Rosa Lüksemburg ve Karl Liebknecht katledilişlerinin 107. Yılında, Berlin’de 10-11 Ocak’ta düzenlenen konferans ve yürüyüş etkinlikleri ile anıldı.

Etkinlikler, cumartesi günü düzenlenen 31. Rosa Luxemburg konferansı ile başladı. Almanya olmak üzere Küba, Amerika, Türkiye, İspanya ve İtalya’dan yazarlar, akademisyenler, insan hakları savunucuları, gazeteciler katıldı.

Yürüyüşün yapıldığı gün dondurucu soğuğa, hava koşullarından dolayı başka şehirlerden Berlin’e ulaşmanın neredeyse imkansız olmasına rağmen binlerce kişi sabah saatlerinden itibaren Frankfurt Tor’da toplanmaya başladı. Saat 10

Berlin LLL yürüyüşünden gözlemler

sularında başlayan yürüyüşte dikkat çeken belli başlı noktalar şöyleydi:

1-Yürüyüşe en kitlesel katılımı gençliğin sağladığı açık bir şekilde görünüyordu.

2-Emperyalist haydutluk (ABD’nin Venezuela’ya saldırısı) hem atılan sloganlarla hem taşınan döviz ve pankartlara yazılan şiarlarla protesto edildi.

3-Gençliğin yoğun katılımı gibi, Almanya’da adım adım askerliğin zorunlu hale getirilmesine olan tepki de belir-

gindi.

4-Emperyalist devletlerin artan silahlanma ve militarizm politikalarına duyulan tepki dikkat çekiciydi. Suriye, Filistin, Yemen ve Latin Amerika’ya yönelik saldırılara da tepki büyüktü. Bu, neredeyse tüm kortejlerin hem bayrak ve flamalarından hem de dağıtılan bildirilerden yansıyor.

5-Binlerce kişinin dondurucu soğukta Rosa ve Karl’ın anısına bağlılığının örneği olan bu eyleme katılımı, bu yılki

2025 yılı aynasında sınıf mücadelesi tablosunda ihtiyaç:

Birleşik, kitlesele, siyasal bir sınıf hareketi

Yeni bir yıla girmek üzereyiz. İşçi sınıfı nispeten hareketli sayılabilecek bir yılı geride bırakıyor. 2025 yılı, ekonomik kriz eksenli saldırıların yoğunlaştığı, çalışma ve yaşam koşullarının gerilediği, hak gasplarının pervasızca dayatıldığı, baskı ve yasakların arttığı, demokratik hak ve özgürlüklere dönük saldırıların alabildiğine boyutlandığı bir yıl oldu. Ekonomik, sosyal ve siyasal alanda bütünlüklü yaşanan bu tablo karşısında ise işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin tepkisinin yaygınlaştığı, hak arama eylemlerinin arttığı, grev ve direnişlerin ülke genelinde kendini hissettirdiği bir yıl yaşandı.

Saray rejiminin "Orta Vadeli Program" olarak gündeme getirdiği ekonomik ve sosyal yıkım saldırıları bu yıl da artarak devam etti. Sarayın ekonomi bakanı Mehmet Şimşek'in krizden çıkış reçetesi olarak sunduğu düşük ücret, yüksek vergi, sosyal hakların tırpanlanması, üretimin artırılması vb. emek düşmanı hedeflere dayalı program ile işçi sınıfı ve emekçilere kapsamlı bir yıkım dayatıldı. Krizin tüm faturasının emekçilere çıkartılması üzerine kurulu OVP'nin sonuçları derinleşen yoksulluk, sefalet ve milyonlara dayatılan kölece çalışma koşulları oldu. Buna eşlik eden pervasız işten atmalar, fabrika taşımalar, fabrika kapatmalar diğer öne çıkan başlık durumundaydı. İMF'siz IMF programı isimlendirmesini hak eden ekonomi programının toplum yaşamında yarattığı yıkım, işçilerde, emekçilerde, emeklilerde tepki ve öfkenin birikmesine, yer yer bu tepkilerin eylemli bir tarzda ortaya çıkmasına yol açtı.

Asgari ücrete resmi enflasyonun dahi altında bir zam (yüzde 30) yapılarak, neredeyse tüm işçileri etkileyen sefalet düzeyi belirlendi. Yıl boyunca bu sefalet zam oranlarını eksen alan kapitalistler Ocak zamlarında, tekil fabrika sözleşmelerinde, sendikali-sendikasız tüm işletmelerde bu oranı aşmayan, çoğu yerde bunun altında oranlarla zam dayatmasında bulundu. Sefalet ücreti dayatmalarına tepki, Ocak zamları sürecinden başlayarak tekil fabrika eylemlilikleri, üretim yavaşlatma ve iş durdurmalar olarak gerçekleşti. Antep Başpınar'da ağırlıklı olarak tekstil işçilerinin gerçekleştirdiği iş durdurma eylemleri, Ocak zammı dö-

neminde havzanın neredeyse tamamını etkileyen bir içerik kazandı. Onlarca fabrikada işçiler eyleme geçtiler. Yine ülkenin değişik yerlerinde tekstilden hizmet işkoluna, petrokimyadan metale, iş durdurmalar ve tepki açıklamaları gündeme geldi. İzmir'de DİGEL tekstil işçileri düşük zam dayatmasına karşı iş durdurdu, Tek-sif'e üye oldu, vb...

2025 yılı metal işçilerinin grevleriyle karşılandı ve geçmiş yıllara oranla greve çıkan fabrikalarda belirgin bir artış yaşandı. Grev yasaklarını tanımamaya sürdürülen ve düşük ücret, 3 yıllık sözleşme, esnek çalışma dayatmasına karşı Hitachi Energy, GE Grid Solutions, Arıtaş Kriyojenik, Schneider Elektrik, Green Transfo işçileri yılın ilk günlerinde de grevlerini sürdürdüler. Grev yasağını tanımama tutumu önemli bir çıkışı ifade etti. Grevler dayatmaları aşarak bağıtlandı. İzmir'de Tek Gıda-İş üyesi tütün işçileri uzun yıllar aradan sonra üç fabrikada greve çıktı. Chinatool, Kaynak Teknik, Tezcan Galvaniz işçileri grev bayrağını yükseltirken, İzmir'de ilçe belediyelerinde TİS süreci greve evrildi. Mayıs ayı sonunda ise İzB-B'ye bağlı 23 bin işçi 7 gün süren grevle dayatmalara karşı mücadele etti. Yıl içinde TİS süreçlerinde anlaşma sağlanamaması üzerine petrokimya fabrikalarında grev yoğunluğu yaşandı. DYO, TPI, Pulver Kimya, Gübretaş, Toros Tarım, Reckitt Benckiser, Portakal Plastik vb. fabrika-

lardan işçiler grev silahını kullanırken, Tüpraş işçileri satış sözleşmesine karşı rafinerilerde eylemler gerçekleştirdi. Kocaeli ve İzmir'de yol kapatarak sermayeye ve sendikal bürokrasiye tepkisini gösterdi. Yine birçok fabrikada tekil TİS süreci yaşandı, grev aşamasında sözleşmeler imzalandı. Eti Maden işçilerinin grevi "milli güvenlik" gerekçesiyle yasaklandı.

2025 yılında sınıf hareketi açısından öne çıkan bir diğer başlık, kamu TİS'lerinde 600 bin kamu işçisine dayatılan sefalet zammı ve gösterilen tepki oldu. Kamu işçileri ülkenin farklı noktalarında dayatmayı protesto ettiler. Kocaeli ve İstanbul'da yol kapatarak seslerini yükselttiler. Sendikal bürokrasinin oyalayıcı girişimleri yer yer kamu işçilerinin eylemlerinin hedefi haline geldi. "Genel grev" şiarının yükseltildiği bu eylemler sendikal bürokrasinin özel uğraşlarıyla bitirildi. Yüzde 85 zam talebine karşı yüzde 16 ile sözleşme imzalandı.

İşten atmalara, hak gasplarına karşı mücadele yıl boyunca sürdü. Kuryeler, özellikle inşaat işçileri kazanılmış haklarının gaspına karşı şirket binaları önünde eylemler gerçekleştirdiler. Temel Conta, Digel Tekstil, Yolbulan Metal gibi irili ufaklı fabrikalarda sendikalaşma girişimleri, kapı önü direnişleri yaşandı. İzmir'de ve kayyım atanan neredeyse tüm belediyelerde işten atmalara karşı eylemler gerçekleştirildi. İzmir'in ilçe belediyeleri ve

büyükşehirde ücretlerin yatırılmaması, sosyal hakların ödenmemesi üzerine yıl boyu eylemler, iş durdurmalar yaşandı. Buca Belediyesi işçileri alacakları için belediye binasını işgal etti. Madenin özelleştirilmesine karşı Çayırhan'da işçiler madene kapandı ve Ankara'ya yürüme kararı aldı. Sendikal bürokrasi barikatı burada da devreye girdi.

Farklı memur konfederasyonlarına üye kamu emekçileri sefalet zammına karşı 18 Ağustos'ta iş bırakarak kent meydanlarında eylemler gerçekleştirdi. Bütçe görüşmeleri sürecinde ise mitingler, açıklamalar ile tepkiler dile getirildi. Derin bir yoksulluk yaşayan emekliler de yıl boyunca farklı eylemlerle tepkilerini ortaya koydular.

MESS-TİS sürecinde anlaşma sağlanamaması üzerine metal işçileri şu sıralar fabrika eylemleri gerçekleştiriyor ve grev hazırlığı yapıyorlar. Smart Solar, TüvTürk, Şık Makas, Digel Tekstil, File Market, Temel Conta, Özel Okmeydanı Hastanesi vb.'de ekonomik ve sendikal hak mücadelesi devam ediyor.

Kısaca özetlemeye çalıştığımız sınıf eylemleri eksiklikler barındırsa da, yılın genel tablosuna dair asgari bir çerçeve sunuyor. Krizin faturası ağırlaşıyor, düşük ücretler, ağır çalışma dayatmaları ve sosyal hak gasplarına kitlesele işten atma saldırıları ekleniyor. Sendikali-sendikasız birçok fabrikadan işçi kıyımı haberleri geliyor. Vestel'de son bir yılda 6 bin işçinin işten çıkartıldığı, tekstilde fabrika kapatmaların ve yurtdışına taşımaların on binlerce işçiyi işsiz bıraktığı, TİS imzalanan fabrikalarda işten atmaların giderek yaygınlaştığı görülüyor.

Bu sonu gelmeyen yıkım saldırıları ile işçi sınıfı ve emekçilerin eylemi arasında ise ciddi bir açığı bulunuyor. Yıl boyu gerçekleşen işçi eylemleri her şeye rağmen bir sınırlılığı ifade ediyor. Henüz saldırıları püskürtmek için yeterli gücü ortaya koyamıyor. Öte yandan, her mücadele deneyimi önünde bulunan engellerin nasıl aşılması gerektiğine işaret ediyor. Tablo aynı zamanda biriken mücadele potansiyeli açısından önemli olanakları gösteriyor.

İşçi sınıfının geniş kesimlerinin asgari sendikal örgütlülüğünden yoksunluğu, sendikali işçilerin büyük bir bölümünün ise

sendikal bürokrasinin etki ve denetiminde olması ve bunlara eşlik eden bilinç zayıflığı, sınıf hareketinin gelişiminin önünü kesen engeller. Yıl boyu gerçekleşen eylemler fabrika merkezli ve ekonomik, sosyal hak talepli eylemler olarak kendini ortaya koydu. Taleplerin kazanılıp kazanılmamasından bağımsız olarak sınıf hareketinin parçalı-dağınık yapısının aşılması noktasında çok az şey kattı. Bilinç ve örgütlülük düzeyindeki geriliğin yanı sıra sendikal bürokrasinin kötürümleştirici etkisinin sınırlarına takıldı. Sendikasızsız fabrikalarda kendiliğinden, sendikal fabrikalarda ise grev olarak kendini ifade eden öfke ve tepki sınırlarını aşamadığı, mücadelede istikrar sağlayamadığı ölçüde saldırıları püskürtmek olanağından yoksun kaldı. TPI'da iflas ile birlikte yaşanan hak gaspı, DYÖ'da sözleşmenin imzalanmasının ardından gündeme getirilen işten atma ve taşeronlaşmaya karşı duruşun örgütlenememesi bu çerçevede önemli örnekler.

İşçi sınıfı hareketi yeni bir yılı karşılamaya hazırlanırken, ekonomik, sosyal ve siyasal saldırılar artarak devam ediyor. Tekil fabrikalarda sınırlı da olsa süren grev ve direnişlerle yeni yıl karşılanacak. Geçmiş deneyimlerin ortaya çıkarttığı açıklıklarla yeni yıla hazırlanmak kaçınılmayacak bir sorumluluk durumunda.

Birincisi, fabrika merkezli mücadeleler kendi sınırlarının dışına çıkıp birleşemediği, fabrika eksenli talepler "krizin faturasına karşı" topyekûn bir sınıf mücadelesi ve dayanışmasına evrilemediğinde, yaşanan kısır döngünün aşılamaması... İkincisi, taban iradesini esas alan, fiili meşru mücadele çizgisinin yol gösterdiği bir pratik gündeme getirilemediği koşullarda "kazanım" elde etmenin, bunun yaratacağı olanakları sınıf hareketinin gelişimine bağlamanın sınırlılığı... Üçüncüsü ise, geniş örgütsüzlük atmosferinde, sendikal işletmelerdeki mücadele potansiyelinin sınıfın genelini etkileyerek mücadeleyi güçlendirme imkanlarının, sendikal ihanet şebekelerinin etki ve denetiminden kurtarılması çabasının yacıklılığı... Elbette tüm bunların bileşkesi olarak sınıfın devrimci siyasal bilincinin gelişimi, ekonomik-sosyal mücadelenin siyasal sınıf mücadelesinin güçlendirilmesi hedefine bağlanmasının kendini dayatması...

İşçi sınıfı hareketinin içinde bulunduğu kabuğu kırması, taban iradesini esas alan ve fiili-meşru mücadele çizgisinde gelişen birleşik ve kitlesel bir hareket olarak alacağı mesafeye bağlı olacaktır. 2025 yılı bunun olanaklarının artmakta olduğunu gösteren bir yıl olarak geride kalıyor.

Yeni bir mücadele yılına girerken...

2025 yılı ve gençliğin "Mart isyanı"

2025 yılı, işçi ve emekçilerin iktisadi-mali krizin ağırlığı altında ezildiği, dinci-faşist AKP-MHP iktidarının toplumu kuşatan baskı ve zorbalığının dizginlerinden boşaldığı bir yıl oldu. İşsizlik, yoksulluk ve sefaleti alabildiğine derinleştiren rejim, toplumsal muhalefete dönük saldırganlığı yeni bir boyuta taşıdı. Devrimci, ilerici güçlere ve Kürt halkına yıllardır uygulanan zorbalık, kayyım atamaları, operasyonlar, tutuklamalarla düzen muhalefetine de ulaştı.

Toplumsal meşruiyetini yitiren rejim, gözü dönmüş bir saldırganlıkla toplumu sindirmeye çalıştı. Ancak başta üniversiteli gençlik olmak üzere toplumun önemli bir kesimi bu dizginsiz zorbalığa karşı Mart ayında sokaklara çıktı. 19 Mart'ta Beyazıt'ta üniversitelilerin polis barikatını yıkmasıyla başlayan eylemler kısa sürede gençlik isyanına ve halk hareketine dönüştü. Dinci-faşist iktidarın tek adam rejimini yeni bir düzeyde topluma dayatma hesaplarını bir süre için sekteye uğrattı.

2025 yılının en dikkat çeken gelişmesi Mart isyanı oldu. Yirmi üç yıllık AKP iktidarının yargı, kolluk güçleri ve medyayı halka karşı kullanmasına rağmen, gençlik kitleleri başta olmak üzere toplumun önemli bir kesiminin direnme potansiyelini açığa çıkardı. Öyle ki, saray rejiminin zorbalığı bir süreliğine de olsa dizginledi.

Mart Direnişi'nin gençliğin öfkelerini "isyana" dönüştürmesi kuşkusuz ki rastlantı değildi: "Zira, bir toplumsal kategori olarak gençliğin, özellikle de işçi ve emekçi çocuklarının toplumun genelini etkileyen sorunlardan muaf kalması eşyanın doğasına aykırıdır. Dahası açlık, yoksulluk, yoksunluk, işsizlik gibi sosyal-iktisadi sorunların yanı sıra özgürlük alanlarının alabildiğine daraltılması, en temel haklarının ortadan kaldırılması ve çok yönlü-ideolojik-kültürel kuşatma, toplumun en dinamik kesimini oluş-

turan gençlik açısından sadece günün değil, fakat kendisini bekleyen geleceğe ilişkin de sorunlardır."

Gençliğin gelecek ve özgürlük özlemi, tek adam rejiminin zorbalığına karşı biriken öfkeleri hem Mart Direnişi'nin kıvılcımını yakmasında hem direnişe damgasını vurmasında belirleyici oldu. Zira geleceksizlik somut bir olgu olarak gençliğin yaşamını etkiliyor. Gençlik kitleleri en temel yaşamsal ihtiyaçlarından bile yoksun kalıyor. Temel haklarından biri olan "eğitim hakkı", neoliberal politikalarla, kapitalistler için ticari bir alana çevrildi. Eğitim, gençliğin bir kesimi için "erişilemez bir lüks" haline geldi. Temel yaşamsal ihtiyaçlarını karşılayamayan, yoksulluk, sefalet ve yoksunlukla boğuşan gençlik kitlelerinin sorunları bundan ibaret de değil. AKP-MHP iktidarının dinci-gerici ideolojik saldırısı altında bunalan gençlik kitleleri, faşist baskı ve kuşatmadan da payına düşeni fazlasıyla alıyor. Her fırsatta toplumda "kültürel iktidar" olamadıklarından yakınan iktidar, gençliğin bütün özgürlük alanlarını alabildiğine daraltıyor. Liselerden üniversitelere gençliği kuşatacak bir dizi dinci-ırkçı uygulamayı hayata geçiriyor.

Şaibeli darbe girişimini "tanrının lütfu" sayan dinci-faşist rejim, olağanüstü hal uygulamalarıyla üniversiteleri kuşatarak devrimci-ilerici akademisyenleri tasfiye etti. Bununla yetinmeyen rejim, üniversitelere dönük saldırılarına her fırsatta yenilerini ekliyor. Üniversitelerdeki sıradan kulüp, topluluk etkinliklerini bile engelleniyor. Faşist yönetmelik ve genelgelerle üniversite gençliğini kuşatma altına almaya çalışıyor. Bir yandan devrimci ve ilerici öğrencilere soruşturmalar açıp cezalar veriyor, kulüpleri ve toplulukları kapatıyor. Öte yandan faşist çeteler, polis ve ÖGB eliyle üniversitelerde terör estiriyor. İktidarın aparatları olan vakıf ve derneklere üniversitelerde

sınırsız alan açıyor. Öğrencilerin üretim yaptığı, söz söylediği kulüp ve toplulukları kapatırken, kendine yandaş kulüp ve topluluklar kurduruyor.

Gençliği hedef alan saldırılar Mart Direnişi öncesinde olduğu gibi bugün de güncelliğini koruyor. Üstelik AKP-MHP rejimi gençlik isyanı ile hesaplaşmaya da devam ediyor! İsyân günlerinde 500'e yakın genci tutuklayan, binlercesini gözaltına alıp dava açan iktidarın saldırı dalgası devam ediyor. Mart Direnişi'ne katılanlara dönük gözaltı ve tutuklamalara sık sık yenileri ekleniyor. Yargı terörü sürerken, "kayyım rektörler" eliyle üniversitelerde soruşturma ve cezalandırma saldırıları sürüyor. Mart Direnişi'ne katılan yüzlerce kişiye soruşturma açılıyor, ceza yağdırılıyor.

Gençliği hedef alan bu faşist baskı ve zorbalık artarak devam edecek. Nitekim AKP iktidarı, yeni eğitim öğretim yılını üniversitelerden liselere varıncaya değin teyakkuza karşıladı. Çünkü gençlik isyanı kampüslerden sokaklara akarken, liseli gençlik de uzun yıllar sonra "proje okul" adı altında başlatılan saldırılara karşı sokaklara döküldü. Bu süreçte üniversiteler polis ve ÖGB eliyle karakola dönüştürülürken, liselerde ise dinci-ırkçı ideolojik denetim kurma çabaları artırıldı.

Geride bıraktığımız mücadele yılını da gençliğin yaşadığı sorunlar tüm yacıklığını koruyor: Geleceksizlik, özgürlük sorunu, baskı ve zorbalık, en temel haklardan yoksunluk, yoksulluk ve sefalet...

Mart Direnişi'nde gençliğin öfkelerinin sokaklara taşınmasına neden olan bu sorunlar yeni mücadele döneminde de hareketin temel gündemleri olacaktır. Bu sorunlara ve bu sorunları üreten düzene karşı gençliği taraflaştırmak ve "Birleşik mücadele, örgütlü direniş!" şiarı etrafında harekete geçirmek, yeni mücadele yılının en temel görevidir.

2026 yılını kazanmak için...

Kadın işçiler bir adım öne!

Emperyalist-kapitalist düzenin krizler içinde debelendiği 2025 yılını geride bıraktık. Derinleşen kriz işçi ve emekçiler için büyük yıkımlar anlamına gelirken, izlenen politikaların sonuçlarını ağır bir biçimde kadınlar yaşadı. Artan işsizlik, derinleşen yoksulluk ve tırmanan şiddet kadınların yaşamını daha da zorlaştırdı.

Kapitalist dünya düzeninin temel kurumlarından biri olan Birleşmiş Milletler'in (BM) 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü dolayısıyla yayımladığı raporda çarpıcı verilere yer veriliyor: Dünya ölçeğinde kadınlar aynı işi yaptıkları erkeklerden ortalama yüzde 20 daha az ücret alıyor. 64 milyondan fazla kadın orta veya ileri düzeyde gıda güvensizliği yaşıyor. Her 10 dakikada bir kadın veya kız çocuğu yakınlarındaki erkekler tarafından öldürülüyor, vb...

Bu tabloyu ağırlaştıran en önemli olgu ise, Ortadoğu başta olmak üzere emperyalistlerin saldırganlık ve savaş politikalarını 2025 yılında daha da tırmandırmaları oldu. Filistin ve Suriye halklarına dönük saldırılarda kadınlar ve çocuklar en ağır yıkımı yaşadılar. Kitlesel katliamlar, şiddet, tecavüz, kaçırma ve zorla göç ettirme bölgede kadınların "kaderi" haline getirildi.

2025 yılında dünyada yaşanan gelişmelere paralel olarak Türkiye'de de ekonomik, siyasal ve toplumsal kriz alabildiğine derinleşti.

Sermaye düzeninin dümenindeki AKP-MHP gerici eliyle "ekonomik krizden çıkmak" demagojisi eşliğinde uygulanan "sıkı para politikaları" ile krizin tüm yükü işçi ve emekçilerin sırtına yıkılmaya devam etti. Milyonlarca emekçinin alım gücü düştü, işsizlik arttı, yoksulluk daha da derinleşti. Kapitalist sistemde çifte baskı ve sömürüye maruz kalan kadınlar bu politikalarından daha ağır bir biçimde etkilendi. Ücretlerin alabildiğine aşağıya çekildiği koşullarda kadınlar sefalet ücretlerine mahkum edilen kesimlerin başında geldi. DİSK'in verilerine göre, çalışan kadınların yüzde 60'ı asgari ücret veya altında ücretle çalıştırılıyor. Kadınların ancak yüzde 17'si asgari ücretin yüzde 10 fazlası düzeyinde ücret alıyor. Saptanan son asgari ücretin açlık sınırının altında olması, kadınların nasıl bir se-

falete mahkum edildiğini ortaya koyuyor.

Orta Vadeli Program (OVP) adı altında uygulanan kemer sıkma politikaları işçi ve emekçiler ile birlikte kadınların yoksulluğunu derinleştirirken, bu programın parçası olan esnek ve güvencesiz çalışma "ev içi sorumluluklar gerekçesiyle" bizzat kadınlar üzerinden meşrulaştırılmaya çalışıldı.

Kapitalistlerin sınıf çıkarları uğruna yaratmayı hedefledikleri çalışma rejiminin ne anlamına geldiğini, 8 Kasım tarihinde gerçekleşen Dilovası katliamı bize acı bir şekilde gösterdi. 6'sı kadın ve kız çocuğu olmak üzere 7 işçi, kuralsız ve güvencesiz çalışmanın hakim olduğu çalışma düzeninin son kurbanları oldular.

24 yıllık AKP iktidarının kadınlara dönük izlediği politikalar 2025 yılında da hız kesmeden devam etti. 2025 yılı "Aile yılı" ilan edilerek, "ailenin korunması" adı altında kadınların hak ve özgürlüklerini yok sayan politikalar sürdürüldü. "Aile yılı" politikasıyla, sermaye sınıfının orta vadede işgücü ihtiyacını karşılamak için doğurganlık oranının artırılması hedefleniyordu. Orta Vadeli Programla uyum içerisinde kadınların ev içi sorumluluklarının yanı sıra, esnek ve güvencesiz şekilde istihdama katılması da "Aile yılı"nın hedefleri arasında yer alıyordu.

Doğurganlık oranını artırmak için doğum yardımları, evlilik teşvikleri, çeyiz paketleri vaat edilirken, kadın kamu çalışanları için doğum izinlerinin uzatılması gündeme getirildi. Ekonomik kriz koşullarında çocuk bakımı masraflarının yanında devede kulak kalan ve aynı zamanda kadınların güvencesiz koşullarda istihdamına yol açan "teşvikler" kadınlara "müjde" olarak sunuldu. Hedeflenen sonuç alınamadığından olsa gerek, "Aile yılı" on yıl daha uzatıldı.

Aile yılı politikaları, sadece Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığı tarafından değil, tüm bakanlıklar ve devlet kurumları eliyle de uygulanmaya başlandı. Milli Eğitim Bakanlığı "aile kurumu"nu özendirecek programları okullarda gündemine alırken, Milli Savunma Bakanlığı çok çocuklu ailelerin bir ya da iki çocuğunun askerliğini istediği yerde yapması üzerine çalıştığını duyurdu. Kadınların ikincil konumunu pekiştirmek için iktidarın ideolojik aygıtlarından biri olan Diyanet İşleri Başkan-

lığı'nın, "Aile yılı" propagandasının en aktif kurumlarından biri olduğunu belirtmek bile gerekmiyor.

İktidar tarafından dört bir koldan düzenin temel yapı taşı olarak aile kutsanırken, 2025 yılında kadınların kazanılmış hakları tırpanlanmaya, kadına yönelik şiddet ve cinayetler artmaya devam etti. AKP-MHP iktidarı eliyle erkek egemenliği toplum çapında daha da pekiştirilirken, devlet kurumlarının yetkilerini sınırsızca kullanmasının ve cezasızlık politikalarının bedelini kadınlar misliyle ödemeye devam etti. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun verilerine göre; son bir yılda 282 kadın öldürüldü, 287 "şüpheli" kadın ölümü kaydedildi. İlk kez şüpheli kadın ölümlerinin sayısı, bilinen kadın cinayetlerinin sayısını geçti. Rojin Kabaiş örneğinde olduğu gibi, şüpheli sayılan ölümlerde devlet kurumlarının faillere nasıl kalkan olduğu da gözler önüne serildi. Kadınlara ve kız çocuklarına dönük cinsel taciz ve istismarın ise haddi hesabının olmadığı görüldü. Geçtiğimiz günlerce açığa çıkan meclis çatısı altındaki istismar, cinsel tacizin boyutları konusunda fikir vermeye yetti.

Kadına yönelik şiddet artarken, şiddet önlemeye dair sınırlı hükümler içeren 6284 sayılı yasa bile doğru düzgün uygulanmadı. Şiddete uğrayan kadınların korunacağı mekanlar olarak görülen sığınma evleri tek tek kapatılırken, 2025'de sığınma evlerinin sayısı 150'ye kadar geriledi.

Tablo bu kadar vahimken, AKP iktidarı 11. Yargı Paketi'nin ardından önümüzdeki aylarda 12. Yargı Paketi'ni de çıkarmaya hazırlanıyor. Yansıyanlara göre, bu torba kanunla nafaka vb. gibi kadınların sınırlı haklarına da yeni saldırılar hedefleniyor.

Derinleşen ekonomik ve siyasal krizle birlikte seçmen desteğini yitiren AKP iktidarı faşist baskı ve zorbalığı tırmandırarak ayakta kalmaya çalışıyor. 2025 yılı toplumsal muhalefetin tüm bileşenlerinden düzen muhalefetine kadar baskı ve zorbalığın uygulandığı bir yıl oldu. Kadın hareketine dönük saldırıların yanı sıra, kayyım politikaları ile yerel yönetimlerde kısmi de olsa kadınlara destek sunan birimler kapatıldı. Bu uygulamalar da AKP iktidarının kadın düşmanı politikalarının bir başka göstergesi oldu.

2025 yılında kadınlar derinleşen kriz koşullarına, eşitsizliğe ve baskılara karşı toplumsal mücadelenin bir parçası oldular.

İşçi sınıfı, krizin faturasına karşı, insanca yaşama ve çalışma koşulları için onlarca fabrika ve işletmede mücadele etti. Sendikal mücadeleye atılan, işçi kıyımını reddeden ya da sözleşme süreçlerinde sefalet dayatmalarına karşı direnen işçi bölükleri içinde kadın işçiler belirgin bir yer tuttular. Kadın işçiler, TKIS Perde'de, DIGEL Tekstil'de, China-tool'da, İzmir tütün fabrikalarında, Temel Conta'da, Queen Tarım'da, TPI'da, Şık Makas'ta, Smart Solar'da, Peri Tekstil'de, Swatch Group'ta, Özel Okmeydanı Hastanesi'nde, belediyelerde erkek sınıf kardeşleriyle birlikte mücadeleyi göğüslemekle kalmadılar, grev ve direnişlerin sürükleyici gücü oldular. Direngenlikleriyle, enerjileri ve coşkularıyla bu direnişlere dinamizm ve güç kattılar.

19 Mart'ta Ekrem İmamoğlu ve bazı belediye bürokratlarının tutuklanması üzerine patlak veren kitle hareketinde kadınlar da temel bir güç olarak yer aldılar. Aynı şekilde hareketin temel sürükleyici gücü olan öğrenci gençlik içinde de genç kadınlar özel bir yer tuttular.

İnişli çıkışlı süreçlerine rağmen kadın hareketi de temel bir toplumsal dinamik olarak 2025 yılında da varlığını göstermeye devam etti. Güncel gelişmelere karşı verdiği eylemli tepkilerin yanı sıra, 8 Mart ve 25 Kasım gibi önemli tarihsel günlerde baskı ve engellemelere rağmen, kadınlar yaygın, kitlesel ve militan eylemlere imza attı.

Kadınlar 2025 yılında mücadelenin ve direnişlerin parçası olmasına rağmen sınıf hareketinin içinde bulunduğu tikanıklık ile kadın hareketinin açmazları kadınların mücadelesinin sağlıklı bir rotaya oturmasını zora sokan etkenler olarak karşımıza çıkıyor.

2026 yılını kazanabilmenin ve gerçek bir "mücadele yılı"na çevirmenin yolu, işçi sınıfının bir parçası olarak kadın işçilerin de örgütlenip mücadelede yerini almasından, kalıcı mevzilerin yaratılmasından geçiyor. Baskı, sömürü ve eşitsizliğin kol gezdiği koşullarda, mücadeleyi büyütmenin imkanları giderek artıyor.

*Sosyalist Ekim Devrimi'nin ve dünya proleteryasının
büyük önderini saygıyla anıyoruz!*

